

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena instytucjonalna)

na Wydziale Architektury
Politechniki Wrocławskiej
w dniach 29 listopada – 1 grudnia 2013 r.

przez Zespół Oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący:

dr hab. inż. Jerzy Uścińowicz prof. PB (członek PKA),

członkowie:

prof. dr hab. inż. Wanda Gaczek (członek PKA),

prof. dr hab. arch. Jacek Gyurkovich (ekspert PKA),

prof. dr hab. Krzysztof Szewior (ekspert ds. jakości PKA),

mgr Karolina Martyniak (ekspert ds. formalno-prawnych PKA),

arch. Krzysztof Chwalibóg (przedstawiciel pracodawców),

mgr inż. Kinga Kurowska (ekspert PKA, przedstawicielka KRD).

Tomasz Kocoł (ekspert PKA, przedstawiciel PSRP)

Informacja o wizytacji i jej przebiegu.

Polska Komisja Akredytacyjna przeprowadziła ocenę instytucjonalną na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej po raz pierwszy. Ocena ta poprzedzona była oceną jakości kształcenia dokonaną na kierunkach: *architektura i urbanistyka* (j.s.m.) oraz *gospodarka przestrzenna* (studia I i II° oraz j.s.m.), dokonaną na podstawie przepisów obowiązujących do 30.09.2011r.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny PKA. Raport Zespołu Oceniającego PKA został opracowany na podstawie: przedłożonego przez Uczelnię raportu samooceny, a także przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, wizytacji zaplecza naukowo-dydaktycznego, jak również spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału oraz pozostałymi interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji.

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Strategia realizowana przez jednostkę¹

Krótką prezentacją jednostki, jej pozycja w Uczelni.

Politechnika Wroclawska jest spadkobiercą potencjału materialnego niemieckiej Königlische Technische Hochschule Breslau oraz potencjału intelektualnego i naukowego Politechniki Lwowskiej. Pod nazwą Politechniki Wroclawskiej funkcjonuje od 1945r. Jej twórcami i organizatorami życia akademickiego byli uczeni środowiska lwowskiego i warszawskiego. Od początku swojego istnienia do dziś dnia stanowi ważny ośrodek kształcenia technicznego, jeden z największych ośrodków akademickich w Polsce. Kształci dziś pod kierunkiem 2 tys. nauczycieli akademickich ponad 35 tys. studentów na 12 wydziałach, w Studium Kształcenia Podstawowego oraz w 3. Zamiejscowych Ośrodkach Dydaktycznych w Jeleniej Górze, Legnicy i Wałbrzychu.

Wydział Architektury, funkcjonuje w strukturze organizacyjnej Politechniki Wroclawskiej już od 1945r. Najpierw jako Oddział Architektury przy Wydziale Budownictwa, a od 1949r. jako samodzielny Wydział. W 1950r. uzyskał uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora nauk technicznych, a w 1960r., nieprzerwanie do dziś - uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego. Jako jeden z trzech wydziałów architektury w Polsce posiada pełnię praw akademickich. Sytuuje się w grupie najlepszych spośród tego typu wydziałów w kraju.

Jest on podstawową jednostką organizacyjną Uczelni. Ma samodzielność w kształtowaniu swojej działalności, zarówno w dziedzinie nauki, praktyki architektonicznej, współpracy ze środowiskami akademickimi i zawodowymi architektów w kraju i z zagranicą, jak też w tworzeniu nowoczesnych warunków kształcenia. Jako autonomiczna jednostka Uczelni, wypełnia swoją misję naukowo-dydaktyczną i zawodową, wynikającą zarówno z przynależności do Politechniki Wroclawskiej, jak też ze swojej samodzielności, służąc środowisku architektów i odbiorcom ich twórczej - naukowej i artystycznej – pracy.

Tabela nr 1. Liczba osób kształcących się w Uczelni i ocenianej jednostce (2013/2014).

Forma kształcenia	Liczba studentów				Liczba uczestników studiów doktoranckich		Liczba słuchaczy studiów podyplomowych	
	Uczelni		jednostki		uczelni	jednostki	uczelni	jednostki
	I st.	II st. ²	I st.	II st. ²				
studia stacjonarne	24751	5233	1101	480	1180	161	---	---
studia niestacjonarne	3283	1666	102	---	21	---	683	41
RAZEM:	28034	6899	1203	480	1201	161	683	41

Załącznik nr 3 Informacja o kierunkach studiów prowadzonych w jednostce oraz wynikach dotychczasowych ocen jakości kształcenia

¹ Numeracja punktów odpowiada numerom *kryteriów głównych*, a podpunktów – numerom *kryteriów szczegółowych* określonym w Części II Załącznika do Statutu PKA pt. Kryteria oceny instytucjonalnej.

² Należy także uwzględnić studentów jednolitych studiów magisterskich.

1) Strategia rozwoju jednostki jest zbieżna z misją i strategią uczelni oraz uwzględnia politykę zapewniania wysokiej jakości kształcenia.

Cele strategiczne Politechniki Wrocławskiej zostały zdefiniowane w *Planie Rozwoju Politechniki Wrocławskiej* przyjętym przez Senat w dniu 17.11.2011r. uchwałą nr 587/40/2008-2012. Uzupełnieniem tego planu jest *Lista kluczowych zadań ogólnouczelnianych* przyjęta przez Senat w dniu 15.12.2011r. uchwałą nr 61/41/2008-2012, stanowiąca zbiór zadań ogólnouczelnianych i zadań, których poszczególne jednostki Uczelni nie są w stanie zrealizować samodzielnie.

Obowiązującą w chwili przeprowadzania wizytacji jest *Strategia Rozwoju Politechniki Wrocławskiej* uchwalona 21.03.2013r. uchwałą Senatu nr 127/7/2012-2016 (ZW 31/2013 z 11.04.2013r. w sprawie wprowadzenia *Strategii Rozwoju PWr. wraz z załącznikami*) oraz uchwałą Senatu nr 227/11/2012-2016, dotyczącą późniejszych zmian.

Strategia rozwoju Politechniki Wrocławskiej wyrażona jest przez ww. *Plan Rozwoju Politechniki Wrocławskiej* oraz *Cele strategiczne wraz z miernikami*.

Plan Rozwoju Uczelni ma status adaptacyjny. Budując pożądany model docelowy Uczelni, przedstawia zarazem podejmowane i realizowane projekty, które jego osiągnięcie przybliżają. Realizacja tego postępowania ujmowana jest także prospektywnie.

Plan ten – zgodnie z zapisami dokumentu – ma na celu:

- sformułowanie docelowego modelu Uczelni;
- integrację realizowanych i przygotowywanych projektów w bieżący program rozwoju Uczelni;
- ustanowienie narzędzi oceny zgłaszanych projektów, z weryfikacją ich zgodności z modelem;
- inspirowanie powstawania nowych projektów.

Plan ten w aspekcie osiągnięcia ww. celów:

- ogólnie formułuje model uniwersytetu technologicznego dla Politechniki Wrocławskiej;
- wymienia uwarunkowania, których ewolucja wymusi istotne zmiany obecnych praktyk;
- wskazuje na filary rozwoju Uczelni, stanowiące podstawę jej użyteczności dla otoczenia;
- określa misję i wizję Uczelni;
- formułuje modele sektorowe dekomponujące i uszczegóławiające model ogólny.

Misja Politechniki Wrocławskiej, określająca jej status, posłannictwo oraz założenia ideowe swojego działania w środowisku uczelni wyższych stanowi, że: *„Politechnika Wroclawska jest autonomiczną uczelnią techniczną, uniwersytecką instytucją badawczą. Jej posłannictwem jest kształtowanie twórczych, krytycznych i tolerancyjnych osobowości studentów i doktorantów oraz wytyczanie kierunków rozwoju nauki i techniki. Uczelnia, w służbie społeczeństwu, realizuje swą misję poprzez: innowacje, najwyższe standardy w badaniach naukowych, przekazywanie wiedzy, wysoką jakość kształcenia oraz swobodę krytyki z poszanowaniem prawdy. Politechnika Wroclawska jako wspólnota akademicka jest otwarta dla wszystkich, pielęgnuje wartości i tradycje uniwersyteckie, wszechstronną współpracę z innymi uczelniami oraz zabiega o poczesne miejsce w gronie uniwersytetów Europy i świata”*.

Mottem przewodnim misji Politechniki Wrocławskiej, określającym zarazem jej perspektywę działania jako uczelni wyższej jest: *„Współtworzenie kompetentnej przyszłości”*. W swoim rozumieniu jednoznacznie akcentuje to rolę Uczelni w ugruntowaniu i rozwijaniu wysokich kompetencji, stanowiących nieodłączny pierwiastek i siłę sprawczą tzw. *„kultury eksperymentu”*, znamionujących istnienie współczesnej cywilizacji i warunkujących jej dalszy rozwój. Teza ta ma swoje bezpośrednie potwierdzenie w pozycji Uczelni i jej osiągnięciach. Jest to istotne w czasach, gdy – jak stwierdzono słusznie – eksperymenty niejednokrotnie zastępowane są przez procedury, a pozory osiągnięć ważniejsze są niż fakty.

W rozwinięciu interpretacyjnym swojej misji Uczelnia akcentuje:

- kreatywność, która zmienia „trajektorie” przyszłości;
- profesjonalizm i twarde umiejętności, które warunkują funkcjonowanie „technosfery”;
- partnerskie współdziałanie z otoczeniem i partnerami zewnętrznymi, które wzmacnia

efekty działań i ułatwia ich osiągnięcie.

W swojej wizji rozwoju Uczelnia stara się hierarchicznie stawiać na:

- domenę działalności – pojętej jako kształtowanie kompetencji inżynierskich i rozwijanie technologii;
- odpowiedzialność – budowaną wobec studentów, społeczeństwa i nauki;
- standardy sukcesu – mierzone poprzez kariery absolwentów, wkład do wiedzy, zewnętrzną użyteczność i trwanie;
- kluczowe kompetencje – pojmowane jako wiedza, kreatywność i pragmatyzm zakorzenione w kulturze eksperymentu;
- organizację – rozumianą jako strukturę akademicką obudowaną strukturami zadaniowymi.

Podstawowe elementy strategii rozwoju Politechniki Wrocławskiej ujmowane są poprzez jej 4 filary, a mianowicie:

1. Kompetencje dydaktyczne:

- zapewnienie kształcenia studentów na przyszłych specjalistów i innowatorów, adekwatnie do ich indywidualnych możliwości, ze zwiększeniem ich konkurencyjności na rynku pracy i nauką kooperacji, z udostępnieniem kontaktów międzynarodowych i wykorzystaniem stosowanych na świecie postępów ewolucyjnych środowisk akademickich i stosowanych w nich dobrych praktyk;

2. Potencjał badawczy:

- zapewnienie współuczestnictwa zarówno w uniwersalnym (globalnym) wysiłku badawczym, jak i w rozwiązywaniu lokalnych problemów;
- podejmowanie badań zarówno w zakresie teorii jak i badań stosowanych;
- aktywność badawcza realizowana w ramach założonych priorytetów godzona jest z badaniami oryginalnymi, wynikającymi z pasji poznawczej badacza;
- dbałość o integralność potencjału badawczego bez rozproszenia w działaniach proceduralnych.

3. Sprawność biznesowa:

- zapewnienie zróżnicowania źródeł pozyskiwania środków finansowych na dydaktykę oraz badania i rozwój;
- pozyskiwanie przychodów z komercjalizacji badań i usług eksperckich;
- angażowanie w projekty dalekosiężne w czasie lecz mogące doprowadzić do innowacji przełomowych;

4. Regionalne zakorzenienie.

- silne zakorzenienie na Dolnym Śląsku i we Wrocławiu umożliwia czerpanie z otoczenia zasobów, z dostarczaniem mu kompetencji;
- dokonanie transferu kompetencji dla regionu: tworzenie lokalnego kapitału intelektualnego i społecznego;
- kluczowa rola Uczelni w rozwoju regionów innowacyjnych, poprzez właściwe relacje administracji – biznesu – nauki;

Misja Wydziału oraz strategia jego rozwoju została zawarta w *Planie Rozwoju Wydziału Architektury na lata 2012-2020*, uchwalonym przez Radę Wydziału Architektury w dniu 28.03.2012r. (uchwała nr 55/6/2012r.). Nawiązuje ona zarówno do wcześniejszej wizji rozwoju Politechniki Wrocławskiej, nakreślonej na lata 2007-2015, jako „*Uczelni elitarniej, o ugruntowanej pozycji w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego*”, stanowiącej „*zaplecze badawcze i kuźnię kadr dla gospodarki i administracji regionu oraz kraju*”, jak też do wspomnianego na wstępie i obowiązującego obecnie *Planu Rozwoju Politechniki Wrocławskiej* przyjętego przez Senat w dniu 17.11.2011r. (z uzupełnieniami). Misja ta, bazując na ponad sześćdziesięcioletniej tradycji Wydziału, poprzez „*prowadzenie działań, które z jednej strony służą kształceniu i przygotowywaniu osób wyposażonych w wiedzę i umiejętności, pełnych kreatywności i zdolnych do funkcjonowania w zakresie przestrzennych i architektonicznych aspektów systemu cywilizacyjnego, z drugiej strony polegają na obserwacji, analizie, interpretacji, przewidywaniu oraz kreowaniu zjawisk, procesów i obiektów tworzących kształt i organizację środowiska przestrzennego współczesnego społeczeństwa*” (co było ujęte poprzednio), utrzymuje spójność i kompatybilność z tą sformułowaną i obecnie przyjętą misją Uczelni. Starając się zachować „*ciągłość przestrzenną i czasową*

oraz wartości kulturowe, estetyczne, techniczne i przyrodnicze przestrzeni uznawanej za dobro wspólne, które służy zarówno naszemu jak i przyszłym pokoleniom” – ujawnia aspiracje Wydziału w zakresie „posłannictwa” i „służby społeczeństwu” jako wartości przypisanych działaniu całej Uczelni.

Aspiracje te znajdują swoje odzwierciedlenie w zaplanowanych zadaniach oraz konkretnych działaniach i osiąganych przez jednostkę wynikach – wyróżniających się spośród innych tego typu jednostek w kraju, a także za granicą.

Plan Rozwoju Wydziału Architektury w formie sformułowanych przez jednostkę 6 modeli zakłada rozwój: kształcenia, studiowania, badań, działań instytucjonalnych, wykorzystania zasobów i współpracy z otoczeniem. Rozwinięcie zadaniowe wspomnianych sfer (tzw. modeli sektorowych) ujętych w *Planie Rozwoju Wydziału Architektury*, obejmuje:

- w sferze kształcenia – budowanie wspólnoty akademickiej zorientowanej na kreatywność, profesjonalizm oraz pracę zespołową w poczuciu odpowiedzialności architekta/planisty za jakość środowiska życia człowieka;
- w sferze studiowania – przechodzenie z ilości w jakość, w tym tworzenie innowacyjnych kierunków studiów;
- w sferze badań – ugruntowanie pozycji Wydziału, jako jednego z wiodących ośrodków naukowych w zakresie architektury, urbanistyki, ochrony zabytków i planowania przestrzennego oraz doskonalenie metod naukowych;
- w sferze instytucjonalnej – unowocześnienie i przystosowanie struktur organizacyjnych (we wszystkich zakresach), do zmieniających się potrzeb kształcenia, studiowania, prowadzenia badań i współpracy z gospodarką;
- w sferze wykorzystania zasobów – racjonalne wykorzystanie powierzchni i zasobów do realizacji zadań Wydziału, wsparte przez informatyzację warsztatu pracy dydaktycznej, naukowej i projektowej, modernizację pomieszczeń i budynków Wydziału, budowę pracowni oraz laboratoriów specjalistycznych, umożliwiających uzyskanie najwyższych kwalifikacji kadry oraz studentów;
- w sferze współpracy z otoczeniem, powiązanej z budową sieci wpływów – wymianę dydaktyczną, naukową i prac badawczo-projektowych o charakterze interdyscyplinarnym, oferowanie usług outsourcingowych i twórczy udział w rozwiązywaniu problemów miasta, regionu, kraju oraz szeroko pojętej wspólnoty europejskiej.

Wymienione powyżej zadania mają służyć stałemu podnoszeniu jakości kształcenia oraz umiędzynarodowieniu badań i studiów. Mają też zdecydowanie poprawić stan bazy materialnej Wydziału, prowadząc do stworzenia przyjaznego dla studentów i nauczycieli środowiska ich pracy w formie Kampusu Wydziału Architektury. Plan ten Wydział realizuje samodzielnie lub też wdraża poprzez sformułowanie i realizację projektów wpisanych na listę kluczowych zadań Politechniki Wrocławskiej, zawierającą zadania ogólnouczelniane i zadania, których jednostki samodzielnie nie są w stanie zrealizować (np. ze względu na koszty i zakres). Obejmuje on swym zasięgiem 8 sfer działalności: 1. Nauczanie; 2. Strukturę badawczą i badania; 3. Informatyzację Uczelni, 4. Infrastrukturę budowlaną [w przypadku Wydziału Architektury budowę: Dolnośląskiego Innowacyjnego Centrum Architektury E-2 przy ul. Bolesława Prusa (zadanie 4.13)]; 5. Rewitalizację i modernizację [w przypadku Wydziału Architektury rewitalizację elewacji i ciągów komunikacyjnych budynku E-1 (zadanie 5.1); rewitalizację dachu i elewacji budynku E-5 - Tołpówki (zadanie 5.2) oraz przebudowę budynku E-3 (zadanie 5.3)]; 6. Infrastrukturę techniczną; 7. Organizację Uczelni; 8. Ścieżki kariery.

Szczegółowa analiza porównawcza funkcjonujących dokumentów, jak również analizy wynikające z przeprowadzonej wizytacji *in situ* Zespołu Oceniającego dają podstawy do stwierdzenia, że w zakresie zapewnienia wysokiej jakości kształcenia i prowadzonych badań naukowych, szczególnie powiązanych z procesami dokumentowania architektury i jej projektowania, a także ich związku z ciągle zmieniającymi się potrzebami rynku pracy oraz uwarunkowań otoczenia społeczno-gospodarczego, występuje zgodność i merytoryczna kompatybilność strategii działalności i rozwoju jednostki z misją i strategią Uczelni. Ujawnia się to przede wszystkim we właściwym zdefiniowaniu wspólnych, ogólnych kierunków działań prorozwojowych uczelni i ich szczegółowego, adekwatnego do pola działalności me-

rytorycznej, przeniesienia na strategię rozwoju Wydziału. Istotną jest przy tym kompatybilność systemowa działań, przejawiająca się we wsparciu przez Uczelnię działań Wydziału – z jednej strony i współpraca Wydziału w realizowaniu strategii ogólnouczelnianej – z drugiej. Ważne znaczenie ma tutaj także właściwa diagnoza istniejących problemów blokujących ten rozwój i znalezienie właściwych sposobów ich – wspólnego lub rozdzielnego – rozwiązywania. Znalazło to wyraz we wspólnych dokumentach określających aspiracje prorozwojowe Uczelni i Wydziału.

Reasumując można stwierdzić, że występuje pełna zgodność strategii rozwoju Wydziału z misją i strategią Uczelni. Bardzo duża dbałość o wysoką jakość kształcenia i prowadzonych badań naukowych, w koordynacji z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego i rynku pracy architektonicznego, z mocno zakorzenioną potencją jej kompetentnego udoskonalania, zdecydowanie wyróżnia Wydział spośród podobnych tego typu jednostek w kraju.

2) Jednostka opracowała koncepcję kształcenia obejmującą studia I i II stopnia, studia doktorskie i podyplomowe, zwane dalej „studiami”, spójną z jej celami strategicznymi.

Wydział właściwie zidentyfikował swoje możliwości rozwojowe określając cele strategiczne, w poszczególnych sferach sektorowych (modelach).

W zakresie realizowanej przez jednostkę koncepcji kształcenia Wydział dąży stale do utrzymania i podnoszenia wysokiej jego jakości. Wiąże się to przede wszystkim ze stałym dążeniem do modelowego pod tym względem kształcenia, realizowanego na wydziałach artystycznych, na zasadzie mistrzuczeń, ze słusznym zabieganiem o ograniczanie liczebności studentów w grupach projektowych. Wiąże się też ze zmniejszaniem godzinowych obciążeń dydaktycznych kadry nauczającej. Wzrost tej jakości wiąże się także z rozszerzeniem oferty edukacyjnej, zwłaszcza przedmiotów wybieralnych, w tym artystycznych, dających absolwentom zdolność szybkiego przekwalifikowania się i podejmowania różnych zadań w stale zmieniających się uwarunkowaniach pracy architekta, przy zróżnicowanym rynku zleceń i miejscu ich realizacji, a niekiedy również w różnych, pokrewnych architekturze zawodach. Docelowo przyjęto również system organizacji zajęć w pracowniach studialnych o charakterze *open space*, wspomaganym przez specjalistyczne laboratoria badawcze. Jednym z najistotniejszych decyzji jawi się też stałe dążenie do silnego powiązania teorii z praktyką architektoniczną. Jako jeden z pierwszych wydziałów w Polsce, pomimo przyjętego akademickiego profilu kształcenia, wydział upoważnia (dodatkowo poza pracownikami samodzielnymi) nauczycieli z tytułem doktora posiadających udokumentowane uprawnienia projektowe do promotorstwa prac inżynierskich i magisterskich, na kierunku *architektura*.

W kontekście tych ogólnych tendencji projakościowych na Wydziale przyjęto cele szczegółowe, zmierzające do :

- osiągnięcia i monitorowania wysokich standardów kształcenia we wszystkich formach kształcenia, potwierdzonych uzyskaniem notyfikacji europejskiej,
- zwiększenia zakresu wybieralności przedmiotów,
- indywidualizacji toku studiów oraz rozszerzenie zakresu kształcenia w języku angielskim,
- utrzymania dotychczas realizowanych kierunków na I i II° studiów (*architektura, gospodarka przestrzenna*) z utrzymaniem specjalności na II° studiów na kierunku *architektura* w specjalnościach (*architektura, ochrona zabytków, urbanistyka*),
- wzbogacenia oferty kształcenia na II° studiów na kierunku *gospodarka przestrzenna*, przez rozwój specjalności zorientowanych na modelowanie, symulacje i prognozowanie procesów, praktyczną aplikację zasad: rozwoju zrównoważonego, mobilności i dostępności komunikacyjnej,
- tworzenia nowych, innowacyjnych specjalności dla potrzeb innowacyjnej gospodarki, na I i II° studiów na kierunku *architektura* takich jak: *ochrona zabytków, architektura zrównoważona, projektowanie form przemysłowych*, itp.,
- tworzenia ścieżek specjalistycznych i interdyscyplinarnych, opartych na wąskiej i szerokiej wybieralności,
- zwiększania oferty kształcenia na III° studiów, o dziedziny stymulujące podejście innowacyjne,

- wprowadzania eksperymentalnych form kształcenia w ofercie międzynarodowej,
- rozszerzenia oferty kształcenia ustawicznego poprzez wspieranie nowych form edukacyjnych (tzw. uniwersytet trzeciego wieku, szkolenia na odległość dla pracowników samorządów, członków izb zawodowych itp.),
- uruchomienia w porozumieniu z Izbą Zawodową Architektów RP – wobec wzrastających wymagań zawodowych i konieczności permanentnego dokształcania się – nowych form kształcenia, jak np.: specjalistycznych kursów krótkoterminowych czy 2-4 semestralnych studiów podyplomowych z zakresu: architektury parametrycznej, energooszczędnej, ochrony dziedzictwa przemysłowego, rewitalizacji architektury itp.,
- udoskonalenia organizacji bazy danych oraz materiałów kartograficznych na potrzeby dydaktyki,
- włączania studentów do prac na rzecz miasta/regionu, poprzez kształtowanie kompetencji społecznych, udziału w konkursach i opracowaniach interdyscyplinarnych,
- utrzymania stałego kontaktu z Izbami Zawodowymi oraz z pracodawcami z Europy, a także rozszerzenie współpracy z wybitnymi specjalistami z kraju i z zagranicy – wpływającymi na zakres i jakość kształcenia,
- rozwijania współpracy międzynarodowej w zakresie kształcenia na kierunku *architektura i urbanistyka* na I i II° studiów,
- wprowadzania nowych technik oceny procesu dydaktycznego i jego realizacji.

Z działaniami projakościowymi ujętymi w strategii wiąże się też bezpośrednio doskonalenie modelu studiowania na Wydziale. Doskonalenie to upatruje się w:

- poprawie warunków studiowania poprzez: zwiększenie dostępu do infrastruktury dydaktycznej, poszerzenie oferty kształcenia, wprowadzenie metody e-learningu (utworzenia studia-laboratorium przystosowanego do prowadzenia wykładów i ćwiczeń na odległość), z równoczesnym przystosowaniem powstałych w ten sposób rezerw lokalowo-sprzętowych do pracy własnej studentów, organizacji warsztatów, rozwijania innowacyjnych form pracy, etc,
- stworzeniu studentom warunków pracy w systemie 24-godzinnym (systemu pracowni),
- stworzeniu nowoczesnej modelarni wyposażonej w drukarki 3D i maszyny CNC,
- przystosowaniu nowych powierzchni do celów dydaktycznych – w obrębie istniejącej infrastruktury, lub budowa na terenie Kampusu E nowego pawilonu naukowo-dydaktycznego,
- zwiększeniu uczestnictwa studentów w opracowaniach konkursowych i badawczych,
- intensyfikacji działalności studenckiej w zakresie tzw. kultury architektonicznej,
- poszerzaniu kontaktów z innymi ośrodkami akademickimi poprzez popularyzację wykładów i spotkań z wybitnymi twórcami,
- zbliżeniu studentów do realiów twórczości architektonicznej poprzez: zacieśnienie relacji mistrz-uczeń, wspólną pracą w zajęciach pozadydaktycznych, udziału w międzynarodowych modułach dydaktycznych oraz w działalności kulturalnej, jak też poprzez kontakty z *visiting professors*.

Ujęte w celach strategicznych Wydziału działania projakościowe dotyczące doskonalenia koncepcji kształcenia, szczególnie na studiach studia doktoranckich, mają swoje silne powiązanie także z budowaniem adekwatnego do dyscypliny modelu badań naukowych i prac badawczo-projektowych oraz ich rozwoju. Za istotny aspekt tego rozwoju przyjęto podejście selektywne, dające możliwość skoncentrowania podejmowanych tematów wokół zagadnień określających tożsamość Wydziału. Pozwoli to na właściwą kapitalizację dorobku i wytworzenie własnego oblicza na europejskim rynku nauki.

Do celów szczegółowych zaliczono m.in.:

- prowadzenie badań interdyscyplinarnych i projektów innowacyjnych,
- rozwój teorii w obszarze dyscyplin: *architektura i urbanistyka, ochrona zabytków, gospodarka przestrzenna, planowanie przestrzenne*,
- intensyfikację działań w zakresie krajowych i zagranicznych prac badawczych i projektowych, związanych z ochroną dziedzictwa architektury, urbanistyki i krajobrazów Dolnego Śląska,

- kontynuację i intensyfikację rozwoju Wrocławskiej Szkoły Badań i Konserwacji Architektury Antycznej Basenu Morza Śródziemnego oraz dalsze zacieśnianie współpracy z Centrum Badań Prekolumbijskich Uniwersytetu Warszawskiego w Cusco,
- rozwój badań w zakresie zrównoważonej architektury i urbanistyki,
- utrzymanie wiodącej pozycji w zakresie teoretycznych i operacyjnych podstaw planowania zagospodarowania przestrzeni oraz wzmacnianie międzynarodowej wymiany wiedzy w tych dziedzinach,
- tworzenie e-bazy zasobów bibliotecznych oraz archiwaliów,
- upowszechnienie publikacji elektronicznych z zakresu badań prowadzonych na Wydziale i podniesienie rangi czasopisma *Architectus*,
- wymianę wiedzy i jej upowszechnianie w ramach międzynarodowych i krajowych konferencji naukowych, seminariów i warsztatów,
- formowanie młodego pokolenia badaczy poprzez rozwijanie studiów doktoranckich, prowadzenie grantów i prac badawczych z ich udziałem.

Niewątpliwym wspomogieniem integralnego kształtowania się rozwojowej, projakościowej koncepcji kształcenia na Wydziale, ujmowanej w jego celach strategicznych, jest także doskonalenie polityki kadrowej (instytucjonalnej) oraz umiejętne wykorzystanie i rozbudowywanie istniejących zasobów.

W pierwszym aspekcie Wydział zakłada m.in.:

- podział zadań między pracowników akademickich i pracowników wsparcia, mający na celu oddzielenie funkcji merytorycznych od proceduralnych,
- realizację motywacyjnych modeli awansów i karier,
- zachowanie ciągłości w kształtowaniu młodych pokoleń naukowców i partycypacji doktorantów oraz studentów w dydaktyce, badaniach naukowych i w strukturach organizacyjnych,
- tworzenie platform eksperckich i zespołów interdyscyplinarnych, wspomagających realizację badań naukowych.

Z kolei zakładane działania w sferze wykorzystania zasobów, wiążą się z realizacją szeregu planów inwestycyjnych, modernizacyjnych i rewitalizacyjnych oraz urynkowienia bazy laboratoryjnej i dydaktycznej Wydziału, poprzez rozszerzenie oferty usług badawczych oraz tworzenie platform eksperckich. Ten aspekt rozwoju działań projakościowych, powiązany z ogólną strategią Uczelni, ma jednak dłuższą perspektywę realizacji. Zależy jest bowiem od możliwości finansowych Wydziału i możliwości wspomoczenia go przez Uczelnię. Zwłaszcza ten drugi sposób, z uwagi na możliwość uruchomienia większych środków w krótszym czasie, zdecydowanie by tę perspektywę skróciło.

Analizy przeprowadzonej dokumentacji, rozmowy ze studentami oraz z grupami pracowników i pracodawców, a także obserwacje członków Zespołu Oceniającego potwierdzają, że koncepcja kształcenia Wydziału, obejmująca wszystkie stopnie kształcenia, jest spójna i znajduje swoje odniesienie do przyjętych przez jednostkę celów strategicznych. Wydział ma wizję swojego rozwoju, którą konsekwentnie realizuje z zachowaniem odpowiednich priorytetów, hierarchii ważności i w czasie właściwym dla jej realizacji. Nie podejmując pochopnych decyzji, kierując się rozważą i poszanowaniem dla wartości tradycyjnego modelu studiów architektonicznych, z poszanowaniem dobrych obyczajów i etyki zawodowej w nauce i praktyce architektonicznej, bez nadmiernego uwikłania w procedury biurokratyczno-proceduralne – dla dobra studentów i nauczycieli – wprowadza innowacyjne rozwiązania stopniowo i dopiero przy pełnej gwarancji istnienia ich produktywnego efektu edukacyjnego. Jest więc w pełni potwierdzeniem stosowanej przez Uczelnię dewizy postępu, bazującego nie na zmianie – dla samej zmiany, lecz dla jej jakościowego efektu, będącego nośnikiem nowych wartości składających się dopiero na rzeczywisty postęp cywilizacyjny. Ma to szczególne swoje uzasadnienie i zastosowanie w dziedzinie architektury, w której źle podjęte decyzje edukacyjne i zbyt pochopne przeprofilowanie, przyjęte w imię wąsko pojętego interesu lecz bezwartościowe w długiej perspektywie tej zmiany, bez jej konfrontacji z tradycją, może skutkować nieodwracalną destrukcją przyrodniczego i kulturowego środowiska życia człowieka. Weryfikacja kompetencyjna – zawarta w misji Uczelni, potwierdzona w strategii Wydziału – ma w tworzeniu jego zintegrowanej koncepcji kształcenia znaczenie zasadnicze.

3) Jednostka identyfikuje swoją rolę i pozycję na rynku edukacyjnym, uwzględniając znaczenie jakości kształcenia.

Wydział Architektury, jako bardzo znaczący ośrodek naukowo-badawczy i zawodowo-praktyczny Dolnego Śląska, ma z nim ściśle związki, z jednej strony poprzez badania związane z: archeologią, historią architektury i urbanistyki, konserwacją zabytków, jak też poprzez twórczą działalność zawodową, architektoniczną zatrudnionych tu wybitnych twórców architektury - praktyków. Ich dzieła, zarówno te naukowe, jak i te projektowe i realizacyjne dają świadectwo powstających tu wartości, składających się na ogólną wysoką ocenę tzw. „wrocławskiej szkoły architektury”. Najlepszym tego dowodem są zrealizowane przez nich przedsięwzięcia naukowo-badawcze, konkursy i realizacje obiektów oraz przyznawane za nie nagrody. W szczególności znajduje to swoje bezpośrednie przełożenie na uzyskaną w ocenie parametrycznej jednostek Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego najwyższą kategorię „A”. Jest to wyraźnym miernikiem pozycji Wydziału nauce, edukacji i praktyce architektonicznej oraz misji jaką spełnia w regionie i w kraju.

Dzięki tej wysokiej pozycji – kultywowaniu najlepszych tradycji, atrakcyjnemu programowi kształcenia oraz jego wysokiemu poziomowi uzyskiwanemu dzięki kompetentnej kadrcie naukowej teoretyków i praktyków, ich wiedzy i doświadczeniu – Wydział od lat cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem kandydatów na architektów, a także pracowników naukowych (kadry nauczającej architektury, urbanistyki, konserwacji zabytków, planowania przestrzennego itd.). Jest to kształcenie w różnych jego formach, dostosowanych do różnych potrzeb środowiska, skierowanych do różnych wiekowo odbiorców i o różnych aspiracjach - realizowanych zgodnie z ideą permanentnego rozwoju: „uczenia się przez całe życie” (studia I, II, III⁰ (doktoranckie), studia podyplomowe, kursy doskonalące etc).

Wydział reaguje szybko na zmienność zapotrzebowań rynku pracy na szczególne kompetencje absolwentów, starając się unowocześnić i uaktualnić swoją ofertę edukacyjną. Szybko zareagował też na nowe wymagania stawiane uczelniom w celu podniesienia efektywności i jakości kształcenia. W celu zapewnienia wysokiego ich poziomu i kompatybilności z prawem europejskim Wydział określił i zatwierdził efekty kształcenia dla I, II i III⁰ studiów, dla wszystkich kierunków kształcenia, na posiedzeniu Senatu PWr. w dniu 19.04.2012r., uchwałami: nr 769/45/2012; nr 770/45/2012; nr 767/45/2012, nr 768/45/2012. Jednocześnie - w nawiązaniu do *Standardów kształcenia na kierunku architektura i urbanistyka*, a pośrednio także do *Dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych* - zmieniono nazwę kierunku z *architektura i urbanistyka* na *architektura*.

Należy też zwrócić uwagę na szybką reakcję Wydziału na zjawiska i tendencje stagnacyjne, powszechnie występujące dziś w edukacji wyższej. Wydział właściwie identyfikuje problemy związane z tą edukacją i odpowiednio szybko stara się reagować w celu ich przezwyciężenia. Jednym z przykładów takiego działania jest reakcja na dostrzegany w skali całego kraju problem pewnego zahamowania rozwoju studiów i zdecydowanie mniejszą ilość kandydatów do ich podjęcia.

Pomimo stagnacji czy wręcz nawet pewnego regresu na wszystkich uczelniach, szczególnie w kształceniu niepublicznym, liczba studentów Wydziału Architektury PWr. jest stabilna z nieznaczną tendencją wzrostu (w 2009/10 – 1670 st. = 5,17 % ogółu studentów uczelni, w 2013/14 – 1693 st. = 5,68 % ogółu studentów Uczelni). Przy ponad 7% spadku liczby studentów w tym okresie na całej Uczelni świadczy to o niesłabnącym zainteresowaniu kandydatów studiami na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej i tym samym o uznaniu jego wysokiego poziomu nauczania. Również liczba słuchaczy studiów doktoranckich jest, w porównaniu do liczby studentów całej Uczelni, wyższa. W analogicznym okresie wzrosła ona z 9,72% do 13,4% ogółu doktorantów. Wzrost w tym okresie jest więc ponad 100%, co w porównaniu ze wzrostem 46% na całej Uczelni, jest z pewnością potwierdzeniem zarówno zainteresowania ofertą badań naukowych prowadzonych na Wydziale, stwarzających doktorantom możliwość odnalezienia własnej ścieżki rozwoju naukowego, jak i efektem realizowanej przez Wydział strategii wspierania tej formy studiów. Poświadczą o stosowanej przez Wydział korzystnej dla doktorantów polityce stypendialnej i dogodnych warunkach do ich prowadzenia. W pełni potwierdzają tę diagnozę odby-

te podczas wizytacji spotkania z doktorantami oraz członkami kół naukowych, z których to głównie się oni rekrutują.

Szczególnym wyrazem jakości kształcenia Wydziału Architektury i miernikiem jego poziomu na rynku edukacyjnym – przodującego w skali kraju – jest posiadanie nieprzerwanie uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora (od 1950r.) i doktora habilitowanego (od 1960r.), w dyscyplinie *architektura i urbanistyka*. To przekłada się bezpośrednio na stabilność oferty edukacyjnej, jej stały, bardzo wysoki poziom, doceniany w kraju i za granicą. Wydział ma stabilną kadrę naukową, gwarantującą utrzymanie uprawnień do nadawania stopni naukowych: 7 osób - posiadających tytuł profesora oraz 15 osób - posiadających stopień naukowy doktora habilitowanego, reprezentujących dyscyplinę – *architektura i urbanistyka*. W ostatnich 5. latach zostało wypromowanych: 49. doktorów, w tym 36. absolwentów studiów doktoranckich, z których 14. znalazło zatrudnienie na Wydziale, na stanowisku asystenta, pracownika naukowo-dydaktycznego. Ważną w tym kontekście jest również polityka kadrowa, nastawiona na promowanie dorobku naukowego i projektowego. Zatrudnianie nowych pracowników odbywa się w drodze konkursu, na zasadach określonych w Ustawie i aktach wykonawczych oraz zgodnie z polityką Uczelni i Wydziału w tym zakresie. Kadra nauczająca dobierana jest zgodnie z posiadaną specjalnością naukową, doświadczeniem dydaktycznym i projektowym.

Ważnym aspektem w budowaniu wysokiego poziomu kadry dydaktycznej i naukowej jest odpowiedni sposób jej oceny okresowej, który zawiera w sobie istotny pierwiastek stymulujący rozwój i zdrowo pojętą rywalizację jakościową, oczywiście pod warunkiem, że właściwie zostaną zdefiniowane kryteria tej oceny, adekwatnie do dyscypliny, w której się tego dokonuje. W ocenie tej, w obszarze działalności naukowej i zawodowo-twórczej, architektonicznej uwzględnia się kryteria zawarte w systemie parametrycznej oceny jednostki. Przedmiotem oceny pracowników naukowo-dydaktycznych jest, oprócz działalności naukowej, także działalność zawodowo-twórcza, tj. twórczość projektowa i artystyczna. Podstawową formą rejestracji tej działalności są tzw. karty dokumentacyjne. Co ważne, nauczyciele akademicy, zwłaszcza prowadzący przedmioty projektowe i przedmioty plastyczne, mogą być oceniani za swoją działalność zawodowo-twórczą na równi z działalnością naukowo-badawczą. W ocenie tej istotną rolę odgrywa także poziom merytoryczny realizowanych przez nauczycieli zajęć. Przy formułowaniu oceny częściowej za działalność dydaktyczną, oceniający ją podaje bowiem informacje o wynikach przeprowadzonych hospitacji oraz wnioski wynikające z ankiet studenckich.

Potencjał kadry i jej kompetencje przekładają się wprost na prowadzoną działalność naukowo-badawczą i projektową. Wynika ona z jej zainteresowań naukowych i z możliwości finansowania realizowanych projektów ze środków ministerialnych, samorządowych czy zagranicznych oraz z możliwości pozyskania zleceń projektowych.

W celu stymulowania rozwoju i przedsiębiorczości, szczególnie młodych pracowników nauki i studentów, zarówno Uczelni jak i Wydziału, powołano w 2006r., Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości. Głównym jego celem działalności jest praca nad jak najlepszym wykorzystaniem potencjału intelektualnego i technicznego Uczelni, transferu wyników realizowanych w niej prac naukowych i projektowych do gospodarki oraz wsparcie działalności gospodarczej środowiska. Dokonuje się to w szczególności, poprzez:

- promowanie i wspieranie przedsiębiorczości studentów, doktorantów, absolwentów (w okresie do 3 lat od ukończenia studiów) i pracowników Politechniki Wrocławskiej, którzy zamierzają prowadzić lub prowadzą działalność gospodarczą,
- aktywizacja społeczności akademickiej Wrocławia do podejmowania tej działalności,
- aktywne przeciwdziałanie bezrobociu wśród absolwentów szkół wyższych, poprzez wszechstronną pomoc zainteresowanym osobom w tworzeniu mikroprzedsiębiorstw i ich działalności, w pierwszym okresie funkcjonowania.

Taką niewątpliwą pomocą jest również wypracowany system stypendialny dla studentów i doktorantów. W tym ostatnim przypadku jest kilka form finansowania ich nauki – od stypendium doktoranckiego i stypendium naukowego, poprzez stypendium dla najlepszych doktorantów oraz pomoc materialną dla nich, aż po zwiększenie stypendium doktoranckiego z dotacji podmiotowej na dofinansowanie

zadań projakościowych oraz stypendium i środków na badania naukowe z dotacji celowej. O poziomie tych dotacji świadczą kwoty ujmowane w budżecie Wydziału. W roku 2013 zaplanowano: na stypendia doktoranckie (wydziałowe i projakościowe) - 722 400 zł, na wydziałowe nagrody dla studentów i doktorantów - 3 000 zł, zaś na dofinansowanie bieżącej działalności studenckiej i doktoranckiej 50 000 zł. Są to kwoty wysokie.

W ramach otwartej polityki stymulowania rozwoju młodych kadr Wydział umożliwia uczestnikom studiów doktoranckich prowadzenie samodzielnych badań naukowych, poprzez pomoc w finansowaniu wyjazdów na konferencje, staże naukowe krajowe i zagraniczne (zestawienie (w:) RS, s. 24). Uczestnicy tych studiów biorą również udział w licznych pracach, grantach badawczych (m. in. promotorskich MNiSzW oraz NCN) czy choćby w projektach „Młoda Kadra”. W ciągu ostatnich 5. lat zaobserwowano stały poziom przyznawanych stypendiów wyjazdowych na staże naukowo-dydaktyczne (II edycja – 2 staże, III edycja – 1, IV edycja – 2, V edycja – 0, VI edycja – 2). Obserwuje się natomiast wzrost liczby doktorantów będących laureatami projektu „Rozwój potencjału dydaktyczno-naukowego młodej kadry akademickiej Politechniki Wrocławskiej” (IV edycja – 2 granty, V edycja – 5, VI edycja – 4, VII edycja – 11, VIII edycja – 8. Wynikiem prowadzonych badań naukowych są także wdrożenia patentowe.

Aktywność naukowa i projektowa doktorantów wpływa bardzo korzystnie na cały proces kształcenia, dlatego aktywność ta uzyskuje rokrocznie wsparcie naukowe realizowane jest poprzez wspólny udział pracowników i studentów w konferencjach i warsztatach krajowych i międzynarodowych, a także poprzez opiekę nad bardzo dobrze działającymi na Wydziale kołami naukowymi, takimi jak: Koło Naukowe Eko-Studio, Koło Naukowe Humanizacja Środowiska Miejskiego, Koło Naukowe Historii Architektury ArchHist, Studenckie Koło Naukowe Urbanistyki CARDO, Koło Naukowe ARCHIPUNKTURA, Koło Popularyzacji Architektury POP-ARCH Yello Artystyczne Koło Naukowe im. Prof. Ryszarda Natusiewicza, Koło Naukowe LabDigiFab, Grupa Działań Plastycznych Spotkania Nieformalne, Studenckie Koło Naukowe Gospodarki Przestrzennej, Koło Naukowe Studentów Architektury przy Zakładzie Konstrukcji, Koło Naukowe Architektury Tradycyjnej i Współczesnej, Strukturalne Koło Naukowe, Koło Naukowe SUS_A. O tej aktywności i wielkim emocjonalnym zaangażowaniu przekonano się bezpośrednio na spotkaniu Zespołu Oceniającego z przedstawicielami tych kół.

Jakość, duży zakres oraz integralność oferty edukacyjnej Wydziału oraz jej ciągle doskonalenie, z zachowaniem jednakowoż logiki rozwojowej wynikającej z doświadczenia i wierności tradycji i z zachowaniem dobrych obyczajów akademickich, nieskażonych pseudonowatorstwem i biurokratycznymi pozorami działań, świadczą o jego bardzo wysokim stopniu uświadomienia znaczenia jakości kształcenia w procesie budowania swojej pozycji na rynku edukacyjnym. W tym też i swą rolę Wydział na tym rynku identyfikuje.

4) Wewnętrzni i zewnętrzni interesariusze uczestniczą w procesie kształtowania oferty edukacyjnej jednostki oraz budowaniu wysokiej kultury jakości kształcenia.

Miarą pozycji na rynku edukacyjnym, jego otwartości i woli do konfrontacji myśli i doświadczeń projakościowych, jest podejmowana przez Wydział współpraca wewnętrzna i zewnętrzna, w szczególności jego otwarcie się - z wolą przyjęcia krytyki i oceny poczyniń - na inne środowiska akademickie i zawodowe, architektoniczne, w kraju i zagranicą. Potrzeba tej współpracy wynika już z samego charakteru pracy architekta, z jego służebności i uspołecznienia procesu projektowania – stałej, niezbędnej przy realizowaniu architektury współpracy w branżowych zespołach o charakterze interdyscyplinarnym. Wiąże się też z naturalną potrzebą nawiązywania kontaktów w celu wspólnego rozwiązywania problemów badawczo-projektowych, wymiany doświadczeń i internacjonalizacji procesu projektowania, a także potrzeby wymiany studentów i kadry naukowej w celu podnoszenia ich kwalifikacji i wprowadzania uniwersalnych rozwiązań innowacyjnych.

W zakresie współpracy z otoczeniem i wzmocnienia swojej pozycji na rynku edukacyjnym Wydział planuje się w strategii rozwoju:

- zacieśnienie współpracy badawczej i dydaktycznej: międzywydziałowej, międzyuczelnianej i międzynarodowej,
- kontynuowanie dotychczasowej współpracy międzynarodowej (m.in.: prac w basenie Morza Śródziemnego, z ośrodkami niemieckimi, szwedzkimi, meksykańskimi),
- zacieśnienie współpracy badawczej z regionalnymi ośrodkami kultury i nauki (m.in. badań nad dziedzictwem Wrocławia i Śląska),
- rozwijanie współpracy międzynarodowej, m.in. w ramach utworzonego przez Wydział centrum naukowego (Research Centre for Sustainable Built Environment - RoSE), w celu szerszej wymiany kadry oraz inicjowania badań naukowych i realizacji projektów,
- tworzenie, działanie i rozwijanie działalności w ramach międzynarodowych sieci i programów naukowych oraz dydaktycznych,
- rozwijanie i inicjowanie współpracy z innymi ośrodkami akademickimi i naukowymi w regionie, w Polsce i za granicą, ze zwróceniem szczególnej uwagi na historyczne obszary kulturowe związane z Wrocławiem i z Wydziałem Architektury,
- współpraca z firmami i przedsiębiorstwami regionu, Polski i zagranicy,
- współdziałanie w regionalnym systemie innowacyjnym,
- stworzenie platform transferu i komercjalizacji wyników badań stosowanych,
- kształtowanie wizerunku Wydziału poprzez: popularyzację osiągnięć, działania eksperckie, Internet, wydawnictwa, wystawy, konferencje,
- stworzenie pracowni projektowych łączących dydaktykę z obsługą projektów zleczanych przez gospodarkę, z promocją problematyki architektoniczno-krajobrazowej,
- utrzymywanie sieci kontaktów z absolwentami Wydziału, poprzez monitorowanie ich karier i stworzenie platformy społecznościowo-zawodowej.

Przywołane powyżej cele strategiczne Wydziału są w głównej mierze rozwinięciem i wzmocnieniem już istniejącej, bardzo dobrej i produktywnej współpracy z otoczeniem, w szczególności ze środowiskiem architektów, ale także ze środowiskami akademickimi naukowców, w kraju i zagranicą. Świadczy też o woli ciągłego kontynuowania i rozwijania tradycji Wydziału i zachowania jej ciągłości, wynikającej z tzw. środowiskowego „zakorzenia”. Analiza dokonań tej współpracy – co zostało ukazane w *Raporcie Samooceny* i potwierdzone podczas wizytacji Zespołu Oceniającego – będących świadectwem ich świadomej, konsekwentnej realizacji i już powstałych na tej podstawie efektów, jest najlepszym potwierdzeniem otwartości Wydziału na opinie innych, zwłaszcza na produktywną, krytyczną ocenę dotyczącą realizowanej koncepcji kształcenia. Jest też potwierdzeniem woli jej uzasadnionej weryfikacji w procesie budowania tzw. kultury jakości.

Znajduje to swoje potwierdzenie w zaangażowaniu w ten proces zarówno interesariuszy zewnętrznych, środowiskowych (architektów, urbanistów, planistów, akademików, decydentów etc), jak wewnętrznych (studentów, doktorantów, pracowników, promotorów etc).

Pracownicy Wydziału czynnie uczestniczyli w przygotowywaniu programów studiów na wszystkich stopniach kształcenia, w tym także na studiach podyplomowych. Brali aktywny udział w określeniu efektów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla poszczególnych kursów/zajęć. Na kształt programów studiów podyplomowych wpływ miały także doświadczenia z organizacji praktyk studenckich.

Doktoranci włączeni są aktywnie w proces przygotowywania i formułowania treści całego programu kształcenia na studiach doktoranckich. Zostali upoważnieni do zaopiniowania przedłożonego przez władze wydziału Programu Studiów Doktoranckich (*Opinia Rady Doktorantów Politechniki Wrocławskiej w sprawie wprowadzenia Programu Studiów Doktoranckich Wydziału Architektury z dnia 27 maja 2013 r.*). Zgodnie z przyjętymi procedurami oceny jakości procesu kształcenia doktoranci mogą także składać do kierownika studiów doktoranckich wnioski dotyczące skarg i konfliktów, w tym także swoje zastrzeżenia odnośnie ocen uzyskanych w toku studiów. Pozytywnie należy również ocenić włączenie doktorantów w proces indywidualizacji tych studiów, z dostosowaniem do specyfiki realizowanych badań naukowych, stosownie do specjalizacji promotora i zainteresowań naukowych doktoranta.

Udział interesariuszy zewnętrznych (pracodawców) w przygotowywaniu i konsultowaniu oferty programowej studiów podyplomowych *Architektura Krajobrazu* oraz *Urbanistyka i Planowanie Przestrzenne* był również aktywny i merytoryczny. Programy te były konsultowane z członkami Izby Urbanistów, właścicielami firm projektowych, Krajową Komisją Kwalifikacyjną Izby Urbanistów i przedstawicielami Polskiego Klubu Ekologicznego. Wśród pracodawców konsultujących program tych studiów można wymienić także przedstawicieli samorządu terytorialnego oraz przedstawicieli biur projektowych, z których część jest jednocześnie pracownikami Wydziału. Od czerwca 2013r., po powstaniu silnej reprezentacji pracodawców w nowo powstałym Konwencie Pracodawców przy Wydziale Architektury wpływ interesariuszy zewnętrznych na koncepcję kształcenia będzie ulegał wzmocnieniu. Programy oferowanych przez Wydział Architektury studiów podyplomowych podlegają stałemu opiniowaniu przez ich słuchaczy. Słuchacze studiów oceniają również jakość prowadzonych zajęć i ich przydatność dla własnego rozwoju zawodowego. Kierownik danego studium zbiera opinie od słuchaczy i opinie te są wykorzystywane do ich doskonalenia.

Otwartość Wydziału na środowisko zewnętrzne, zarówno akademickie, jak i architektoniczne, pracodawców przejawia się w podejmowaniu szerokiej współpracy, zarówno związanej z prowadzeniem wspólnych badań naukowych, projektów, aplikacji o granty, publikacji naukowych, jak i z działalnością dydaktyczną z Uniwersytetem Warszawskim, Uniwersytetem im. M. Kopernika w Toruniu, Uniwersytetem Przyrodniczym we Wrocławiu oraz Akademią Sztuk Pięknych im. E. Gepperta we Wrocławiu. Ta współpraca sprzyja rozwojowi naukowemu jednostki oraz pozyskiwaniu środków finansowych na badania naukowe. Jest też wspólną platformą konsultacyjną – wymiany doświadczeń i opinii.

Wydział, poprzez zaangażowanie na forum spotkań i konferencji dziekanów wydziałów architektury (w ramach ENSHA), czynnie uczestniczy też w środowiskowej wymianie poglądów i przenoszeniu dobrych praktyk. Poszukując najwyższych standardów edukacyjnych, naukowych i projektowych zaangażował się także na płaszczyźnie międzynarodowej, m.in. w: spotkania służące rozwijaniu kształcenia architektów oraz promowania ich rozwoju naukowego, w ramach ENHSA, w EAAE, w REA, poprzez przynależność do międzynarodowych stowarzyszeń AESOP, EAAE, ICOMOS, DocoMoMo.

Wydział utrzymuje stałą współpracę z podmiotami gospodarczymi i administracyjnymi, oferując swoje usługi badawcze i projektowe, w szczególności z firmami: Eco-Finance Sp. z o.o, Wrocław (współpraca w zakresie działalności badawczej i planistyczno-projektowej w obszarze pozyskiwania i magazynowania energii odnawialnych: wspólne projekty badawcze, wymiana informacji naukowo-technicznej w ramach projektów badawczych oraz działalności dydaktycznej Wydziału); Poltent Sp. z o.o. (współpraca w zakresie opracowywania i wdrażania do produkcji nowoczesnych struktur pneumatycznych event marketingu – czyli branży reklam okazjonalnych; współtworzenie wzorów przemysłowych i ulepszeń ergonomicznych w obiektach, opracowywanie przez Wydział nowoczesnych rozwiązań konstrukcyjnych, szkolenia dla studentów w zakresie produkcji obiektów pneumatycznych, udostępnianie wiedzy dotyczącej budowy obiektów oraz opinii użytkowników); Leica Geosystems Sp. z o.o. (współpraca w zakresie stworzenia Centrum Dydaktycznego skanowania 3D HDS: kształcenie studentów i doktorantów w zakresie technologii skanowania HDS, organizacja kursów i studiów podyplomowych); MITKO Sp. z o.o. (współpraca w zakresie opracowywania i wdrażania do produkcji nowoczesnych, tymczasowych zadaszeń z branży event marketingu: – czyli okazjonalnych akcji promocyjnych: - opracowywanie przez Wydział nowoczesnych rozwiązań konstrukcyjnych, współtworzenie wzorów przemysłowych i ulepszeń ergonomicznych w obiektach, szkolenia dla studentów, udostępnianie wiedzy dotyczącej budowy oraz projektowania namiotów).

Wydział realizuje również owocną współpracę z lokalnymi samorządami: Gmina Nowogrodzic (współpraca w zakresie procesu dydaktycznego: wprowadzanie do tematyki prac dyplomowych, doktorskich zagadnień związanych z rozwojem miasta i gminy, organizacja warsztatów i praktyk studenckich; współpraca w zakresie badań naukowych: planowanie przestrzenne, urbanistyka, architektura, ochrona środowiska); Gmina Wrocław (wspólne organizowanie konkursu na najlepszy dyplom roku na Wydziale Architektury w kategoriach: najlepsza praca dyplomowa magisterska w zakresie gospodarki przestrzen-

nej i w zakresie architektury oraz Honorowy Patronat Prezydenta Wrocławia nad konkursem na najlepszą pracę dyplomową na Wydziale Architektury).

Dobre relacje Wydziału z otoczeniem gospodarczym – przedsiębiorstwami związanymi z aktywnością zawodową architektów, z władzami miast w regionie czy też w samym Wrocławiu, z izbami zawodowymi i stowarzyszeniami – Dolnośląską Okręgową Izbą Architektów, Zachodnią Okręgową Izbą Urbanistów, Stowarzyszeniem Architektów Polskich oddziału Wrocław czy też Towarzystwem Urbanistów Polskich (także poprzez powiązania personalne) – są gwarancją przenoszenia doświadczeń związanych z wykonywaniem zawodu architekta do procesu dydaktycznego oraz reagowania na potrzeby rynku pracy (np. również poprzez dostosowywanie do potrzeb rynku kształcenia specjalistycznego w ramach filozofii permanentnego kształcenia – na studiach podyplomowych).

W 2013r. Wydział powołał Konwent Pracodawców skupiający liczną i szeroką reprezentację przedstawicieli firm, zarówno prywatnych pracowni i biur projektowych architektonicznych i jednostek wykonawczych, jak i przedstawicieli pracodawcy publicznego, jednostek samorządu, organizacji profesjonalnych, stowarzyszeniowych i zawodowych (SARP-u, TUP-u oraz Izby Architektów i Urbanistów). Choć Konwent definiuje swoją rolę konsultacyjną bardziej w określaniu tożsamości kształcenia na Wydziale, niż na wypowiedzaniu się w kwestiach szczegółowych, to już pośrednio uczestniczy w budowaniu oferty edukacyjnej wydziału, dla zapewnienia ciągłego dostosowywania jej do zmieniających się potrzeb rynku pracy. Członkowie Konwentu porównują ofertę nauczania WA z ofertą programową innych zagranicznych szkół wyższych. Rozważają także wypracowanie stanowiska odnośnie do obranych profili kształcenia, programów kształcenia oraz realizowanych praktyk studenckich. W tym ostatnim przypadku Konwent będzie dbał o zapewnienie studentom Wydziału możliwości realizacji tych praktyk, co ma szczególne znaczenie w procesie konfrontacji nauczania z doświadczeniem praktycznym. Wiąże się jednak ściśle ze stałym, nierozwiązanym od lat w większości wydziałów architektury, problemem długości ich odbywania. Członkowie Konwentu Pracodawców postulują jednoznacznie wydłużenie okresu odbywania praktyk przez studentów co najmniej od 1 do 3 miesięcy. Zbyt krótki okres trwania praktyki zniechęca pracodawców do przyjmowania praktykantów, gdyż jest to okres często nie wystarczający w pełni na przygotowanie praktykanta do pracy w firmie. Znajduje to też swoje uzasadnienie w opinii zgłaszanej na ten temat także przez studentów, którzy postulują wprowadzenie w czasie studiów jednego semestru, który byłby poświęcony wyłącznie na odbywanie praktyk, przywołując przykłady uczelni zagranicznych, które takie rozwiązania stosują. Niektórzy studenci w celu zdobycia doświadczenia zawodowego korzystają z urlopu studenckiego.

Podjęcie przez Wydział współpracy z Konwentem Pracodawców stwarza nadzieję na uregulowanie ujawnionych problemów Wydziału i studentów, związanych z odbywaniem praktyk zawodowych, oraz na zacieśnienie i silniejsze zaktywizowanie współpracy ocenianej jednostki z otoczeniem gospodarczym. Udział Konwentu w budowaniu tzw. kultury jakości edukacji jest ważny tym bardziej, że środowisko pracodawców regionu dolnośląskiego - na tle ogólnopolskim - cechuje wysoki poziom profesjonalizmu. Dzięki temu a także dzięki stałemu udziałowi architektów i urbanistów praktyków w składzie kadry dydaktycznej, utrzymywana jest korelacja pomiędzy procesem edukowania młodzieży a realiami życia zawodowego. Efektem tego są zauważalnie dobre wyniki autorów prac dyplomowych wrocławskiego wydziału w ogólnopolskim konkursie na najlepszy projekt dyplomowy oraz sukcesy absolwentów Wydziału w pierwszych rywalizacjach konkursowych SARP.

Skład Konwentu zapewnia jednakże merytoryczne oddziaływanie na koncepcje kształcenia. Wpływ niektórych członków Konwentu jest stały i bezpośredni. Niektórzy przedstawiciele pracodawców i branżowych organizacjach zawodowych w tym gremium są bowiem jednocześnie nauczycielami akademickimi. Pracownicy Wydziału są aktywni zawodowo przez co mają stały kontakt z zawodem i rynkiem pracy i w ten sposób przenoszą jego potrzeby i wymagania do procesu nauczania i badań naukowych. Ma to szczególne znaczenie w procesie dyplomowania oraz studiów doktoranckich. Studenci często odbywają praktyki u swoich wykładowców, tych którzy prowadzą dodatkową działalność gospodarczą. Ten fakt należy wysoko ocenić w kontekście dążenia jednostki do utrzymywania wysokiego poziomu jakości kształcenia.

Za bardzo produktywną należy uznać bezpośrednią współpracę Wydziału ze stowarzyszeniami (SARP, TUP) i izbami zawodowymi (IARP, IUP). Bazuje one na relacjach instytucjonalnych i personalnych. Wynika z posłannictwa zawodu architekta jako zawodu zaufania publicznego oraz wspólnoty interesów w odniesieniu do edukacji i działalności zawodowej, architektonicznej. To głównie z tych środowisk płyną też sygnały, a nawet protesty, w sprawie kardynalnych zmian modelu edukacyjnego w Polsce. Ostatnia zmiana standardów nauczania na kierunku *architektura* dokonana przez MNiSW w 2011r. była wynikiem takiego właśnie, kolegiального, inspirowanego przez SARP, działania i bardzo krytycznej oceny poprzednich standardów z 2007r. Zmiana ta podniosła zdecydowanie (z min. 15%) udział przedmiotów praktycznych w całej określonej standardami strukturze godzinowej programu studiów - do poziomu „nie mniej” niż 50% udziału przedmiotów o charakterze praktycznym. Jest to wzrost ponad trzykrotny (sic!). Poświadczą to jednoznacznie o roli jaką spełniają te środowiska w kształtowaniu kultury jakości na wydziałach architektury. Rola ta jest jednak budowana głównie poprzez pracowników uczelni, którzy w gremiach tych stowarzyszeń zasiadają i mogą kształtować ich architektoniczną politykę edukacji. Następuje tutaj istotne, modelowe sprzężenie zwrotne.

Absolwenci Wydziału są dziś także partnerami tych relacji, z racji ich udziału w lokalnych i regionalnych przedsiębiorstwach czy władzach i samorządach miast, co znacznie ułatwia podejmowanie i prowadzenie wspólnych przedsięwzięć, konsultacji itp. Za bardzo produktywne uznać należy też relacje z samorządem terytorialnym, które m.in. owocują procesem konsultacji tematów prac dyplomowych oraz organizowaniem konkursów.

Reasumując powyższe, należy stwierdzić, że wewnątrzni i zewnątrzni interesariusze w sposób aktywny i merytorycznie twórczy uczestniczą w procesie kształtowania i udoskonalania oferty edukacyjnej Wydziału oraz budowaniu na nim wysokiej kultury jakości kształcenia. Ich wpływ jest realny i należy go wyróżnić jako modelowy.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego² — WYRÓŻNIAJĄCA

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1.

Misja i motto Uczelni jednoznacznie ujawniają jej rolę w ugruntowaniu i rozwijaniu wysokich kompetencji, stanowiących warunek *sine qua non* tzw. „*kultury eksperymentu*” Akcentuje: kreatywność, profesjonalizm i partnerskie współdziałanie z otoczeniem i partnerami zewnętrznymi. Misja oraz strategia rozwoju Wydziału, bazując na jego tradycji, utrzymuje spójność i kompatybilność z przyjętą misją Uczelni. Starając się zachować „*ciągłość przestrzenną i czasową oraz wartości kulturowe, estetyczne, techniczne i przyrodnicze przestrzeni uznawanej za dobro wspólne, które służy zarówno naszemu jak i przyszłym pokoleniom*” – ujawnia aspiracje Wydziału w zakresie „*posłannictwa*” i „*służby społeczeństwu*”, jako wartości przypisanych działaniu całej Uczelni. Aspiracje te – w zakresie zapewnienia wysokiej jakości kształcenia i prowadzonych badań naukowych, powiązanych z procesami dokumentowania i opisywania wartości architektury i jej projektowania – znajdują swoje odzwierciedlenie w zaplanowanych oraz już realizowanych działaniach jednostki i jej wynikach. Bardzo duża dbałość o wysoką jakość kształcenia i prowadzonych badań naukowych, w koordynacji z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego i architektonicznego rynku pracy, zdecydowanie wyróżnia Wydział spośród podobnych tego typu jednostek w kraju, a także za granicą.

2.

Wydział stale dąży do utrzymania i podnoszenia wysokiej jakości kształcenia. Wiąże się to z dążeniem do modelowego w architekturze kształcenia na zasadzie mistrz-uczeń, zabieganiem o ograniczanie liczebności studentów w grupach projektowych oraz silnym powiązaniem teorii z praktyką architektoniczną. Stara się też rozszerzać ofertę edukacyjną, zwłaszcza przedmiotów wybieralnych. Wydział słusznie nadaje wysoką rangę doświadczeniu zdobytemu w pracy zawodowej architektonicznej. Należy oczekiwać, że proces ten będzie kontynuowany i rozwijany, a szczególne kompetencje naukowe

i praktyczne na tym kierunku, występujące łącznie i we wszystkich kategoriach pracowników – samodzielnych i niesamodzielnych – staną się, zgodnie z misją Uczelni, normą.

Za istotny aspekt projakościowy rozwoju słusznie przyjęto podejście selektywne, koncentrujące działania wokół zagadnień określających jego tożsamość. Idzie za tym doskonalenie polityki kadrowej oraz umiejętne wykorzystanie i rozbudowywanie istniejących zasobów. Realizacja planów inwestycyjnych i modernizacyjnych wymaga jednak zdecydowanego, większego wsparcia finansowego Uczelni.

Koncepcja kształcenia Wydziału obejmuje wszystkie jej stopnie. Jest spójna i znajduje odniesienie w przyjętych celach strategicznych. Wydział ma wizję swojego rozwoju, którą konsekwentnie realizuje z zachowaniem odpowiednich priorytetów i hierarchii ważności. Kierując się rozważą i poszanowaniem dla wartości tradycyjnego modelu studiów, z poszanowaniem dobrych obyczajów i etyki zawodowej, bez nadmiernego uwikłania w procedury biurokratyczno-proceduralne, wprowadza innowacyjne rozwiązania stopniowo i dopiero przy pełnej gwarancji spodziewanego ich jakościowo wysokiego efektu edukacyjnego.

3.

Wydział jest bardzo znaczącym ośrodkiem naukowo-badawczym i zawodowo-praktycznym, architektonicznym Dolnego Śląska. Powstające tu dzieła składają się na bardzo wysoką ocenę tzw. „wrocławskiej szkoły architektury”. Najwyższa kategoria „A” w ocenie parametrycznej jednostek MNSiW stanowi o jego wysokiej pozycji w nauce, edukacji i praktyce architektonicznej. Jest też potwierdzeniem misji jaką spełnia w regionie i w kraju. Dzięki tej pozycji Wydział od lat cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem kandydatów na architektów i naukowców. Szybko reaguje na sytuację na rynku edukacji architektury. Pomimo stagnacji na wszystkich uczelniach, liczba studentów Wydziału jest stabilna, z nieznaczną tendencją wzrostu, a liczba doktorantów zdecydowanie wzrosła.

Szczególnym wyrazem jakości kształcenia i miernikiem jej poziomu – przodującego w skali kraju – jest posiadanie w dyscyplinie *architektura i urbanistyka* nieprzerwanie uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora i doktora habilitowanego. To wpływa na stabilność oferty edukacyjnej i jej bardzo wysoki poziom. Wysokie standardy oceny kadry naukowo-dydaktycznej stymulują rozwój i zdrowo pojętą rywalizację jakościową. Co ważne w ocenie tej, oprócz działalności naukowej, istotne, równoważne kryterium stanowi działalność projektowa i artystyczna. Potencjał kadry i jej kompetencje realnie wpływają na stymulowanie rozwoju młodych kadr. Wydział silnie wspiera merytorycznie i finansowo rozwój naukowy doktorantów, a ich aktywność wpływa bardzo korzystnie na cały proces kształcenia. Silny pierwiastek stymulacyjny, projakościowy ma bardzo dobra działalność aż 14. kół naukowych.

Jakość oraz integralność oferty edukacyjnej Wydziału oraz jej ciągłe doskonalenie – z zachowaniem logiki rozwojowej wynikającej z doświadczenia, wierności tradycji i dobrym obyczajom akademickim, nieskażonych pseudonowatorstwem i biurokratycznymi pozorami działań – świadczą o bardzo wysokim stopniu uświadomienia znaczenia jakości kształcenia w procesie budowania pozycji na rynku edukacyjnym. W tym też i swą rolę Wydział na tym rynku identyfikuje.

4.

Wydział stale wzmacnia i rozwija bardzo dobrą współpracę z otoczeniem, w szczególności ze środowiskiem architektów oraz ze środowiskami akademickimi naukowców, w kraju i zagranicą. Jest otwarty na produktywną, krytyczną ocenę swojej koncepcji kształcenia i widzi potrzebę jej uzasadnionej weryfikacji. Pracownicy Wydziału czynnie uczestniczyli w przygotowywaniu programów studiów na wszystkich stopniach kształcenia i na studiach podyplomowych. Doktoranci włączeni byli aktywnie w proces formułowania treści programu kształcenia na studiach III°. Włączeni są też w proces indywidualizacji studiów. W przygotowywaniu oferty studiów podyplomowych aktywny był udział pracodawców. Oferta ta podlega stałemu opiniowaniu, co wykorzystuje się do jej doskonalenia. Wydział podejmuje szeroką współpracę z wieloma uczelniami. Jest ona wspólną platformą konsultacyjną. Czynnie uczestniczy w środowiskowej wymianie poglądów i przenoszeniu dobrych praktyk, poprzez zaangażowanie na forum dziekanów wydziałów architektury, w tym także na płaszczyźnie międzynarodowej. Platformą przenoszenia tych praktyk jest też stała współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym: z izbami zawodowymi i stowarzy-

szeniami, firmami projektowymi i wykonawczymi, z władzami samorządowymi. Zinstytucjonalizowaniem tej współpracy jest powołany w 2013r. Konwent Pracodawców.

Stanowi to wszystko o tym, że wewnątrz i zewnątrz interesariusze w sposób aktywny i merytorycznie twórczy wpływają na budowanie wysokiej kultury jakości kształcenia. Ich wpływ jest realny i należy go wyróżnić jako modelowy.

2. Skuteczność stosowanego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

1) Struktura podejmowania decyzji w zarządzaniu jakością jest przejrzysta i zapewnia udział pracowników, studentów, doktorantów, słuchaczy oraz interesariuszy zewnętrznych w podejmowaniu istotnych decyzji dotyczących jakości kształcenia

Wewnętrzne przepisy stanowiące podstawę funkcjonowania systemu zapewnienia jakości odnoszą się do *Statutu Politechniki Wrocławskiej* [2012/2013], regulaminów studiów, wprowadzenia Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Politechnice Wrocławskiej, powołania Rady ds. Jakości Kształcenia (WSZJK) w Politechnice Wrocławskiej, Wydziałowych Komisji ds. Zapewnienia (...) i Oceny Jakości Kształcenia na kadencję 2012-2016.

Rozwiązania projakościowe są właściwie skojarzone ze strategią rozwoju Uczelni oraz z planem rozwoju Wydziału na okres do 2020, chociaż należy wskazać, że *Strategia rozwoju Politechniki Wrocławskiej*, wśród 17 celów strategicznych nie wymienia wprost doskonalenia WSZJK. Podobnie *Lista kluczowych zadań ogólnouczelnianych* [Uchwała nr 611/41/2008-2012 Senatu PWr.] wśród 9 kluczowych wyzwań bezpośrednio o jakości kształcenia mówi część *Nauczanie*. Wewnętrzny (uczelniany) System Zapewnienia Jakości Kształcenia bazuje na rozwiązaniach prawnych z 2012r. – *Zarządzenie Wewnętrzne 88/2012*, które zastąpiły przepisy z 2003r.

Zadania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (USZJK) odnoszą się do:

- a. kształtowania postaw projakościowych w środowisku akademickim;
- b. monitorowanie jakości kształcenia;
- c. tworzenia procedur oceniania przy zaangażowaniu jednostek organizacyjnych Uczelni;
- d. zapewnienia stałego publicznego dostępu do programów.

Działania mające charakter ciągle obejmują wszystkich uczestników procesu nauczania i jego obsługi. W dalszych fragmentach Dokument określa strukturę USZJK oraz w § 4 mówi o Radzie ds. Jakości Kształcenia.

W celu realizacji zadań Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia Rektor powołał na kadencję 2012-2016 Radę ds. Jakości Kształcenia w Politechnice Wrocławskiej, do działań systemu zapewnienia jakości kształcenia, do wspierania organów Uczelni w zarządzaniu jakością kształcenia i do opracowania dokumentacji oraz bieżącego prowadzenia spraw. Przypisano jej zadanie opracowania strategii zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia oraz określenia procedur wykorzystywanych w działaniach projakościowych w odniesieniu do procesu dydaktycznego.

Zarządzenie Wewnętrzne 90/2012 z 24 października 2012r. powołuje Radę w składzie sześcioposobowym, reprezentującą sześć Wydziałów Politechniki. W ww. Radzie brak jest przedstawicieli części wydziałów, brak przedstawicieli studentów, doktorantów i pracowników administracyjnych. Brak jest wśród nich także przedstawiciela Wydziału Architektury. Pracami Rady kieruje Pełnomocnik, określono wyodrębnienie dwóch komisji oraz wskazano termin wyboru ich przewodniczących.

W ramach Rady ds. Jakości Kształcenia w Politechnice Wrocławskiej działają dwie Komisje:

- Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia,
- Komisja ds. Oceny Jakości Kształcenia.

Kompetencje i działania komisji uczelnianych definiuje Zarządzenie Wewnętrzne nr 88/2012.

Działania Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia sprowadzają się do:

- a. opracowania procedur uczelnianych odnoszących się do jakości kształcenia;

- b. monitorowania i analizy jakości kształcenia;
- c. podejmowania działań doskonalących;
- d. opracowywania wytycznych dla inicjatyw powiązanych z zarządzaniem jakością kształcenia;
- e. współpracy z np. Biurem Karier i Wydziałowymi Konwentami;
- f. monitorowania ECTS, mobilności studentów, warunków socjalnych, pracy administracji;
- g. wspierania rozwoju kształcenia przy wykorzystaniu nowych technologii;
- h. wspierania badań naukowych;
- i. opracowania formularzy dokumentacyjnych,

Natomiast działania Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia polegają na:

- a. publikowaniu informacji o działaniach pro jakościowych;
- b. ocenie stopnia realizacji planu w zakresie podnoszenia jakości i budowania kultury zapewnienia jakości kształcenia;
- c. ocenie relacji bieżących działań (w tym dydaktycznych) ze strategią i misją rozwoju;
- d. opracowywanie wytycznych systemowych;
- e. monitorowanie funkcjonowania WSZJK;
- f. analizie okresowych sprawozdań zespołów jakościowych;
- g. publikowaniu wyników analizy rezultatów ogólnouczeniowych badań ankietowych wśród studentów;
- h. ocenianiu realizacji projektów i procedur oraz infrastruktury, wyników rekrutacji.

W pracy tej wprowadza się narzędzia diagnozy: ankietę ewaluacyjną, ankietę badania opinii nauczyciela akademickiego, monitorowanie karier zawodowych absolwentów, hospitacje zajęć dydaktycznych oraz opracowanie narzędzi podnoszenia efektywności pracy, np. *Dydaktyka szkoły wyższej*.

Treść protokołów z posiedzeń Senatu Politechniki Wrocławskiej wskazuje na podejmowanie kwestii bezpośrednio i pośrednio związanych z jakością kształcenia. Należą do nich:

- a. zmiany regulaminów, powoływanie członków komisji (dyscyplinarnych), modernizacja obiektów, zatwierdzanie budżetu, system informatyczny – (w roku 2008);
- b. sprawy pracownicze, procedury do uzyskiwania stopni i tytułów naukowych, zatwierdzanie regulaminów, współpraca z zagranicą, plany rozwojowe, zasady rekrutacji, sprawozdanie z działalności, zatrudnianie i awansowanie, stwierdzenie zgodności Regulaminu Samorządu Studenckiego Politechniki Wrocławskiej, analiza motywacji studentów wyboru uczelni przez kandydatów, rozliczanie badań naukowych, plan rozwoju Politechniki Wrocławskiej na lata 2007–2015, sprawozdanie z działalności Uczelni – (w latach 2009 i 2010);
- c. postępowanie rekrutacyjne i dyplomowanie, wynagrodzenia pracownika, zmiany struktury administracyjnej, zmiany Statutu Politechniki Wrocławskiej, zabezpieczenie środków finansowych na działalność naukową i dydaktyczną, odpłatności za studia i zajęcia dydaktyczne, ocena działalności ZOD, studia podyplomowe i kursy dokształcające, zatwierdzenie efektów kształcenia dla kierunków i poziomów kształcenia, przyjęcie sprawozdań z realizacji, np. Centrum Transferu Technologii – (w latach 2011- 2012).

W proces zarządzania jakością są włączeni dziekani i rada wydziału. Na posiedzeniach rady podejmuje się dyskusję o realizacji procesu kształcenia. Dokumentacja wydziałowa jest przekazywana do uczelnianej Rady ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, która rekomenduje podjęcie działań zgodnych z oceną sytuacji. Rada Jakości Kształcenia jest ciałem doradczym dla Prorektora i raportuje wyniki swojej pracy oraz stan zarządzania jakością kształcenia. Oceny funkcjonowania USZJK dokonuje Senat Politechniki Wrocławskiej. Nadzór nad wdrożeniem i doskonaleniem USZJK sprawuje Rektor.

Zgodnie z ZW 88/2012 na Wydziale Architektury powołano Wydziałową Komisję Oceny i Zapewnienia Jakości Kształcenia (WKOZJK) pod przewodnictwem Prodziekana ds. Dydaktyki.

W jej skład wchodzi 2 zespoły:

- Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia,
- Wydziałowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia.

Zadania Wydziałowej Komisji Oceny i Zapewnienia Jakości Kształcenia wynikają z *Zasad funkcjonowania uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia w Politechnice Wrocławskiej* (ZW

88/2012) i odnoszą się do: monitorowania, weryfikacji, określania celów i strategii zapewnienia oraz doskonalenia jakości kształcenia, podnoszenia atrakcyjności oferty dydaktycznej, monitorowania działalności kół naukowych, określania zasad i procedur gromadzenia i analizy danych, badania mobilności studentów, badania metod i procedur weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów kształcenia, weryfikowania zgodności dydaktyki z badaniami naukowymi, oceny jakości organizacji i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych, publikowaniu wyników oraz podejmowanie innych zadań wynikających z uczestnictwa w europejskim systemie szkolnictwa wyższego.

Wydziałowa Komisja podejmowała w swej pracy kwestie mieszczące się w powyżej określonym zakresie, tj.: opracowanie Księgi Procedur, WSZJK, rekrutacji na studia, uzupełnienia braków w programach i planach studiów, opracowania procedur kontroli prac dyplomowych, opracowania procedur hospitacji, powołania pełnomocnika studiów podyplomowych, zakresu działania Komisji oraz Wydziałowych Zespołów, podniesienia konkurencyjności kadry akademickiej, aktualności danych na stronie internetowej Wydziału, konieczności sporządzania rocznego raportu wydziałowego z oceny programowej i instytucjonalnej [06/03/2013, 20/09/2013]. Komisja pracuje według przyjętego harmonogramu, który został przesłany do wiadomości władz rektorskich.

Zespoły wydziałowe są zobligowane do pracy na rzecz jakości kształcenia, budowania kultury jakości kształcenia oraz kooperacji z pracownikami Wydziału i innymi „grupami roboczymi” w ramach posiadanych kompetencji i w wyznaczonym polu, a w szczególności: do monitorowania procesu kształcenia, do weryfikacji deklarowanych efektów kształcenia, do oceny warunków studiowania i zabezpieczenia kadrowo - infrastrukturalnego, do oceny procedur pomiaru jakości kształcenia. W skład zespołów wchodzi pracownicy naukowcy, przedstawiciele studentów i doktorantów.

- Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia liczy 13 osób, łącznie z przedstawicielem studentów i doktorantów. Jego sferę działania obejmuje: opracowanie zasad ujętych w systemie zapewnienia jakości kształcenia, ankiet studenckich i ich analiza przez socjologów, poszerzenie czynników jakości kształcenia o nowe kursy z biura karier, ustalenie składów komisji hospitacyjnych, zasad dopuszczania do dyplomowania, egzaminowanie studentów, mobilność pracowników naukowych oraz studentów. Celem pracy jest też zbudowanie monitoringu, dokumentacja z procedur dyplomowania [posiedzenie 26/09/2013, 01/10/2013];

- Wydziałowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia liczy 11 członków, łącznie z przedstawicielem studentów i doktorantów.

Od roku akademickiego 2013/2014 działają na Wydziale Architektury dwie Komisje Programowe dla kierunków *architektura* i *gospodarka przestrzenna* [Uchwała RWA nr 168/2013 z 21 października 2013 roku], powołane na okres do 2016r. Zastąpiły one Wydziałową Komisję Programową. W ich skład wchodzi przedstawiciele nauczycieli akademickich, studentów i doktorantów - 14 dla kierunku *architektura* oraz 9 dla kierunku *gospodarka przestrzenna* (skład w późniejszym okresie był uzupełniany). Troszczą się one o jakość kształcenia poprzez sprawowanie nadzoru nad programem kształcenia na etapie jego budowania i realizacji oraz poprzez aktywność w szeroko pojmowanych działaniach pro jakościowych, na każdym etapie procesu nauczania. Komisje te, pełnią – względem ciał kolegialnych Wydziału, a szczególnie WKJK – rolę doradczą i opiniodawczą. Ostatnio w radach programowych dyskutowano o zamawianych pracach dyplomowych, zmianie specjalności, zmianie kursów, uzupełnieniu literatury zajęć, modyfikacjach godzin zajęć, publicznych obronach prac dyplomowych, tematach prac dyplomowych [protokoły posiedzeń z dnia: wytyczne pisania prac dyplomowych „punktów zapalnych miasta”, 08/05/2013, 15/05/2013, 12/06/2013, 16/09/2013]. Działają także pełnomocnicy kierunku, którzy doradzają studentom.

Sprawy programowe dotyczące studiów doktoranckich są rozpatrywane przez Komisję Studiów Doktoranckich.

Politechnika Wroclawska pracuje w poszczególnych obszarach: zatwierdzania efektów kształcenia, programów i planów studiów wszystkich poziomów, w tym studiów podyplomowych, regulaminu

studiów, zasad rekrutacji, toku studiów, oceny i rekrutacji kadry akademickiej na podstawie szeregu aktów prawnych na poziomie zarządzeń wewnętrznych.

Rada Wydziału Architektury

a. posiedzenie Rady Wydziału w dniu 28.03.2012 r. poświęcone zatwierdzeniu planu rozwoju WA do 2020 roku. Plan rozwoju zakładał skoncentrowanie się na mocnych stronach i barierach rozwoju oraz szans rozumianych przez pryzmat potencjału rozwojowego. Do mocnych stron zaliczono elementy odnoszące się do zasobów ludzkich, prowadzonych badań naukowych i oferty dydaktycznej, uprawnień do nadawania stopni naukowych, zaplecze biblioteczne oraz naukowo – badawcze. Słabe strony Wydziału odnoszą się do bazy lokalowej, baz danych oraz raczkujących, zinstytucjonalizowanych form współpracy z otoczeniem. W toku dyskusji poruszono kwestię powrotu do kształcenia na studiach jednolitych magisterskich na kierunku architektura i urbanistyka oraz do kwestii lokalowej.

Warto w tym miejscu wskazać na konieczność silniejszego i bezpośredniego wskazania potrzeby rozwijania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, co dodatkowo wzmocniłoby potencjał rozwojowy Wydziału silnie powiązany z przewagami w zakresie oferty kształcenia, dysponowanych uprawnień, doświadczenia.

Doktoranci są członkami organów odpowiedzialnych za jakość kształcenia na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej (Wydziałowa Komisja ds. Oceny i Zapewnienia Jakości Kształcenia). Przedstawiciele doktorantów uczestniczą aktywnie w posiedzeniach ww. zespołów.

Dotychczasowy wpływ interesariuszy zewnętrznych na decyzje podejmowane w zakresie jakości kształcenia miał miejsce dzięki :

1. Współpracy wydziału z organizacjami profesjonalnymi (Stowarzyszeniem Architektów Polskich SARP, Dolnośląską Izbą Architektów RP, Izbą Urbanistów RP);
2. Współpracy wydziału z Samorządem Terytorialnym regionu;
3. Udziałowi architektów - praktyków (pracodawców) jako prowadzących poszczególne przedmioty nauczycieli akademickich.

W związku z powołaniem przez władze wydziału Konwentu skupiającego kilkudziesięciu przedstawicieli pracodawców wpływ ten powinien ulec dalszej rozwojowi i intensyfikacji.

Należy podkreślić że Konwent stanowi silną reprezentację pracodawców. W zebraniu Konwentu na Wydziale, podczas przeprowadzania wizytacji, uczestniczyło około 30. pracodawców a debata była bardzo ożywiona. Pośród pracodawców byli przedstawiciele biur architektonicznych, Samorządu Terytorialnego oraz przedstawiciele środowisk stowarzyszeniowych i zawodowych.

2) Wewnętrzne procedury zapewnienia jakości kształcenia mają charakter kompleksowy, przeciwdziałają powstawaniu zjawisk patologicznych i zapewniają weryfikację i ocenę efektywności wszystkich czynników wpływających na jakość kształcenia, a w szczególności umożliwiając:

W roku akademickim 2012-2013 WKJK na Wydziale Architektury realizowano mechanizmy oceny i doskonalenia systemu zapewnienia jakości kształcenia pod postacią:

- a. analizy wdrożonych procedur oceny jakości kształcenia;
- b. analizy oceny programów kształcenia oraz wniosków z ich ewaluacji;
- c. analizy wyników ankiet studenckich;
- d. analizy ocen hospitacyjnych;
- e. analizy ocen okresowych pracowników;
- f. analizy przebiegu praktyk studenckich;
- g. analizy gromadzenia i dostępności informacji z zakresu procesu kształcenia;
- h. analizy kontaktów Wydziału z otoczeniem zewnętrznym;
- i. analizy danych Biura Karier.

Z godnie z Księgą Procedur ocena jakości procesu kształcenia w roku akademickim 2013/2014 obejmuje na wydziale 23 procedury, a mianowicie:

1. Procedurę weryfikacji procesu kształcenia w zakresie zgodności:
 - a) ze *Strategią Rozwoju Wydziału i Strategią Rozwoju Uczelni i jej Misją*,
 - b) z kolejnością przedmiotów określonych w dokumentach *Plan studiów*,
 - c) z zastosowanymi metodami kształcenia,
 - d) z zasadami przypisywania punktów ECTS przedmiotom/blokom/modułom,
 - e) z opiniami pracodawców.
2. Procedurę weryfikowania osiągniętych przez studentów założonych efektów kształcenia;
3. Procedurę rekrutacji na studia;
4. Procedurę przebiegu zapisów wydziałowych;
5. Procedurę przeprowadzania uczelnianej ankietyzacji zajęć;
6. Procedurę przeprowadzania hopsitacji zajęć dydaktycznych;
7. Procedurę przeprowadzania wydziałowej ankietyzacji zajęć;
8. Procedurę egzaminów z przedmiotów kierunkowych;
9. Zasady dyplomowania na studiach inżynierskich na kierunku *architektura*;
10. Zasady dyplomowania na studiach magisterskich na kierunku architektura;
11. Zasady dyplomowania na studiach inżynierskich na kierunku *gospodarka przestrzenna*;
12. Zasady dyplomowania na studiach magisterskich na kierunku *gospodarka przestrzenna*;
13. Procedurę spełnienia formalności związanych z procesem obrony pracy dyplomowej;
14. Procedurę oceny obsady zajęć dydaktycznych przez nauczycieli akademickich pod kątem zgodności ich kwalifikacji;
15. Procedurę weryfikacji jakości obsługi studentów i doktorantów przez dziekanat;
16. Procedurę oceny dostosowywania kompetencji absolwentów do potrzeb rynku pracy w oparciu o wykorzystanie wyników monitorowania przez Biuro Karier zawodowych karier absolwentów;
17. Procedurę oceny relacji pomiędzy liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów;
18. Procedurę weryfikacji struktury kwalifikacji absolwenta ze sformułowanymi sylwetkami absolwentów;
19. Procedurę organizacji wizyty gościa zagranicznego;
20. Procedurę rozpatrywania przez kierownika studiów doktoranckich wniosków dotyczących skarg i konfliktów doktorantów;
21. Procedurę oceny realizacji programu studiów doktoranckich, prowadzenia badań naukowych i organizacji zajęć doktorantów Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej;
22. Procedurę rekrutacji na studia doktoranckie;
23. Zasady rekrutacji studentów Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej, wyjeżdżających na studia w ramach Programu LLP/ERASMUS.

Realizowane na Wydziale procedury zapewnienia jakości kształcenia zabezpieczyły dobrą jakość nauczania oraz zarządzanie prowadzonymi kierunkami studiów. Wydział podczas oceny jakości kształcenia wdrażał w sposób płynny nowe rozwiązania, które w stosunku do poprzednich są zwykłą kontynuacją lub instytucjonalizacją długoletniej praktyki. Można zatem uznać, że nie tyle muszą wnosić one nową jakość, lecz standaryzują rozwiązania na Politechnice Wrocławskiej, są wynikiem oceny skuteczności działań uprzednich i w końcu także odpowiedzią na nowe potrzeby i wyzwania. System zapewnienia jakości kształcenia zarówno w wymiarze proceduralnym, jak i przedmiotowo–podmiotowym obejmuje prowadzone kierunki studiów oraz wszystkie poziomy kształcenia, a także uwzględnia czynniki mające znaczenie dla zapewnienia jakości i nowoczesnego zarządzania poprzez jakość. Działając poprzez stosowne gremia upodmiotawia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych pozwalając tym samym bardziej optymalizować decyzje i dzielić się odpowiedzialnością.

Szczegółowy opis procedur oraz metod i narzędzi diagnostycznych ujęty został w dalszych częściach kryteriów szczegółowych.

a) ocena stopnia realizacji efektów kształcenia, zdefiniowanych dla prowadzonych przez jednostkę studiów

Kierunkowe efekty kształcenia uchwalił Senat PWr. w dniu 19.04.2012r. (*Uchwały: nr 769/45/2008-2012; nr 770/45/2008-2012; nr 767/45/2008-2012; nr 768/45/2008-2012*), natomiast Rada Wydziału Architektury w dniu 11.07.2012 r. (*Uchwała RW 141/15/2012*) uchwaliła – po zaopiniowaniu przez wydziałowy organ Samorządu Studenckiego – programy kształcenia (program, plan studiów, efekty kształcenia, karty przedmiotów) dla studiów I i II stopnia kierunków prowadzonych na wydziale.

Programy kształcenia na studiach III stopnia regulują: *Zarządzenie Wewnętrzne 11/2012 z 13.02.2012 r. w sprawie wytycznych do tworzenia planów i programów studiów doktoranckich w Politechnice Wrocławskiej (dla studiów rozpoczynających się od 1 października 2012 r.); Regulamin Studiów Doktoranckich w Politechnice Wrocławskiej (ZW 24/2012) oraz Zarządzenie Wewnętrzne nr 9/2013 z 30.01.2013r. w sprawie określenia efektów kształcenia dla studiów doktoranckich realizowanych od roku akad. 2012/13*. Rada Wydziału uchwała plany i programy studiów podyplomowych zgodnie z *Zarządzeniem Wewnętrznym nr 15/2012 z 20.02.2012r. w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących kształcenia na studiach podyplomowych oraz planów i programów studiów podyplomowych*.

Podstawą dla zatwierdzania i dokumentowania programów kształcenia jest ZW 33/2012 z 2012 roku określające obowiązki i kompetencje Rady Wydziału i Senatu w zakresie zatwierdzania efektów kształcenia.

Programy kształcenia każdego z prowadzonych kierunków zawierają wymagane elementy: opis studiów, efekty kształcenia, sposób ich weryfikowania w odniesieniu do efektów i całego modułu kształcenia, dokumentacji, wykaz przedmiotów, z godzinami, punkty ECTS, podział godzin pracy studenta na pracę z nauczycielem akademickim i pracę własną, wymagania zaliczeniowe. Zasady dyplomowania określa Regulamin studiów PWr. oraz Wydziałowa Procedura Dyplomowania.

ZW 68/2011 określa wytyczne do tworzenia programów kształcenia i planów studiów, a ZW 11/2012 do tworzenia planów i programów studiów doktoranckich.

Przyjęte procedury w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz tradycja akademicka zapewniają należyty nadzór nad procesem kreacji efektów kształcenia oraz stopnia ich osiągnięcia. Nadzór obejmuje wszystkie poziomy i formy studiów. Podejmowane działania są także właściwie skorelowane z procesem dydaktycznym. Wyniki kształcenia podlegają stałej ocenie i analizie przez nauczycieli akademickich oraz władze Wydziału. Wyciąga się z nich wnioski będące podstawą doskonalenia jakości kształcenia i prowadzenia zajęć dydaktycznych. Ponadto za sprawnie działającą należy uznać komisję kontrolującą prace dyplomowe przed ich skierowaniem do recenzji. W wyniku jej działania skierowano kilka prac do poprawy. Wraz ze specyfiką prac architektoniczno–urbanistycznych oraz należyтым nadzorem promotorskim udaje się Wydziałowi zapobiegać i eliminować zjawiska patologiczne, mogące naruszać prawa autorskie i dobre obyczaje akademickie.

b) udział pracodawców i innych przedstawicieli rynku pracy w określaniu i ocenie efektów kształcenia,

Na Wydziale został powołany Konwent – Rada Społeczna Wydziału Architektury skupiający interesariuszy zewnętrznych: przedstawicieli pracodawców właściwych dla zawodów architekta i urbanisty, przedstawicieli instytucji branżowych, stowarzyszeniowych i izb zawodowych. Zadania Konwentu polegają w głównej mierze na konsultacji programów kształcenia i jego składowych, współpracy przy organizacji i prowadzeniu praktyk studenckich i staży, wspomaganie organizacji różnych inicjatyw nau-

kowo – dydaktycznych i warsztatowo-projektowych studentów i doktorantów, udziału w procesie dyplomowania i monitorowania karier absolwentów.

Konwent widzi swoją rolę bardziej w określaniu tożsamości kształcenia na Wydziale, niżli na wypowiedzeniu się w kwestiach bardzo szczegółowych. Członkowie Konwentu porównują ofertę nauczania WA z ofertą programową innych zagranicznych szkół wyższych. Rozważa także wypracowanie stanowiska odnośnie do obranych profili kształcenia. Na najbliższym spotkaniu Konwent zamierza podać pod dyskusję także system realizowanych praktyk studenckich.

Ponieważ Konwent powstał pod koniec semestru roku akad. 2012/2013, nie miał on jeszcze wpływu na pierwotne opracowanie programu kształcenia bazującego na KRK oraz nowych standardów nauczania na kierunku *architektura i urbanistyka*. Po założycielskim spotkaniu postanowiono jednak o rozesłaniu materiałów programowych do konsultacji. Jest on obecnie analizowany.

Skład Konwentu zapewnia jednakże merytoryczne oddziaływanie na koncepcje kształcenia. Wpływ niektórych członków Konwentu jest stały i bezpośredni. Niektórzy przedstawiciele pracodawców i branżowych organizacjach zawodowych w tym gremium są bowiem jednocześnie nauczycielami akademickimi. Pracownicy Wydziału są aktywni zawodowo przez co mają stały kontakt z zawodem i rynkiem pracy i w ten sposób przenoszą jego potrzeby i wymagania do procesu nauczania i badań naukowych. Ma to szczególne znaczenie w procesie dyplomowania oraz studiów doktoranckich.

Za produktywne należy uznać kontakty Wydziału z izbami zawodowymi i stowarzyszeniami (SARP). Bazują one na relacjach personalnych oraz wspólnocie interesów w odniesieniu do nauczania i rozwijania zawodów technicznych. Absolwenci Politechniki i Wydziału są także dziś partnerami tych relacji z racji zasiadania w lokalnych i regionalnych przedsiębiorstwach czy władzach miast, co znacznie ułatwia podejmowanie i prowadzenie wspólnych przedsięwzięć, konsultacji, organizację praktyk studenckich itp.

Wydział Architektury, poprzez zaangażowanie na forum spotkań / konferencji dziekanów wydziałów architektury (w ramach ENSHA), uczestniczy w środowiskowej wymianie poglądów i przeniesieniu dobrych praktyk. Za dobre należy uznać relacje z samorządem terytorialnym, które m.in. owocują procesem konsultacji tematów prac dyplomowych. Poszukując optymalnych rozwiązań edukacyjnych i naukowych Wydział zaangażował się na płaszczyźnie międzynarodowej, m.in. w: spotkania dedykowane rozwijaniu kształcenia architektów oraz promowania ich rozwoju naukowego, w ramach ENHSA, w EAAE, w REA, poprzez przynależność do międzynarodowych stowarzyszeń AESOP, EAAE, ICOS, DocoMoMo.

W opinii pracodawców – w obecnym funkcjonowaniu Wydziału - dostrzegalne są następujące elementy mające wpływ na jakość kształcenia, a mianowicie:

- a. Odpowiednie przygotowanie kandydatów na studia (wydział organizuje kursy rysunku przygotowujące do egzaminu),
- b. Współpraca międzynarodowa służąca internacjonalizacji i podnoszeniu kwalifikacji zawodowych architekta (wydział organizuje kursy, wykłady gości zagranicznych, warsztaty międzynarodowe z zaproszeniem do ich prowadzenia moderatorów z zagranicy),
- c. Udział w konfrontacjach konkursowych (udział projektów dyplomowych w corocznych konkursach: Dyplom Roku SARP im. Zbyszka Zawistowskiego, konkurs BDA-SARP itd, w których dyplomanci wydziału odnoszą znaczne sukcesy),
- d. Powiązanie studiów doktoranckich z praktyką (większość doktorantów pracuje zawodowo a do rekrutacji na te studia zaliczane są wykonane projekty i prace konkursowe, które zapewniają rozwój doświadczeń praktycznych, w tym otrzymanie uprawnień budowlanych. Również niektóre tematy prac doktorskich wynikają z potrzeb środowiskowych i są uzgadniane z interesariuszami zewnętrznymi)
- e. Udział interesariuszy zewnętrznych - przedstawicieli rynku pracy w procesie badania i oceny poszczególnych czynników oraz ustalania i oceny efektów kształcenia (odbywał się poprzez współpracę z organizacjami profesjonalnymi: SARP, TUP, Izby Architektów i Urbanistów, samorządem

terytorialnym, Muzeum Architektury a także udział praktyków projektantów czynnych zawodowo w procesie kształcenia).

Należy oczekiwać, że w następnych latach wpływ interesariuszy będzie systematyzowany i wzmacniany w wyniku działań powołanego Konwentu pracodawców.

c) monitorowanie losów absolwentów w celu oceny efektów kształcenia na rynku pracy,

W Politechnice Wrocławskiej działa Biuro Karier. Jako jednostka organizacyjna Uczelni od 2011r. biuro to aktywnie wspomaga studentów i absolwentów w poszukiwaniu pracy poprzez pomoc w rozwijaniu ich dalszego kształcenia i podnoszenia kwalifikacji oraz nabywania umiejętności, społecznych i komunikacyjnych kompetencji, a także poprzez poradnictwo i pośrednictwo informacyjne i instytucjonalne z podmiotami zewnętrznymi. Stanowi też istotną bazę danych i analiz rynku pracy oraz udziału w nim studentów Politechniki.

Monitoring losów absolwentów przeprowadzony przez Biuro Karier PW wśród absolwentów rocznika 2012 (na próbie około 10%) wykazuje, że zatrudnienie znalazło 46% absolwentów kierunku *architektura i urbanistyka (aiu)* oraz 79% kierunku *gospodarka przestrzenna (gp)*. Jednakże aż 25% absolwentów kierunku *architektura i urbanistyka* zatrudnionych jest poza swoim zawodem. Za granicą pracuje ponad 4% absolwentów *aiu* i ponad 8% *gp*. Zadowolenie ze studiów 33% *aiu* 45% *gp*. Działalność gospodarczą prowadzi 15% *aiu* i 8% *gp*. Wyniki te świadczą o trudnościach rynku architektonicznego a równocześnie lepszej sytuacji w dziedzinie *gospodarki przestrzennej*. Fakt zatrudnienia za granicą pewnej liczby absolwentów świadczy pozytywnie o efektach kształcenia. Aż 15% absolwentów *aiu* prowadzi własną działalność gospodarczą co świadczy o ich pewnej dojrzałości i kreatywności. Te dane zdają się pozytywnie świadczyć o efektach kształcenia.

Od 2006 roku, obok Biura Karier, działa także Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości, oferujący swoją pomoc społeczności Uczelni. AIP koncertuje się na optymalizacji lokowania oraz wykorzystania zasobów ludzkich i materiałowych Politechniki. Wspiera działalność gospodarczą środowiska akademickiego, poprzez promowanie przedsiębiorczości wśród studentów, doktorantów, absolwentów w okresie do 3 lat od ukończenia studiów i pracowników PWr., zamierzających rozpocząć własną działalność gospodarczą. Stara się oddziaływać środowiskowo na rzecz pobudzania aktywności zawodowej i zarobkowej.

d) monitorowanie i okresowe przeglądy programów kształcenia,

Nadzór nad realizacją toku studiów bazuje na regulaminach, systemie informacyjnym obsługi studentów JSOS – Edukacja.CL. Obsługa i dokumentowanie toku studiów I i II stopnia realizowana jest poprzez system informatyczny JSOS – Edukacja CI. System Edukacja CI, który umożliwia: obsługę toku studiów słuchaczy, organizowanie zajęć, zaliczeń, obsługę spraw studenckich (w tym socjalno - bytowych), obsługę procesu dyplomowania i praktyk, akredytowanie kursów; ewidencję i zarządzanie kadrami.

Monitorowanie programów spoczywa w pierwszej kolejności na Radzie Programowej, a później na Komisji Jakości. W zakresie ich kompetencji mieszczą się także hospitacje. Rada Programowa otrzymuje dokumenty Politechniki Wrocławskiej do konsultacji i uszczegółowienia procedur, kryteriów ocen jakości kształcenia. Programy kształcenia podlegają także ocenie pośredniej przy wykorzystaniu innych procedur z przyjętej całej palety przez Uczelnię i Wydział, w tym procedury odpowiedzialne za ankietyzację, dyplomowanie, kojarzenie kompetencji absolwentów i potrzeb rynku pracy. Program kształcenia jest stałym tematem pracy wydziałowych zespołów odpowiedzialnych za zapewnienie i ocenę jakości kształcenia. W miarę możliwości oraz dysponowania wiedzą od studentów i pracowników, odnoszącą się do programu i warunków kształcenia, Wydział podejmuje stosowne działania w sposób rozważny i odpowiedzialny, np. dotyczące zajęć, wyposażenia sal i pracowni, wprowadzania nowych technologii do procesu kształcenia.

e) ocenę zasad oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy oraz weryfikację efektów ich kształcenia,

Zasady oceniania studentów bazują na Regulaminie Studiów, ich lektura pozwala orzec o przejrzystości oraz poprawności ich sformułowania. Ponadto studentów ocenia się według zasad określonych w kartach przedmiotów, zasadach dyplomowania, organizacji praktyk studenckich. Studenci wskazują jednak na różny stopień samowiedzy w tym zakresie.

Oceny studentów są odnotowywane w *Protokole zaliczenia przedmiotu* określającym kierunek, poziom kształcenia, nazwę kursu, nazwisko prowadzącego, dane studenta, formę zliczenia, ocenę oraz datę. Taki wzorzec tego Protokołu należy uznać za kompletny, a wobec sposobu ich wypełnienia ZO nie zgłasza zastrzeżeń. Tym samym, w odniesieniu do tego aspektu – zasad oceniania – należy stwierdzić właściwość wynikającą zarówno z tradycji akademickiej, jak i wdrażania procedur WSZJK.

Metody weryfikacji zakładanych efektów kształcenia określone są szczegółowo w kartach przedmiotów. Sprawdzanie stopnia przyswojenia efektu w zakresie wiedzy odbywa się najczęściej poprzez prace pisemne lub odpytywanie ustne, a także poprzez weryfikacje projektów. Za ważne uznaje się rozwijanie wiedzy oraz szerszego poglądu o omawianym zjawisku w toku bieżących zajęć dydaktycznych, dyskusji, konfrontacji stanowisk czy szkół metodycznych uprawiania zawodu/sztuki. Umiejętności weryfikuje się poprzez zadania laboratoryjne oraz projektowe.

Pogląd studentów wobec systemu oceniania studentów był zróżnicowany, najwięcej słów krytycznych dotyczyło omówienia projektów i uzasadnienia oceny. System oceny nie budził jednak większych zastrzeżeń.

Procedura dyplomowania jest przestrzegana w odniesieniu do spraw proceduralnych, kwestie merytoryczne, będące w kompetencji promotora i recenzenta, znajdują właściwe odzwierciedlenie w recenzjach. [Załącznik. Kryterium nr 2e. *Prace dyplomowe*]

Pozytywnie należy ocenić mechanizm oceniania doktorantów, który został przedstawiony w Systemie Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej w Księdze Procedur – Procedura nr 21 *Procedura oceny realizacji programu studiów doktoranckich, prowadzenia badań naukowych i organizacji zajęć doktorantów Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej*.

Pracodawcy wyrażają pogląd o wydłużeniu okresu praktyki minimum do 3 miesięcy. Przy obecnym rozwiązaniu niezmiernie trudno jest ocenić jakość praktykanta i progres w jego rozwoju. W związku z tym coraz powszechniejsze jest samodzielne wydłużanie praktyki i przenoszenie jej w formę zatrudnienia. Pracodawcy zwracają też uwagę na indywidualizację kształcenia, która ogranicza rozwój kompetencji współpracy grupowej. Pozytywnie oceniają szereg kompetencji studentów, ale jednocześnie wskazują słabości odnoszące się do kompetencji „miękkich” czy w poszczególnych przypadkach tzw. „twardych”.

f) ocenę jakości kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia, w tym także przez studentów, doktorantów i słuchaczy, oraz realizowanej polityki kadrowej

Za strategię rozwoju kadry naukowej w zakresie osiągnięcia tytułów naukowych i stanowisk współodpowiedzialna jest wydziałowa Komisja ds. Nauki, składająca się profesorów tytularnych Wydziału. Z kolei nad rozwojem kadry naukowo-dydaktycznej czuwa Wydziałowa Komisja ds. Polityki Kadrowej, a jej zadaniem jest analiza i opiniowanie zatrudnień.

Ocena nauczycieli akademickich dokonywana jest w Politechnice Wrocławskiej w oparciu o: Statut, regulamin oceny nauczycieli akademickich i zarządzenia wewnętrzne wydawane od 2007 roku, które wprowadzały następujące metody i procedury tej oceny: regulamin oceny, kryteria oceny, ankietę oceny, kartę dokumentacyjną działalności zawodowo-twórczej. Szczegółową procedurę przeprowadzania oceny nauczycieli akademickich od 2013r. określa: *Statut PWr. § 80; Zarządzenie Wewnętrzne 48/2013 z dnia 28 maja 2013r. w sprawie zmian Regulaminu oceny nauczycieli akademickich* (zmiana

ZW 59/2012) z załącznikami: Zał. do ZW 48/2013 – *Regulamin oceny nauczycieli akademickich PWr.*, Zał. 1 do ZW 48/2013 – *Arkusze ocen nauczyciela akademickiego*, Zał. nr 2 do ZW 48/2013 – *Tryb przeprowadzania oceny – obieg dokumentów w trakcie oceny*. Od 1 października 2013 roku obowiązuje dodatkowo: ZW 59/2012 z dnia 16 lipca 2012, *Szczegółowe kryteria oceny*; *Ankieta oceny*, *Karta dokumentacyjna działalności zawodowo-twórczej*, ZW 6/2013; ZW 7/2013, ZW 48/2013.

W grudniu 2012r. za podstawę oceny nauczycieli akademickich przyjęto ankietę, która zawiera informacje o wszystkich zakresach aktywności. W obszarze działalności naukowej i zawodowo-twórczej uwzględniono kryteria zawarte w systemie oceny parametrycznej WA, informacje ujęte w ankiecie muszą być poparte wykazem w formie autoreferatu. Ostatnia ocena nauczycieli akademickich na Wydziale Architektury została przeprowadzona w 2010r. i obejmowała lata 2006-2010.

Obowiązuje zasada, że zajęcia podlegające ocenie powinny być ocenione przynajmniej raz w cyklu życia kursu, w ostatnim semestrze sporządzono 40 i 38 ankiet.

Przedmiotem oceny pracowników naukowo-dydaktycznych jest:

- a. działalność naukowa,
- b. działalność zawodowo-twórcza, działalność dydaktyczna, działalność organizacyjna, twórczość projektowa i artystyczna (część B ankiety) na podstawie tzw. *karty dokumentacyjnej*. Nauczycieli prowadzących przedmioty projektowe i przedmioty plastyczne można ocenić za działalność zawodowo-twórczą równoważnie do działalności naukowo-badawczej. Podstawą oceny nauczyciela akademickiego jest *Ankieta oceny*. Ostatnia zbiorcza ocena była przeprowadzona w 2010r. W chwili obecnej trwają przygotowania do kolejnej edycji. Jednocześnie, równolegle ocenia się pracowników w sytuacji zmiany statusu zatrudnienia [Załącznik. Kryterium nr 2 f. *Ankieta oceny nauczyciela akademickiego*]. Przedstawione do oceny ankiety pokazują właściwość procedowania oraz oceniania zgodnie z przyjętymi kryteriami.
- c. działalność dydaktyczną na podstawie hospitacji i ankiet studenckich.

Ocena pracowników nie będących nauczycielami akademickimi, do momentu wizytacji ZO, nie doczekała się podstaw prawnych w rozumieniu „nowego” systemu zarządzania jakością kształcenia. Po wizytacji ZO Rektor PWr. wydał zarządzenie wewnętrzne nr 93/2013 w sprawie wprowadzenia *Regulaminu Oceny okresowej pracowników Politechniki Wrocławskiej* nie będących nauczycielami akademickimi. Dotychczas ocena pracy tej grupy pracowników bazowała na ZW 72/2012 z 2012r. oraz ZW 20/2013 z 2013r. dotyczących zasad przyznawania tej grupie pracowniczej premii. Pracownicy administracyjni nie uczestniczą w realizacji projektów badawczych, ale wspierają je od strony administracyjnej. Choć pracownicy administracyjni nie uczestniczą bezpośrednio w pracach ciał odpowiedzialnych za jakość kształcenia i nie wykazali się szczegółową wiedzą w tym zakresie, są jednak świadomi swego istotnego wkładu w działania pośrednio przyczyniające się do zapewnienia tej jakości poprzez oddziaływanie na warunki i klimat studiowania. Wydział i Politechnika kształcą pracowników administracyjnych w obszarach mieszczących się w zakresie ich kompetencji. Pracownicy administracyjni doświadczają wsparcia ze strony Uczelni na miarę stworzonych możliwości finansowych.

W opinii części studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym ankieta ewaluacyjna jest przeprowadzana nieregularnie i nie obejmuje jednocześnie wszystkich prowadzących zajęcia czy przedmioty. Zespół Oceniający nie stwierdził, na podstawie rozmów, by wyniki ankiet były opracowane w formie zbiorczego raportu czy prezentowane w takiej postaci społeczności studenckiej. Studenci tzw. „politechniczną” ankietę uznają za nieadekwatną pod względem specyfiki kształcenia; w okresie wcześniejszym były podejmowane próby stworzenia ankiety tzw. „równoległej” (wydziałowej). Z drugiej jednak strony ZO stwierdził, że studenci nie wykorzystują w pełni możliwości, jakie stwarza im ogólnouczelniana ankieta ewaluacyjna.

Przedstawiona Zespołowi Oceniającemu dokumentacja wskazuje na regularną i obszerną ankietyzację przeprowadzoną w latach: 2011-2013 (według harmonogramu). Wyniki mają charakter wydruku danych. Ankieta zbudowana jest z 6 elementów:

- a. ocena kursu – 7 pytań;
- b. ocena realizacji kursu – 15 pytań;

- c. ankietowany o sobie – 7 pytań;
- d. pytania dodatkowe – pole puste do wypełnienia;
- e. ocena ankiety – 5 pytań;
- f. komentarze – wszelkie uwagi o kursie.

Zespół Oceniający nie zgłasza zastrzeżeń wobec sformułowania ankiety i jej pytań szczegółowych, niektóre pytania w sposób pośredni mogą odnosić się do kierunków prowadzonych na Wydziale. Należy jednakże zwrócić uwagę, że ankieta daje też studentom możliwość sformułowania tzw. pytań „otwartych” czy wypowiedzenia się poprzez komentarz - co czyniono bardzo rzadko. Osłabia to tym samym studencki zarzut o nieadekwatność obowiązującej ankiety ewaluacyjnej.

Doktoranci na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej mają możliwość oceny pracowników naukowo-dydaktycznych poprzez system informatyczny. Ich skłonność do wykorzystywania tego narzędzia, jak poinformowano podczas spotkania z Zespołem Oceniającym, nie jest zbyt duża, preferują jednakże spotkanie z kierownikiem studiów doktoranckich i władzami dziekańskimi. Choć nie otrzymują wyników zwrotnych ankiet ewaluacyjnych bezpośrednio, to mogą zwrócić się do samorządu doktorantów o poinformowanie ich o tych wynikach. Doktoranci jako prowadzący przedmiot są ankietowani analogicznie jak nauczyciele akademicki i otrzymują informację zwrotną z przeprowadzanej ankiety. Podlegają obowiązkowym hospitacjom oraz dostają informację zwrotną od kierownika przedmiotu o wynikach oceny. Doktoranci na bieżąco współpracują również z promotorem lub opiekunem przedmiotu w kwestii zakresu prowadzonego przedmiotu, zasad oceny studentów etc.

Mechanizmy i procedury stosowane do ocen pracowników przez doktorantów jak również doktorantów przez studentów należy ocenić pozytywnie. Pomimo posiadania tych procedur, uwzględniających raportowanie i analizę wyników ankietyzacji prowadzonej wśród nauczycieli akademickich, nie są one na obecnym etapie (wdrażania nowych procedur) realizowane w pełni swoich możliwości i należy oczekiwać jego praktycznego doskonalenia, w szczególności w zakresie zwrotnego przekazywania informacji. Zespół Oceniający w tejże kwestii przyjmuje argument Wydziału, że praktykowane dotychczas rozwiązania, wynikające głównie z rozmiaru Wydziału i liczebności studentów oraz bardzo dobrze rozwijających się relacji bezpośrednich pomiędzy studentem i doktorantem a nauczycielem i promotorem, wyczerpywały powyższe potrzeby penetracji kontroli jakości nauczania oraz polityki informacyjnej. Praktykowane zatem dotychczas rozwiązanie w żaden sposób nie obciążało projakościowego oddziaływania na kadre akademicką w obszarze dydaktyki na żadnym poziomie studiów i etapach kształcenia. Ponadto fakt przynależności Wydziału Architektury do wiodących jednostek w kraju można uznać za probierz właściwej polityki kadrowej. W okresie podlegającym ocenie stwierdzić można stały rozwój kadry naukowo-dydaktycznej, jej cyrkulację powiązaną z zatrudnieniem, awansowaniem, przejściem na emeryturę.

Struktura zatrudnienia z uwagi na tytuły i stopnie naukowe jest właściwa. Widoczna jest dynamika przyrostu wniosków i postępowań o tytuł czy stopień naukowy doktora habilitowanego. Kadra ta na dzisiejszym etapie zabezpiecza liczbowo prowadzenie kształcenia oraz zachowanie uprawnień Wydziału do habilitowania i doktoryzowania. Stan ten pozwala na przeprowadzanie przewodów, a w konsekwencji odtwarzanie liczbowe kadry akademickiej czy też jej rozwój zawodowy na potrzeby kształcenia i prowadzenia badań naukowych. Dzieje się to w ramach wydziałowej polityki kadrowej koncentrujących się w głównej mierze na:

- a. zatrudnianiu (poprzez otwarte konkursy) oraz prowadzeniu kadry, z zapewnieniem możliwości jej rozwoju intelektualnego, zawodowego i naukowego, a w dalszej kolejności, na wewnętrznym awansowaniu jej (poprzez otwarte konkursy);
- b. zapewnieniu wysokiego poziomu kształcenia poprzez budowanie zasobów kadrowych wysokiej jakości;
- c. wiązanie oceny okresowej i awansowania z prowadzeniem badań naukowych i działalności zawodowej/projektowej (artystycznej);
- d. stałej kontroli jakości kadry oraz ocenie postępów w rozwoju w ramach oceny okresowej;

- e. zabezpieczeniu środków finansowych na potrzeby kadrowe (i im towarzyszące) osób będących na różnym etapie rozwoju.

Uczelnia wiąże okres zatrudnienia ze statusem naukowym, oferując etat od 4 do 8 lat dla asystenta czy adiunkta. Po jego upływie istnieje obowiązek uzyskania stopnia naukowego, analogicznie premiuje się podnoszenie kwalifikacji na etapie stanowiska profesora nadzwyczajnego PWr. i zwyczajnego.

Na Wydziale Architektury przeprowadza się hospitacje zajęć dydaktycznych na wszystkich stopniach studiów (I^o, II°, III°), wedle przyjętego harmonogramu dla każdego roku akademickiego. Hospitującymi są samodzielni pracownicy nauki wskazani przez dziekana. Nad realizacją hospitacji czuwają Zespoły Hospitacyjne, które przygotowują Wydziałowym Komisjom ds. Jakości sprawozdania zbiorcze. Do protokołu hospitacji dołącza się kartę przedmiotu. Oceniani przez swych przełożonych są także doktoranci (najczęściej w ramach zajęć prowadzonych samodzielnie przez doktoranta uczestniczącego w kursie dydaktycznym) doświadczonego akademika, w kategoriach ocen: merytorycznej, metodycznej, ogólnej, co wynika z podstawy prawnej ZW19/2011. [Załącznik. Kryterium nr 2f. *Hospitacje zajęć doktorantów*]. Hospitacje zajęć przeprowadza się także na studiach podyplomowych.

Kierując się posiadanymi kwalifikacjami naukowymi i doświadczeniem praktycznym Wydział przyjął zasadę dopuszczania do prowadzenia wykładów i seminariów także niesamodzielnych pracowników nauki. Dokonuje się to poprzez każdoroczne upoważnienie tych osób ze strony Rady Wydziału.

Wytoczne Senatu PWr. w sprawie organizacji i prowadzenia studiów podyplomowych [ZW 14/2012] wskazują na kryterium doboru własnej kadry akademickiej oraz spoza Uczelni według kryterium proporcji i liczby godzin zajęć dydaktycznych.

Obsada zajęć dydaktycznych jest w kompetencji zakładów. Kierownicy jednostek przedstawiają propozycje obsady, później są one weryfikowane przez Władze Wydziału. Przy zatrudnianiu z zewnątrz procedura przechodzi przez Radę Wydziału, ocenia się dorobek i doświadczenia. Przy dopuszczeniu do prowadzenia seminarium dyplomowego na kierunku architektura promotorem musi być osoba posiadająca komplet uprawnień. Tematy prac dyplomowych zatwierdza kolejno: Komisja Programowa, WKJK i Rada Wydziału.

Wydział dysponując uprawnieniami do nadawania stopni naukowych przeprowadza postępowanie zgodnie z przepisami prawa, co potwierdziły także analizy wybranych teczek osobowych doktorantów i habilitantów oraz recenzje [Załącznik. Kryterium nr 2 f. *Recenzje prac na stopień*].

Wydział przyjmuje *visiting professors* na krótkoterminowe zajęcia dydaktyczne, druk zgłoszeniowy obejmuje charakterystykę zainteresowań badawczych, osiągnięcia naukowe, prowadzone zajęcia dydaktyczne. Ponadto ujęty jest plan wizytacji wraz z programem dydaktycznym [Załącznik, Kryterium nr 2 f. *Visiting Professors*]

g) ocenę poziomu naukowego jednostki

Wydział dysponuje stabilną kadrą naukową, zapewniającą minimum kadrowe: 7 osób posiada tytuł profesora, 15 osób stopień naukowy doktora habilitowanego. Reprezentują adekwatne względem oferty edukacyjnej dyscypliny i dziedziny naukowe w obszarze nauk technicznych. Na przestrzeni ostatnich 5 lat wypromowano niemalże 50 doktorów. Większość z nich stanowili absolwenci Studiów Doktoranckich Politechniki Wrocławskiej.

Poziom naukowy jednostki jest weryfikowany jest poprzez:

1. ocenę parametryczną - Wydział w ostatniej ocenie uzyskał kategorię A;
2. osiągnięcia naukowe pracowników wyrażane liczbą punktowanych publikacji;
3. aktywność w pozyskiwaniu środków na naukę;
4. osiągnięcia projektowo-twórcze;
5. konferencje naukowe;
6. wymianę międzynarodową kadry akademickiej oraz studentów;

7. posiadanie uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora i doktora habilitowanego w dyscyplinie *architektura i urbanistyka*;
8. liczebność oraz stabilność kadrową – 22 osoby w grupie samodzielnych pracowników nauki oraz 50 doktorów;
9. prowadzenie promocji na poziomie habilitacji i doktoratów (w ostatnich 5 latach wypromowano 49 tzw. wewnętrznych oraz zewnętrznych);
10. potencjał rozwojowy wyrażany nowymi zatrudnieniami (na stanowisko asystenta, adiunkta oraz profesora uczelnianego) oraz awansami wewnętrznymi;
11. wydawaniem pismo wydziałowego *Architectus* Politechniki Wrocławskiej.

Wydział Architektury posiada uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora (od 1950r.) i doktora habilitowanego (od 1960r.) w dyscyplinie *architektura i urbanistyka*, co w międzyczasie przyczyniło się do zbudowania stabilnej kadry akademickiej w grupie samodzielnych i niesamodzielnych pracowników nauki. Reprezentują oni dorobek naukowy i twórczy adekwatny do dyscyplin naukowych w jakich prowadzi się kształcenie. Poinformowano Zespół Oceniający, że dorobek twórczy Wydziału nie jest, adekwatnie do specyfiki dyscypliny, uwzględniany przy ocenie na forum Politechniki, która silnie premiuje prowadzenie prac i badań naukowych. Działalność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w obszarze poziomu naukowego należy uznać za bardzo dobrą, ale jest ona silnie wspomagana tradycją i wysoką kulturą akademicką. Na podkreślenie zasługuje bardzo szeroki katalog kryteriów i obszarów podlegających ocenie. O poziomie jednostki świadczą nie tylko osiągnięcia naukowe, ale także projektowo - wdrożeniowe.

h) ocenę zasobów materialnych, w tym infrastrukturę dydaktyczną i naukową, a także środki wsparcia dla studentów,

Zasoby materialne Wydziału, a także infrastrukturalne z jednej strony zapewniają realizację celów kształcenia. Jednakże odczuwalny jest w opinii pracowników naukowych, studentów i pracowników administracyjnych niesatysfakcjonujący stan zaplecza, pokoi pracowników naukowych, miejsc pracy pracowników administracyjnych czy pracowni wykorzystywanych do celów dydaktycznych. Doktoranci zabiegają o modelarnię i nową bibliotekę.

Doktoranci publikują prace naukowe w wydawnictwie wydziałowym, artykuły są recenzowane. Są wspólne badania naukowe, publikacje i wystąpienia konferencyjne. Pracownicy szkolą doktorantów także pod względem warsztatowym. Kontakt z nauką światową jest zapewniony poprzez wyjazdy zagraniczne, warsztaty (krótszy okres pobytu), konferencje międzynarodowe. Wspierani są merytorycznie i organizacyjnie przy pisaniu pracy naukowej. Uzyskują także wsparcie materialne, w tym również na wyjazdy (pogląd ten nie przez wszystkich był potwierdzony). Stopniowo są wprowadzani w proces dydaktyczny, najpierw w charakterze pracowników wspomagających.

Wydział wspiera studentów w procesie kształcenia, choć Ci stwierdzili także pewne zróżnicowanie poziomu kształcenia na różnych ścieżkach, zależnie od wyboru przedmiotów.

Przegląd sal dydaktycznych dokumentuje Zeszyt sal dydaktycznych.

Pracodawcy wspierają proces kształcenia oraz dyplomowania na Uczelni.

Wsparcie udzielane studentom ma wielowymiarowy charakter, wynika z przepisów prawa oraz działalności uczelni. Przyjmuje ono postać:

1. wsparcia dydaktycznego realizowanego poprzez:
 - wsparcie informatyczne (bezprzewodowa sieć internetowa, Laboratoria Komputerowe do celów dydaktycznych, pełny osprzęt multimedialny oraz wspomagający pracę biurową, system informatyczny JSOS Edukacja.Ci obsługujący proces dydaktyczny oraz zapewniający gromadzenie i wymianę informacji pomiędzy uczelnią, pracownikami oraz studentami;
 - bieżącą pracę dziekanatu oraz komórek administracyjnych;

— bieżącą obsługę studentów ze strony nauczycieli akademickich, specjalistów branżowych oraz władz Wydziału;

2. obsługę biblioteczną, zapewnioną poprzez Bibliotekę Główną Politechniki Wrocławskiej, Bibliotekę Wydziałową sprofilowaną na potrzeby realizowanych kierunków studiów (Biblioteka Instytutu Architektury i Urbanistyki, Biblioteka Instytutu Historii Architektury Sztuki i Techniki), oferujące właściwy zakres tematyczny publikacji w wersji tradycyjnej i nowoczesnej, a także w ilości dostosowanej do potrzeb studentów. Biblioteki pracują w harmonogramie dostosowanym do organizacji zajęć;

3. wsparcie naukowe realizowane poprzez studencki ruch naukowy, tj. aż 14 kół naukowych prowadzących badania naukowe oraz działalność publikacyjną (szczególnie na studiach doktoranckich), promocyjną, szkoleniową, kół organizujących *naukowe studenckie życie*. Koła działają dzięki szerokiemu i wielowymiarowemu wsparciu Wydziału i Uczelni. Do wsparcia naukowego należy zaliczyć bieżącą opiekę nad dyplomantami oraz doktorantami w całym okresie pisania i obrony pracy;

Wsparcie materialne realizowane jest poprzez system świadczeń stypendialnych ze środków własnych Wydziału i Rektora oraz z instytucji zewnętrznych. W 2013r. zaplanowano na stypendia doktoranckie (wydziałowe i projakościowe) ponad 720 tys. zł; na wydziałowe nagrody dla studentów i doktorantów 3 tys. zł; na dofinansowanie bieżącej działalności studenckiej i doktoranckiej 50 tys. zł.

Pomoc materialna udzielana studentom i doktorantom obejmuje:

— stypendia studenckie: stypendia: socjalne, zwiększone socjalne, dla osób niepełnosprawnych oraz wnioski o zapomogi;

— stypendia doktoranckie mogą być przyznawane w postaci: stypendium doktoranckie, stypendium naukowe; stypendium dla najlepszych doktorantów oraz pomoc materialna; Zwiększenie stypendium doktoranckiego z dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych; stypendium oraz środki na badania naukowe z dotacji celowej.

Weryfikacja zasobów infrastruktury dydaktycznej odbywa się w ramach WSZJK poprzez: przeglądy pomieszczeń dydaktycznych, weryfikację zbiorów bibliotecznych, przeglądy sieci komputerowej i wyposażenia informatycznego. W opinii studentów, doktorantów oraz pracowników Wydziału stan infrastruktury dydaktycznej jest niewystarczający. Władze Uczelni zapewniają, że rozumieją położenie Wydziału, jednakże stwierdzić należy, że sytuacja ta trwa już długo i obniża potencjał dydaktyczny a także komfort studiowania oraz pracy naukowo-dydaktycznej.

i) funkcjonowanie systemu informacyjnego, tj. sposobu gromadzenia, analizowania i wykorzystywania stosownych informacji w zapewnieniu jakości kształcenia,

Wydział dysponuje rozbudowanym systemem informatycznym JSOS do zarządzania sprawami dydaktyki, kadrowymi oraz studenckimi, w tym do gromadzenia informacji wykorzystywanych w zarządzaniu jakością kształcenia. Użytkownikami systemu są: władze Politechniki, pracownicy naukowcy oraz administracyjni, działający w obszarze zarządzania jakością kształcenia, studenci, działy, zespoły i komisje Wydziału i Politechniki Wrocławskiej. Władze Wydziału oraz stosowne zespoły jakości kształcenia dysponują niezbędną wiedzą o stanie posiadania i poziomie kształcenia, która jest stale wykorzystywana w bieżącym kierowaniu sprawami dydaktycznymi, naukowymi, studenckimi i kadrowymi. Jednocześnie Zespół Oceniający wskazuje na przydatność zbiorczego raportowania wyników pomiaru jakości kształcenia.

j) publiczny dostęp do aktualnych i obiektywnie przedstawionych informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów,

Wydział zapewnia studentom oraz sferze publicznej dostęp do informacji o programie kształcenia i jego składowych. W tym zakresie stosuje się metody tradycyjne i nowoczesne. W stosunku do otoczenia zewnętrznego wydziału można wskazać sprawnie działającą stronę internetową. Nie zawiera

one jednakże zbyt wielu informacji dot. jakości kształcenia, lecz jedynie składy zespołów. Uczelnia powszechnie wykorzystuje system JSOS - Edukacja CI., który umożliwia studentom komunikację z dziekanatem, pracownikami, dostęp do: programu i planu, obsługuje indeks elektroniczny, informuje o stypendiach naukowych, umożliwia pobranie szablonów formularzy.

Wydział wraz z Politechniką propagują studia i kierunki kształcenia poprzez masowe akcje, jak np. „Dni Otwarte”, „Dolnośląski Festiwal Nauki”, „Dolnośląski Festiwal Architektury” (DoFA), Dolnośląskie Targi Edukacyjne.

Sposobem popularyzacji wiedzy o efektywności kształcenia jest prezentacja prac, ocena zewnętrzna prac. Studenci niejednokrotnie biorą udział w konkursach studenckich, stając się ich laureatami (konkurs studencki Isover Multi-Comfort House 2013, w konkursie AIV-Schinkel-Wettbewerb 2013). Do rywalizacji w krajowych i międzynarodowych konkursach zgłaszane są najlepsze prace dyplomowe. Przechodząc przez kolejne stadia eliminacji nominowane są dyplomy do nagród m.in.: konkursu Dyplom Roku SARP im. Z. Zawistowskiego, konkursu u SARP o. Wrocław, konkursu ICOMOS im. J. Zachwato-wicza, konkursu BDA-SARP, Architektura Betonowa, „Magnolia Wrocławska”.

Doktoranci mają publiczny dostęp do aktualnych informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów. Na stronie internetowej Uczelni, jak również Wydziału oraz Samorządu Doktorantów znajdują się wszystkie konieczne i potrzebne dokumenty (*Regulamin Studiów Doktoranckich, Program Studiów etc.*).

Wydział informuje o wynikach ankiet ewaluacyjnych na posiedzeniach Rady Wydziału. W ten sposób studenci mogą pozyskać informację. Nie rozsyła się informacji metodą internetową. Elementem popularyzacji poziomu nauczania są nagrody w konkursach. Efekty prac projektowych i badawczych uzyskiwanych podczas warsztatów przedstawia się w publikacjach (AESOP Yearbook, Urban Change, Gardens of Art, New Vision for British – Polish Planing Workshop).

Planuje się dalszy rozwój ww. zespolonych metod informacyjnych na rzecz budowania systemu i kultury zapewnienia jakości kształcenia oraz nadania polityce informacyjnej *on-line nowego wymiaru*. Wydział już na obecnym etapie zapewnia publiczny dostęp do aktualnych i obiektywnie przedstawionych informacji o programach studiów, sylwetce absolwenta, organizacji i procedurach toku studiów, pracy pionu zapewnienia jakości. Pozostaje zatem rekomendować wykorzystanie intranetu lub internetu do bardziej skutecznej polityki informacyjnej.

3) Jednostka dokonuje systematycznej oceny efektywności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości, a jej wyniki wykorzystuje do doskonalenia polityki zapewnienia jakości i budowy kultury jakości kształcenia

Ocena WSZJK w kontekście efektywności działania i pracy zachodzi na poziomie uczelnianym i wydziałowym poprzez zaangażowanie Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia oraz Wydziałowej Komisja ds. Jakości Kształcenia. System zapewniania jakości kształcenia na wydziale jest zjawiskiem już zakorzenionym. Jego wdrażanie uważa się za rozwiązanie słuszne, optymalizujące zarządzanie jakością kształcenia oraz podnoszące poziom wykształcenia studentów, szczególnie na etapie dyplomowania. W wyniku działań projakościowych zmodyfikowano procedurę dyplomowania oraz opracowano jego kryteria merytoryczne. Dowodzi to, obok wdrażania całego katalogu procedur ogólnouczelnianych, żywotności przyjętych rozwiązań oraz dokonywania ich oceny pod kątem skuteczności i adekwatności. Wydział rozważa, w ramach optymalizacji narzędzi diagnostycznych, silniejszą specyfikację ankiety ewaluacyjnej. Jednostka dokonuje oceny efektywności wewnętrznego systemu zapewniania jakości, a jej wyniki wykorzystuje do bieżącej polityki zapewniania jakości i budowy kultury jakości kształcenia, a także do polityk szczegółowych w poszczególnych obszarach aktywności oraz w relacjach zewnętrznych.

Wydział cechuje płynne przejście od tradycyjnego postrzegania i zabezpieczania jakości kształcenia do nowoczesnego i silnie zinstytucjonalizowanego, co w dużym stopniu jest pokłosiem funkcjonowania w ramach Politechniki Wrocławskiej. Wydział wdraża procedury i kryteria oceny jakości kształce-

nia, ale jednocześnie poszukuje własnej specyfiki w zakresie ewaluacji procesu dydaktycznego czy działalności twórczej. Podejmowane przez Wydział inicjatywy w zakresie jakości kształcenia starają się realnie tę wysoką jakość gwarantować. Pozwalają na rzetelną diagnozę i dobrze rokują na etapie działań naprawczych. Można zatem uznać, że nadzór nad jakością kształcenia, zarówno w rozumieniu tradycji akademickiej, jak i nowoczesnego nią zarządzania (w stopniu trochę mniejszym) jest efektywny, gdyż pozwala odnotować pozytywne dowody wysokiej jakości kształcenia na każdym poziomie studiów oraz elementy wymagające korekt (np. infrastruktura, polityka informacyjna). Wydział podejmuje działania naprawcze w miarę możliwości i uzasadnienia. Należy jednakże stwierdzić, że stwierdzane słabości nie rzutują w sposób bezpośredni na proces dydaktyczny czy badania naukowe, ponadto w wielu przypadkach możliwości ich rozwiązania nie leżą w kompetencji władz Wydziału lecz Politechniki Wrocławskiej.

Wydział jest świadom występowania czynników, głównie lokalowych, które w sytuacji dalszego ich utrzymywania mogą stanowić barierę dalszego rozwoju i będą negatywnie rzutować na jakość procesu nauczania. Stwierdzić jednakże należy, że klucz rozwiązania tychże słabości nie leży w kompetencji władz Wydziału Architektury lecz Politechniki Wrocławskiej.

Wydział wykorzystuje oceny programowe jakości kształcenia PKA do doskonalenia swej działalności, ponadto przywiązuje dużą wagę do ocen zewnętrznych ze środowisk zawodowych, władz publicznych, społeczności akademickiej krajowej i międzynarodowej. Fakt dobrego umiędzynarodowienia wskazuje na uznanie wrocławskiej architektury na mapie szkolnictwa wyższego. Bez wątplenia kontakty krajowe i międzynarodowe przyczyniają się do przenoszenia dobrych praktyk z innych ośrodków na polu dydaktycznym i naukowo – twórczym.

Załącznik nr 4 Funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego – WYRÓŻNIAJĄCA

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1)

Struktura podejmowania decyzji w zarządzaniu jakością jest przejrzysta. Rozdzielony jest pion wdrożeniowy i oceny. W podejmowaniu istotnych decyzji dotyczących jakości kształcenia zapewnia się udział pracowników, studentów, doktorantów, słuchaczy oraz interesariuszy zewnętrznych. Studenci i doktoranci są włączeni w struktury odpowiedzialne za jakość kształcenia oraz aktywnie uczestniczą w pracach odpowiednich rad i komisji. Działania Wydziału na polu budowania systemu zarządzania jakością kształcenia w ostatnim okresie uległy znacznemu przyśpieszeniu, co jest związane ze zmianą przepisów prawa powszechnie obowiązujących, a także z podjętymi działaniami na poziomie Politechniki Wrocławskiej. Wydziałowe przedsięwzięcia są jedynie przejawem instytucjonalizacji dotychczasowych bardzo dobrych praktyk i wysokiej kultury jakości kształcenia, prowadzenia badań naukowych i w zakresie realizowania praktyki projektowej, architektonicznej (zawodowej). Na podkreślenie zasługuje fakt, że Wydział w sposób permanentny poddaje się ewaluacji zewnętrznej, nie tylko poprzez swój udział na poziomie środowiska akademickiego, ale także poprzez bezpośrednie zaangażowanie w sferę problemów środowiskowych miasta, regionu i kraju, dotyczących: architektury, urbanistyki i planowania przestrzennego, w różnych jej przejawach praktycznych.

2)

Wewnętrzne procedury zapewnienia jakości kształcenia mają charakter kompleksowy, służą bieżącemu monitorowaniu jakości kształcenia i satysfakcji studiujących, pozwalają rozpoznawać trendy i zjawiska występujące w szkolnictwie wyższym oraz na Wydziale. Ewolucyjnie wdrażane są, pomocne przy ocenie efektywności, najistotniejszych czynniki wpływające na jakość kształcenia i bieżące prowadzenie Wydziału. Rozwiązania te wspomagają tradycyjne podejście do nauczania akademickiego i bezpośrednich relacji ze studiującymi. W opinii władz Wydziału mają one charakter porządkujący i pomocniczy, podnoszą jego efektywność i konkurencyjność. Jako sugestię Zespołu Oceniającego doskonalącą ist-

niejące działania należy potraktować sporządzenie zbiorczej sprawozdawczości z wyników realizacji niektórych procedur oraz nadanie szerszej polityce informacyjnej większego znaczenia popularyzatorskiego.

3)

Jednostka dokonuje systematycznej oceny efektywności wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, jego metod i narzędzi pomiaru, wyniki tychże badań wykorzystuje do doskonalenia tejże polityki i podnoszenia efektywności kształcenia oraz zarządzania Wydziałem na poziomie dydaktyki i badań naukowych. Należy zaznaczyć, że informacje płynące z WSZJK nie są jedynymi, na jakich Wydział bazuje. Kilkadziesiąt lat funkcjonowania Wydziału, z pełnią praw akademickich oraz najwyższymi ocenami parametrycznymi potwierdzają odpowiedzialność akademicką środowiska i stanowią bardzo dobre podwaliny dla osadzenia na tym fundamencie nowoczesnych systemów zarządzania jakością kształcenia.

3. Spójność stosowanego w jednostce opisu celów i efektów kształcenia na oferowanych studiach doktoranckich i podyplomowych oraz sprawność i wiarygodność systemu weryfikującego i potwierdzającego ich osiągnięcie.

1) Jednostka w wyniku kształcenia na studiach doktoranckich, zapewnia uzyskanie efektów kształcenia właściwych dla obszaru badawczego, którego dotyczą oraz umożliwia uzyskanie stopnia naukowego doktora.

Wydział Architektury Politechniki Wrocławskiej ma uprawnienia do nadawania stopni naukowych doktora oraz doktora habilitowanego nauk technicznych w dyscyplinie *architektura i urbanistyka*.

Zasady związane kształceniem na studiach doktoranckich określa Regulamin Studiów Doktoranckich (*Zarządzenie Wew. 24/2012 z 3.04.2012 r.*), a także *Zarządzenie Wew. 11/2012 z 13.02.2012 r. w sprawie wytycznych do tworzenia planów i programów studiów doktoranckich w PWr.* oraz *Zarządzenie Wew. 9/2013 z 30.01.2013 r. w sprawie określenia efektów kształcenia dla studiów doktoranckich realizowanych od roku akad. 2012/13.*

Na poziomie Wydziału są to następujące uchwały Rady Wydziału: *nr 17/2/2013 z dn. 30.01.2013r. w sprawie zatwierdzenia sposobu dokonywania oceny realizacji programu studiów doktoranckich oraz prowadzenia badań naukowych przez doktorantów; z dn. 27.06.2013r.: nr 107/17/2013 w sprawie zatwierdzenia programu nauczania na Studiach Doktoranckich, nr 108/17/2013 w sprawie zatwierdzenia efektów kształcenia na Studiach Doktoranckich.* Dokumenty związane z uruchomieniem studiów doktoranckich na WA: *Zarządzenie Wew. 33/2003 z dn. 16.06.2003r. w sprawie utworzenia studiów doktoranckich na wydziałach PWr. - „Tworzy się z dniem 1 czerwca 2003r. na wydziałach Politechniki Wrocławskiej studia doktoranckie w następujących dyscyplinach: Wydział Architektury – architektura i urbanistyka (...).”*

Efekty kształcenia na Studiach Doktoranckich zostały określone przez Komisję ds. Krajowych Ram Kwalifikacji dla Studiów Doktoranckich Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej na posiedzeniu w dniu 21.06.2013r. na podstawie *Zarządzenia Wewnętrznego 9/2013*, a następnie zatwierdzone *uchwałą Rady Wydziału Architektury nr 108/17/2013 z dnia 27.06.2013r.* Proponowane efekty kształcenia odnoszą się do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych i są właściwe dla dziedziny *nauk technicznych* w dyscyplinie *architektura i urbanistyka*. Macierze efektów kształcenia przyjęto na podstawie *Zarządzenia Wewnętrznego 11/2012 z 13.02.2012 r. w sprawie wytycznych do tworzenia planów i programów studiów doktoranckich w Politechnice Wrocławskiej (dla studiów rozpoczynających się od 1 października 2012 r.); Regulaminu Studiów Doktoranckich w Politechnice Wrocławskiej (ZW*

24/2012) oraz Zarządzenia Wewnętrznego nr 9/2013 z 30.01.2013 r. w sprawie określenia efektów kształcenia dla studiów doktoranckich realizowanych od roku akademickiego 2012/13.

Tematyka zajęć na studiach doktoranckich, zgodnie z przyjętym programem kształcenia, stwarza wystarczające możliwości uzyskania zaawansowanej wiedzy z zakresu *architektury i urbanistyki* oraz *gospodarki przestrzennej*. Prowadzący zajęcia określają w kartach przedmiotów cele, efekty kształcenia, zakres oraz stosowane narzędzia dydaktyczne. Można uznać, że zakres proponowanej wiedzy jest powiązany z najnowszymi osiągnięciami w dziedzinie *architektury i urbanistyki*, a także dziedzin pokrewnych z dyscyplin realizowanych na Politechnice Wrocławskiej. (np. *budownictwo, inżynieria środowiska*).

Na Wydziale Architektury realizowane są czteroletnie studia doktoranckie w trybie stacjonarym w zakresie dyscypliny *architektura i urbanistyka*, w specjalnościach: *architektura, urbanistyka, teoria i historia architektury i urbanistyki, ochrona zabytków, gospodarka przestrzenna*. Absolwenci studiów mają możliwość uzyskania stopnia doktora nauk technicznych. W roku akademickim 2013/2014 studia doktoranckie na Wydziale odbywało 161 osób (było to około 13,4% ogólnej liczby uczestników studiów doktoranckich Uczelni).

Doktoranci studiują według indywidualnych programów i planów studiów, ustalanych z opiekunem naukowym (promotorem) i zatwierdzanych przez kierownika studiów doktoranckich. Studia doktoranckie odbywają się zgodnie z ramowym programem studiów dla Uczelni (jednolitym dla wszystkich dyscyplin naukowych), w którym określony został zakres kształcenia, minimalny wymiar zajęć oraz liczba punktów ECTS.

Zgodnie z Regulaminem Studiów Doktoranckich w Politechnice Wrocławskiej (§5) „Indywidualny program studiów oraz indywidualny semestralny plan studiów doktorant opracowuje w porozumieniu z opiekunem naukowym (promotorem), na podstawie programu studiów doktoranckich uchwalonego przez radę wydziału oraz planu kursów ogólnouczelnianych i kierunkowych, i przedkłada kierownikowi studiów doktoranckich:

- 1) indywidualny program studiów - część I (dotycząca I i II roku studiów) – przed rozpoczęciem studiów;
- 2) indywidualny program studiów - część II (dotycząca III i IV roku studiów) – przed rozpoczęciem III roku studiów;
- 3) indywidualny semestralny plan studiów – przed rozpoczęciem danego semestru.

Opracowane indywidualne programy i plany studiów są zatwierdzane przez kierownika studiów doktoranckich, co jest odnotowywane w indeksie doktoranta.

1. indywidualny program studiów - część I oraz indywidualny program studiów - część II zawierają główne etapy i terminy realizacji studiów doktoranckich.
2. indywidualny semestralny plan studiów powinien uwzględniać m.in.:
 - liczbę godzin obowiązkowych praktyk zawodowych, o których mowa w § 4. ust. 7. pkt 3;
 - liczbę i rodzaj zajęć zorganizowanych
 - przestudiowanie wskazanej literatury;
 - zwięzły opis badań stanowiących opracowanie określonego etapu rozprawy doktorskiej;
 - przygotowanie publikacji;
 - uczestnictwo w konferencjach naukowych;
 - staż w krajowym lub zagranicznym ośrodku naukowym;
 - przygotowanie wniosku o grant.

Indywidualny semestralny plan studiów może również obejmować przedmioty (wykłady i seminaria) spoza zakresu kształcenia prowadzone, np. przez profesorów wizytujących.”

Zgodnie z założeniami Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale program zajęć na studiach doktoranckich zatwierdza Rada Wydziału. Dla studiów prawidłowo określono efekty kształcenia zgodnie z Wytocznymi Senatu (Uchwała z dnia 24 stycznia 2013r.) obowiązujące dla nowych programów kształcenia i planów studiów realizowanych od roku akademickiego 2012/2013. Rozwiązania przyjęte dla Wydziału zostały dostosowane do ustaleń tej Uchwały. Wytoczne dotyczące tworzenia

programów dla studiów doktoranckich są określane przez Komisję ds. Studiów Doktoranckich, a następnie zatwierdzone przez Radę Wydziału.

Od roku akademickiego 2012/2013 minimalny łączny wymiar zajęć zorganizowanych w całym toku studiów doktoranckich wynosi 390 godzin, a doktorant otrzymuje 53 punkty ECTS. Dla lat wcześniejszych obowiązywał *Regulamin Studiów Doktoranckich* wprowadzony *Zarządzeniem Wewnętrznym 25/2009* z 6 maja 2009r.

Końcowym efektem pracy doktoranta jest rozprawa doktorska i jej publiczna obrona, po zdaniu wymaganych egzaminów doktorskich. Rozprawa i publiczna obrona jest ostatecznym sprawdzianem wiedzy i umiejętności doktoranta zdobytych podczas studiów doktoranckich.

Doktoranci – jak wynika z udostępnionych indywidualnych planów studiów i sprawozdań semestralnych – mają możliwości uczestniczenia w seminariach na temat metod opracowywania badań naukowych, a także kursach dydaktycznych dla szkoły wyższej (kurs dydaktyczny I i II obejmuje 105 godzin). Proponowane kursy metodologiczne są wystarczające dla poznania metodologii prowadzenia badań naukowych. Kursy dydaktyczne oferowane doktorantom umożliwiają zdobycie wiedzy i umiejętności z zakresu metodologii prowadzenia dydaktyki w szkole wyższej oraz poznania innowacyjnych metod realizacji zajęć ze studentami.

Tematyka zajęć oraz możliwości współpracy ze studentami działającymi w kołach naukowych pozwalają kształtować kompetencje społeczne doktorantów. Udział w kursach dydaktycznych, współpraca ze studentami z kół naukowych, a także udział w zajęciach pozwala wykształcić właściwe podejście do roli pracownika naukowo-dydaktycznego.

Programy studiów, indywidualne plany i sprawozdania semestralne, coroczne naukowe seminaria doktorskie, a także przyjęte zasady punktacji za postępy w osiągnięciach naukowych podczas przyznawania stypendiów doktorskich na dany rok, zasady recenzowania prac i przeprowadzania publicznych obron rozpraw doktorskich – pozwalają na zapewnienie wysokiej jakości kształcenia na studiach doktoranckich prowadzonych na Wydziale Architektury. Udostępniona dokumentacja – regulamin studiów, wytyczne do tworzenia planów i programów studiów doktoranckich (*Uchwała nr 263/14/2012-2016 Senatu PWr z dnia 28 listopada 2013r.*) oraz indywidualne semestralne plany studiów i sprawozdania semestralne dla poszczególnych doktorantów – potwierdzają prawidłowe podejście do organizacji studiów doktoranckich Uczelni i na Wydziale.

Program studiów przewiduje: zajęcia z przedmiotów podstawowych; kurs dydaktyczny; *przedmiot humanistyczny* lub *menedżerski*, język obcy – angielski, wydziałowe kursy kierunkowe – w danej dyscyplinie lub interdyscyplinarne; seminarium interdyscyplinarne lub specjalistyczne. W celu stworzenia warunków do ukończenia pełnego kursu dydaktycznego oraz do przygotowania do egzaminu doktorskiego w zakresie obcego języka nowożytnego innego niż język angielski dopuszcza się możliwość nadobowiązkowego zwiększenia zakresu kształcenia.

Program studiów przewiduje ogólną pulę przedmiotów przygotowujących doktorantów do pracy o charakterze badawczym lub badawczo-rozwojowym. W planie studiów zostały uwzględnione kursy takie jak: *Urbanistyka przestrzeni publicznych*, *Rewitalizacja urbanistyczna*, *Humanizacja zespołów mieszkaniowych*, *Architektura współczesna – koniec XX wieku*, *Zdrowe domy. Człowiek w środowisku mieszkaniowym* i inne. W opinii doktorantów w większości zajęcia te rozwijają ich wiedzę i zapewniają możliwość uzyskania zaawansowanej wiedzy dotyczącej najnowszych osiągnięć nauki w dyscyplinie architektury i urbanistyki. Doktoranci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym zwracali uwagę, że prowadzący są dobrze przygotowani do zajęć.

W planie studiów przewidziano również seminaria z zakresu metodyki i metodologii prowadzenia badań naukowych. Są to m.in. *Metody opracowywania badań naukowych*, *Metodologia pracy naukowej*. Doktoranci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym sugerowali przeniesienie tych zajęć na pierwszy semestr studiów, jednak dotychczas nie zgłaszali tego koordynatorowi studiów doktoranckich. Można uznać, że uzyskiwali wystarczającą wiedzę z tego zakresu w wyniku indywidualnych kontaktów z promotorami i innymi pracownikami Wydziału.

Ważnym elementem przygotowującym doktorantów do roli wykładowcy jest *Kurs dydaktyczny szkoły wyższej*, który umożliwia zdobycie kwalifikacji w zakresie nowoczesnych metod i technik prowadzenia zajęć. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym doktoranci podkreślali, że liczba godzin tego kursu jest wystarczająca, a np. zajęcia z emisji głosu, które są elementem składowym całości, bardzo przydatne.

Program kształcenia przewiduje 90h zajęć z zakresu języka obcego. Doktoranci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA wyrażali potrzebę utworzenia grup zajęć z języka specjalistycznego.

Kursem poszerzającym kompetencje społeczne odnoszące się do działalności naukowo-badawczej i społecznej roli uczonego, jest *przedmiot humanistyczny lub menedżerski*. Doktoranci mogą wybierać spośród m.in.: *Polska a Europa. Wybrane zagadnienia z historii architektury i urbanistyki czasów średniowiecza, Historia Architektury Europejskiej (od antyku do klasycyzmu)*. W programie studiów przewidziano również *Seminaria doktoranckie* podczas którego doktoranci poszerzają swoje kompetencje miękkie w zakresie autoprezentacji poprzez przygotowywanie prezentacji.

Zgodnie z przyjętymi w Uczelni rozwiązaniami, doktoranci przygotowują indywidualny, semestralny plan studiów dla każdego semestru. Z każdego semestru przygotowują też sprawozdanie, które zawiera wykaz zaliczonych kursów wraz z ocenami, a także realizowane pod nadzorem opiekuna naukowego zajęcia dydaktyczne. Sprawozdanie semestralne zawiera także informacje o dorobku naukowym, grantach oraz informacje o stopniu zawansowania pracy doktorskiej i ewentualnie o spodziewanym roku obrony doktoratu (od 5-6 semestru zajęć).

Uczestnicy studiów doktoranckich studiują według indywidualnych programów i planów studiów, ustalanych z promotorem i zatwierdzanych przez kierownika studiów doktoranckich. Zakres kształcenia obejmuje: kursy podstawowe ogólnouczelniane, humanistyczne lub menedżerskie, kurs z zakresu dydaktyki szkoły wyższej, język obcy, kursy kierunkowe w dyscyplinie *architektura i urbanistyka*, seminarium specjalistyczne (w wymiarze 60 godzin) oraz praktyki zawodowe odbywane w formie zajęć dydaktycznych prowadzonych samodzielnie lub na zasadzie uczestnictwa w ich prowadzeniu. Wymiar zajęć dydaktycznych dla doktoranta uzależniony jest od stypendium: stypendyści zobowiązani są do odbycia 90 godzin zajęć dydaktycznych w roku akademickim, a doktoranci nie posiadający stypendium mają obowiązek odbyć 30 godzin zajęć.

Kursy/zajęcia obowiązkowe i fakultatywne kończą się egzaminem, a zliczenie seminarium w danym semestrze wymaga wygłoszenia referatu. Proponowane moduły zajęć w programie studiów pozwalają na realizację założonych efektów kształcenia, również z zakresu metodologii badań w naukach technicznych, a kurs dydaktyczny daje możliwości zdobycia przez doktoranta kwalifikacji w zakresie nowoczesnych metod i technik prowadzenia różnego typu zajęć dydaktycznych w uczelni wyższej.

Znaczna liczba doktorantów i absolwentów studiów doktoranckich uzyskujących stopień doktora znajduje zatrudnienie na Uczelni.

Wydział Architektury umożliwia doktorantom prowadzenie badań naukowych związanych z tematyką realizowanych przez nich tematów prac doktorskich poprzez prace badawcze, granty oraz projekty „Młoda Kadra”. Doktoranci mają wystarczające możliwości uczestniczenia w pracach naukowych macierzystych instytutów i katedr swoich promotorów, a także możliwość podejmowania międzykatedralnych tematów badawczych i przygotowywania publikacji. Wynikiem prowadzonych przez doktorantów badań naukowych są m.in.: wdrożenia patentowe (Złoty Medal na Targach w Moskwie 2013).

Doktoranci biorący udział w badaniach naukowych instytutów, katedr oraz zakładów Wydziału, mają możliwość uczestniczenia w krajowych i zagranicznych konferencjach naukowych oraz w misjach konserwatorskich i ekspedycjach naukowych.

Słuchacze studiów doktoranckich aktywnie uczestniczą w pracach badawczych studenckich kół naukowych Wydziału. Współpraca doktorantów ze studenckimi kołami naukowymi Wydziału została bardzo wysoko oceniona w trakcie dyskusji podczas wizytacji zespołu PKA. Można też dodać, że współpraca ta służy wykształceniu kompetencji społecznych przyszłych pracowników naukowych, po-

nieważ uczą się oni pracy w grupie z młodszymi kolegami, koordynowania projektów i kształtowania postaw społecznych, w tym także postawy dbałości o ład w przestrzeni.

Doktoranci uczestniczą w pracach zespołów naukowych oraz grantach badawczych, a także w międzynarodowych warsztatach i kursach. Słuchacze studiów doktoranckich rzadko wyjeżdżają jednak na staże badawcze poza Uczelnię. Wynika to jednak z braku zainteresowania samych doktorantów, gdyż wydział oferuje szereg takich możliwości.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym doktoranci wyrazili opinię na temat odpowiedniej ich zdaniem zgodności kwalifikacji naukowych opiekunów/promotorów z tematyką swoich badań i rozpraw doktorskich. Doktoranci wskazali również, że w ich przekonaniu kwalifikacje nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na studiach III stopnia w odpowiedni sposób korespondują z tematyką zajęć.

W ostatnich latach obserwuje się stopniowy wzrost liczby stypendiów wyjazdowych przyznawanych na staże naukowo-dydaktyczne. Wzrasta również liczba doktorantów Wydziału Architektury będących laureatami projektu *Rozwój potencjału dydaktyczno-naukowego młodej kadry akademickiej Politechniki Wrocławskiej*.

Wydział Architektury ułatwia doktorantom prowadzenie samodzielnych prac naukowych poprzez pomoc w finansowaniu wyjazdów na konferencje, staże naukowe krajowe i zagraniczne m.in. do: Czech (Pragi), Holandii (Amsterdamu), Japonii (Kioto), Egiptu, Francji, Norwegii, Serbii, Rosji.

Na spotkaniu z Zespołem Oceniającym doktoranci podkreślali, że w trakcie przygotowywania publikacji uzyskują pełne wsparcie ze strony pracowników naukowych Wydziału. Zarówno promotorzy, jak i władze wydziału motywują doktorantów do przygotowywania artykułów i pomagają im od strony merytorycznej. Istnieje też możliwość uzyskania dofinansowania ich inicjatyw ze strony władz Wydziału.

Przygotowanie publikacji ułatwiają też kursy proponowane w ramach programu Studiów Doktoranckich Wydziału m.in.: *Metody opracowywania badań naukowych* czy *Metodologia pracy naukowej*. Doktoranci mają możliwość publikowania badań w kwartalniku Wydziału Architektury *Architectus*. Udośćnione w trakcie wizytacji numery tego kwartalnika pozwoliły stwierdzić wysoką jakość publikowanych prac naukowych również przez doktorantów.

Rozwojowi naukowemu doktorantów sprzyja możliwość korzystania ze stypendiów doktoranckich oraz możliwość powiększenia stypendium z dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych. Doktoranci mogą też skorzystać ze stypendium dotacji celowej na finansowanie prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych, stypendium Ministra oraz pomocy materialnej dla doktorantów. Najlepszym doktorantom przyznawane są stypendia naukowe oraz nagrody Dziekana i Rektora.

Pracownicy naukowo-dydaktyczni prowadzący wykłady i seminaria na studiach doktoranckich dysponują wysokimi kwalifikacjami, potwierdzonymi indywidualnymi osiągnięciami naukowymi i wysokimi ocenami okresowymi w zakresie badań naukowych. Przedmioty prowadzone są głównie przez samodzielnych pracowników naukowych Wydziału, reprezentujących dziedzinę *nauk technicznych* w dyscyplinie *architektura i urbanistyka*. Opiekun naukowy, jako potencjalny promotor jego pracy doktorskiej, reprezentuje specjalnością naukową zgodną z problematyką badawczą doktoranta.

Kursy na studiach doktoranckich prowadzone są przez: 5. profesorów (w tym: 3. emerytowanych pracowników Wydziału), 7. doktorów habilitowanych (w tym 6. będących na stanowisku profesora nadzwyczajnego i 1. emerytowanego profesora nadzwyczajnego) oraz 1. pracownika ze stopniem naukowym doktora.

Kadra naukowo-dydaktyczna dla studiów doktoranckich Wydziału Architektury PWr. zapewnia prawidłową realizację zajęć dydaktycznych na wysokim poziomie przekazywania wiedzy naukowej i umiejętności w zakresie *architektury i urbanistyki* oraz *gospodarki przestrzennej*. Dyskusyjne może być tylko – podejmowane na spotkaniu z pracownikami - nieuznawanie przez władze Uczelni możliwości realizacji przedmiotu humanistycznego przez pracowników Instytutu Historii Architektury, Sztuki i Techniki.

Doktoranci Wydziału Architektury mają możliwość korzystania z całej bazy dydaktycznej i badawczej będącej w dyspozycji Wydziału oraz Uczelni; sal seminaryjnych i wykładowych, laboratoriów komputerowych, skanowania 3-D oraz Pracowni Technologiczno-Konserwatorskiej. Do ich dyspozycji są zbiory Bibliotek Wydziałowych Politechniki Wrocławskiej, Instytutu Architektury i Urbanistyki oraz Instytutu Historii Architektury, Sztuki i Techniki, Biblioteki Głównej i Ośrodka Informacji Technicznej PWr. oraz wielu baz danych. Doktoranci prowadzący badania specjalistyczne mają także możliwość korzystania z bibliotek i laboratoriów poza Uczelnią.

2) Jednostka zapewnia efekty kształcenia na studiach podyplomowych zgodnie z wymaganiami organizacji zawodowych i pracodawców oraz umożliwiające nabycie uprawnień do wykonywania zawodu lub nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy.

Zasady związane kształceniem na studiach podyplomowych określa Regulamin Studiów Podyplomowych (*Zarządzenie Wew. 34/2012 z 9.05.2012 r.*), a także *Zarządzenie Wew. 14/2012 z 20.02.2012r. w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących organizacji i prowadzenia studiów podyplomowych* oraz *Zarządzenie Wew. 15/2012 z 20.02.2012 r. w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących kształcenia na studiach podyplomowych oraz planów i programów studiów podyplomowych.*

Dokumenty związane z uruchomieniem studiów podyplomowych na WA: Wyciąg z protokołu nr 9/2012 - Rada WA *Uchwałą nr 66/9/2012 z dn. 25.04.2012 r.* pozytywnie zaopiniowała utworzenie 11 edycji studiów podyplomowych pt.: „*Architektura Krajobrazu*” oraz zatwierdziła program kształcenia i plan studiów tej edycji - zgodnie z Zarządzeniem Wew. 14/2012 i 15/2012 z dn. 20.02.2012r.; *Uchwała nr 162/24/2013 Rady WA z dn. 30.09.2013 r.* w sprawie utworzenia XI edycji studiów podyplomowych z zakresu „*Urbanistyki i Planowania Przestrzennego*”, uchwalenie programu kształcenia, planu studiów, zatwierdzenie obsady kadrowej, ustalenie wysokości opłat oraz powołanie kierownika tych studiów.

Na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej prowadzone są studia podyplomowe: *Archeologia Przemysłowa* (zakończone w roku akademickim 2011/2012), *Architektura Krajobrazu* (11. edycja 2012-2013) oraz *Urbanistyka i Planowanie Przestrzenne* (rok akademicki 2011/2012 i 2012/2013).

Udostępniona dokumentacja planów studiów podyplomowych realizowanych na Wydziale pozwala stwierdzić, że przyjęte rozwiązania są prawidłowe. Zasady organizacji oraz przygotowywania wniosków o uruchomienie, zasady naboru kandydatów i odpłatności, określa się zgodnie z *Regulaminem Studiów Podyplomowych Politechniki Wrocławskiej.*

Programy i plany zajęć poszczególnych studiów podyplomowych realizowanych na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej zostały przygotowane prawidłowo. Efekty kształcenia (wiedzy, umiejętności i kompetencji) zostały dobrze powiązane z konkretnymi przedmiotami, gdzie wskazano cele ich realizacji.

Dla przykładu, wrywkowo dokonano szczegółowej oceny programu i planu studiów podyplomowych *Architektura Krajobrazu* (aktualnie realizowana jest 11. edycja tych studiów) prowadzonych wspólnie z Uniwersytetem Przyrodniczym. Program tych studiów przewiduje moduły: 1) zajęcia wyrównawcze (odmienne przedmioty dla absolwentów kierunków architektonicznych i projektowych oraz dla absolwentów kierunków rolniczych i przyrodniczych), 2) projektowanie terenów zieleni, 3) urządzenie i pielęgnowanie terenów zieleni, 4) historia i rewaloryzacja założeń zieleni, 5) środowisko przyrodnicze, 6) podstawy techniczne projektowania i urządzenia terenów zielonych, 7) zagadnienia organizacyjne i prawne i 8) projektowanie oraz 9) seminarium projektowe. Przedmioty w ramach poszczególnych modułów są realizowane przez kolejne semestry – układ tych przedmiotów jest prawidłowy, pozwala realizować zakładane efekty. Dla każdego z przedmiotów określono liczbę godzin zajęć i liczbę punktów ECTS, która odzwierciedla czas zajęć oraz nakład pracy własnej związanej z przygotowaniem projektów

zaliczeniowych i egzaminami. Bardzo dobrym rozwiązaniem jest zaplanowanie w każdym semestrze zajęć projektowych, które są kontynuowane jako projekty semestralne. Zaliczenie wymaga przygotowania projektu końcowego. Wymagania dla projektów semestralnych oraz projektu końcowego, pracy dyplomowej określono bardzo wnikliwie. Przedstawione do oceny projekty końcowe na zaliczenie studiów pozwoliły stwierdzić, że są one przygotowywane dużym nakładem pracy autorów. Można oceniać je bardzo wysoko, część wykorzystywana jest w praktyce, co świadczy o wysokiej jakości kształcenia na tych studiach.

Uczestnikom studiów podyplomowych *Architektura Krajobrazu* kształcenie pozwala podnieść kompetencje zawodowe, podbudowane wcześniej uzyskaniem wykształceniem kierunkowym w dziedzinach projektowych bądź przyrodniczych. Absolwenci studiów podyplomowych potrafią np. samodzielnie sporządzić opracowania studialne i projektowe architektury krajobrazu. Program kształcenia został opracowany w porozumieniu z Radą Programową Studium i na drodze konsultacji z fachowcami/projektantami – właścicielami bądź pracownikami firm projektowych, samodzielnymi specjalistami oraz przedstawicielami instytucji zajmującymi się projektowaniem ogrodów, przestrzeni publicznych, otoczenia architektury itp. W celu zapewnienia zgodności programu nauczania z wymogami pracodawców, niektórzy z nich uczestniczą w prowadzeniu zajęć. Organizacja kolejnej już 11. edycji tych studiów świadczy o dużym zainteresowaniu potencjalnych słuchaczy i pracodawców, a także o wysokiej jakości kształcenia. Proponowana organizacja studiów i przyjęte zasady, a prawdopodobnie także atmosfera w trakcie zajęć, udostępnione plany zajęć, prace semestralne i końcowe oraz kadra dydaktyczna studium pozwalają ocenić studia podyplomowe *Architektura Krajobrazu* jako wzorcowe.

Studia podyplomowe *Urbanistyka i Planowanie Przestrzenne* funkcjonują zgodnie ze stosowanymi aktami prawnymi dotyczącymi kształcenia urbanistów w Polsce, programy zajęć były konsultowane z TUP oraz uzgodnione z Krajową Komisją Kwalifikacyjną Izby Urbanistów. Ukończenie studiów pozwala na podjęcie samodzielnej pracy projektowej w zakresie planowania regionalnego i miejscowego. Absolwent ma możliwość zdobycia wiedzy i umiejętności do opracowywania m.in. studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miast, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i innych opracowań planistycznych. Absolwent zdobywa też dodatkowe umiejętności przydatne do współpracy z zespołami wykonującymi opracowania planistyczne na rzecz instytucji. Po dwóch latach praktyki zawodowej absolwenci mają możliwość uzyskania uprawnień do samodzielnego wykonywania opracowań planistycznych. Zewnętrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania efektów kształcenia. Następuje to przez konsultacje z członkami Izby Urbanistów, a także wykorzystywanie doświadczeń osób kierowanych na studia podyplomowe przez pracodawców (np. właściciele firm projektowych).

Zakładane efekty kształcenia dla aktualnie prowadzonych studiów podyplomowych *Architektura Krajobrazu* (cztery semestry, 428 godzin zajęć) oraz *Urbanistyka i Planowanie Przestrzenne* (dwa semestry, 300 godzin zajęć) mogą być zrealizowane w trakcie prowadzonych zajęć (wykładów, ćwiczeń, pracowni projektowych i seminarium projektowego/dyplomowego) w kolejnych semestrach studiów. Kolejność przedmiotów w poszczególnych semestrach nie budzi zastrzeżeń. Udostępnione w trakcie wizytacji zespołu PKA prace/projekty końcowe (a także projekty cząstkowe i prace kontrolne) słuchaczy potwierdzają osiąganie zakładanych efektów w stopniu całkowicie wystarczającym. Wiele projektów końcowych (prac dyplomowych) słuchaczy studiów podyplomowych, szczególnie Studium *Architektura Krajobrazu*, było ocenianych bardzo wysoko i przynajmniej w części były one kierowane do realizacji oraz nagradzane.

Przy doborze kadry naukowo-dydaktycznej do prowadzenia zajęć na studiach podyplomowych kierowano się kompetencjami, predyspozycjami, zaangażowaniem oraz doświadczeniem nauczycieli akademickich, a także praktyków. Zajęcia projektowe i prace dyplomowe prowadzą osoby z wieloletnim doświadczeniem dydaktycznym, naukowym i zawodowym oraz specjaliści spoza Uczelni.

Kadrę dydaktyczną studiów podyplomowych *Architektura Krajobrazu* (23. osoby z uczelni wyższych - 3. profesorów, 7. dr hab. i 13. doktorów) oraz 1 doktor i 6. magistrów spoza Uczelni (głównie z

praktyki). Wśród prowadzących występują osoby z obszaru *nauk technicznych, nauk przyrodniczych, nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych* i z *obszaru sztuki*. Są to głównie pracownicy naukowo-dydaktyczni Politechniki Wrocławskiej wyłącznie z tytułem doktora lub wyższym, specjalizujący się w zagadnieniach architektury krajobrazu, zarówno w praktyce, jak i w teorii, oraz pracownicy naukowo-dydaktyczni Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu oraz Uniwersytetu Wrocławskiego (specjalizujący się w zagadnieniach nie będących przedmiotem nauczania Politechniki Wrocławskiej, np. botaniki, gleboznawstwa, gospodarki wodnej itp.). Wśród osób prowadzących zajęcia w grupie praktyków występują także przedstawiciele firm projektowych, instytucji i stowarzyszeń (np. Polskiego Klubu Ekologicznego) ze znaczącym dorobkiem zawodowym.

Zajęcia na Studium *Urbanistyka i Planowanie Przestrzenne* prowadzi 16 osób z Uczelni i 2. osoby z praktyki. Reprezentują oni wyłącznie obszar *nauk technicznych* w dyscyplinie *architektura i urbanistyka* oraz *budownictwo*. Dobór kadry prowadzącej zajęcia jest również prawidłowy i zapewnia realizację zakładanych efektów.

Kadra dydaktyczna prowadząca poszczególne przedmioty i realizująca ze słuchaczami zajęcia projektowe na studiach podyplomowych Wydziału Architektury PWr. jest dobrze przygotowana, właściwie dopasowana do tematyki zajęć i zapewnia osiągnięcie zakładanych efektów. Udział praktyków w prowadzeniu zajęć jest wystarczający dla osiągnięcia umiejętności praktycznych, a zajęcia prowadzone przez profesorów i doktorów habilitowanych umożliwiają zdobywanie najnowszej wiedzy z zakresu tematyki studiów podyplomowych.

Dla zapewnienia odpowiednich efektów kształcenia oraz właściwej jakości zajęć na studiach podyplomowych związanych z kierunkami *architektura i urbanistyka* oraz *gospodarka przestrzenna* istotny wpływ ma kontakt z realiami praktyki zawodowej, który umożliwia bieżąca współpraca z organizacjami pracodawców jakimi są: Stowarzyszenie Architektów Polskich (Oddział Wrocławski), Dolnośląska Izba Architektów oraz Izba Urbanistów. Wiele osób prowadzących zajęcia na studiach podyplomowych realizowanych na Wydziale posiada odpowiednie kwalifikacje jako praktycy w dyscyplinie *architektury i urbanistyki*.

Warto zauważyć, że w procesie konsultacji programu studiów podyplomowych *Urbanistyka i Planowanie Przestrzenne* program zajęć i efekty kształcenia w latach 2011/12 oraz 2012/13 został uzgodniony z Krajową Komisją Kwalifikacyjną Izby Urbanistów. Ułatwia to uzyskanie uprawnień zawodowych.

3) Wewnętrzni i zewnętrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania efektów kształcenia.

Propozycje tematów zajęć na studiach doktoranckich są przygotowywane przez potencjalnych promotorów. Promotor koordynuje wybór tematów zajęć z doktorantem i po uzgodnieniu z nim przygotowuje indywidualny, semestralny plan studiów, plan poszczególnych kursów na każdy semestr. Doktoranci – zgodnie z zaleceniami – wybierają zajęcia na temat metod opracowywania badań naukowych, a także zajęcia z zakresu kursów dydaktycznych. Udział interesariuszy wewnętrznych (pracowników Wydziału, potencjalnych promotorów i doktorantów) w realizacji programu studiów doktoranckich jest wystarczający. Zgodnie z przyjętymi procedurami oceny jakości procesu kształcenia na Wydziale doktoranci mogą składać wnioski dotyczące skarg i konfliktów – również zastrzeżenia w stosunku do ocen uzyskanych w toku studiów do kierownika studiów doktoranckich.

Dziekan Wydziału Architektury wprowadził procedurę *oceny realizacji programu studiów doktoranckich, prowadzenia badań naukowych i organizacji zajęć doktorantów Wydziału*. Zgodnie z tą procedurą ocenie podlega realizacja zajęć programowych (wszystkie kursy w danym semestrze) oraz zajęcia dydaktyczne realizowane przez doktoranta.

Doktoranci zostali włączeni w proces przygotowywania i określania całego programu kształcenia oraz dokumentu zawierającego efekty kształcenia na studiach doktoranckich. Zostali upoważnieni do zaopiniowania przedłożonego przez władze wydziału Programu Studiów Doktoranckich (*Opinia Rady*

Doktorantów Politechniki Wrocławskiej w sprawie wprowadzenia Programu Studiów Doktoranckich Wydziału Architektury z dnia 27 maja 2013 r.). Doktoranci mogą też uczestniczyć w posiedzeniach Rady Wydziału.

Zastosowane rozwiązania są całkowicie wystarczające dla zapewnienia jakości kształcenia na studiach doktoranckich.

Programy oferowanych przez Wydział Architektury studiów podyplomowych (*Architektura Krajobrazu* oraz *Urbanistyka i Planowanie Przestrzenne*), są w dużym stopniu uzgadniane z interesariuszami zewnętrznymi. Organizacja 11. edycji studiów *Architektura Krajobrazu* oznacza, że cieszą się one dużym zainteresowaniem i pozwalają na doskonalenie umiejętności zgodnie z wymaganiami rynku pracy. Słuchacze oceniają jakość prowadzonych zajęć. W grupie interesariuszy zewnętrznych dla studiów podyplomowych konsultacje programów zajęć przeprowadzane są z członkami Izby Urbanistów, właścicielami firm projektowych, Krajową Komisją Kwalifikacyjną Izby Urbanistów i przedstawicielami Polskiego Klubu Ekologicznego.

Udział interesariuszy zewnętrznych (pracodawców) w konsultacjach oferty programowej polegał przede wszystkim na uzgadnianiu programu studiów podyplomowych *Urbanistyka i Planowanie Przestrzenne* z Krajową Komisją Kwalifikacyjną Izby Urbanistów. Wśród pracodawców konsultujących program tych studiów można wymienić przedstawicieli samorządu terytorialnego oraz przedstawicieli biur projektowych, z których część jest jednocześnie pracownikami Wydziału. Od czerwca 2013r., po powstaniu silnej reprezentacji pracodawców w nowo powstałym Konwencie pracodawców przy Wydziale Architektury wpływ interesariuszy zewnętrznych na tematykę i programy studiów podyplomowych będzie intensyfikowany.

Kierownik danego studium podyplomowego zbiera opinie o studium wśród słuchaczy i opinie te są wykorzystywane do podnoszenia jakości kursów oferowanych słuchaczom.

4) Jednostka stosuje system ECTS, w którym liczba punktów odpowiada nakładowi pracy doktoranta i słuchacza, adekwatnemu do osiągniętych efektów kształcenia.

System punktów ECTS odnoszony jest zarówno dla studiów I i II stopnia, jak i studiów doktoranckich oraz podyplomowych.

W trakcie czteroletnich studiów doktoranckich przed przystąpieniem do publicznej obrony doktorant musi uzyskać 53 punkty ECTS. Liczbę punktów do każdego modułu studiów ustala *Regulamin Studiów Doktoranckich w Politechnice Wrocławskiej* (2012r.).

W ramowym programie studiów (przyjętym dla całej Uczelni) określa się zarówno wymiar godzinowy zajęć, jak i wymaganą liczbę ECTS. Zasady przyznawania punktów nie budzą wątpliwości. Za przedmioty podstawowe – 12 punktów ECTS, przedmiot humanistyczny lub menadżerski – 3 punkty ECTS, język angielski – 6 punktów, kurs dydaktyczny – 10 punktów ECTS. Podobnie, również prawidłowo wyceniono wydziałowe kursy kierunkowe oraz seminaria. Regulamin dopuszcza możliwość zwiększenia zakresu kształcenia i podwyższenia liczby punktów za dodatkowy kurs dydaktyczny i język obcy. Zasady stosowanego systemu punktów ECTS na studiach doktoranckich można uznać za prawidłowe.

Pewną wątpliwość może jednak budzić niski wskaźnik ukończenia studiów doktoranckich oraz terminowość przygotowania rozpraw doktorskich. Zaleca się rozważenie możliwości wdrożenia rozwiązań umożliwiających wykorzystanie czynników motywujących doktorantów do kończenia swych rozpraw w terminie – np. konkurs na najlepszą rozprawę doktorską obronioną w określonym czasie.

Program studiów doktoranckich zapewnia wystarczające możliwości indywidualizacji kształcenia.

Dla studiów podyplomowych również stosuje się zasady naliczania ECTS zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami. Przyznana dla każdego z przedmiotów liczba punktów ECTS, w ramach określonych studiów podyplomowych realizowanych na Wydziale, odzwierciedla przewidywany, całkowity nakład pracy słuchacza, czyli obejmuje zarówno pracę w czasie zajęć zorganizowanych w Uczelni oraz

pracę własną słuchacza niezbędną o uzyskania zaliczenia o przygotowania projektu końcowego. W ramach czterosemestralnych studiów podyplomowych *Architektura Krajobrazu* (11. edycja) słuchacz uzyskiwał 110 punktów ECTS, w tym 15 punktów za udział w zajęciach (428 godzin), a pozostałe punkty za prace projektowe, przygotowanie się do sześciu egzaminów oraz 36 zaliczeń oraz przygotowanie trzech projektów (I, II, III) i projektu końcowego (rozumianego jako praca dyplomowa). Uzyskanie całkowitej liczby punktów i pozytywna prezentacja oraz obrona projektu końcowego są warunkiem uzyskania świadectwa ukończenia studiów podyplomowych (dyplomu).

Zasady naliczania punktów ECTS na studiach podyplomowych nie budzą żadnych wątpliwości – są prawidłowe. Liczba punktów odzwierciedla realny nakład pracy słuchacza niezbędny dla zaliczenia studiów i uzyskania dyplomu.

5) Jednostka posiada wiarygodny, przejrzysty i powszechnie dostępny - zwłaszcza dla studentów, doktorantów i słuchaczy - system umożliwiający ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia.

Stosowane na Wydziale Architektury procedury w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia zapewniają poprawność nie tylko formułowania przedmiotowych i kierunkowych efektów kształcenia na studiach inżynierskich oraz magisterskich, ale także wystarczającą ocenę ich osiągania w trakcie realizacji studiów oraz w trakcie egzaminów dyplomowych. Zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami nadzór nad realizacją zakładanych celów i efektów kształcenia obejmuje wszystkie poziomy i formy studiów.

Osiągnięcia doktorantów są oceniane przez Komisję ds. Studiów Doktoranckich. Udostępniony protokół z posiedzenia tej komisji z dnia 17.09.2013r. pokazuje, jakie elementy oceny pracy doktorantów brano pod uwagę i jak doktoranci wywiązywali się ze swoich obowiązków. Komisja rozpatrywała wnioski 42 kandydatów o stypendium doktoranckie dla uczestników od II do V roku. Przejrzysty, punktowy system oceny postępów i osiągnięć naukowych kandydatów pozwala przygotowywać dla każdego roku ranking kandydatów i przyznawać stypendia rektorskie bądź statutowe doktorantom.

Udostępnione materiały oraz dyskusje z doktorantami pozwalają stwierdzić, że ocena postępów i osiągania efektów, a także przyznawania stypendiów rektorskich i statutowych dla doktorantów są przejrzyste i obiektywne. Ocena uwzględnia wszystkie podstawowe efekty pracy doktoranta (dorobek naukowy, udział w opracowywaniu skryptów, referaty na konferencjach, wyróżnienia naukowe, udział w warsztatach naukowych i projektach badawczych). Komisja ds. Studiów Doktoranckich w niewystarczającym stopniu uwzględnia przy ocenie doktorantów i przyznawaniu stypendiów osiągnięcia dydaktyczne. Wskazane byłoby uwzględnienie także opinii z przeprowadzonych hospitacji zajęć prowadzonych przez doktorantów, a może także opinii z ankiet studenckich.

Wydział Architektury posiada system umożliwiający ocenę stopnia zakładanych celów i efektów kształcenia na studiach doktoranckich. Na bieżąco realizowana jest ocena doktorantów oraz ich postępów w badaniach naukowych. Wprowadzono też system oceny przedmiotów, na które doktoranci uczęszczają. Zajęcia dydaktyczne prowadzone przez doktorantów są hospitowane. Efektem potwierdzającym zdobycie odpowiednich efektów kształcenia w ramach studiów III stopnia jest ukończenie i obrona rozprawy doktorskiej. Sugeruje się wprowadzenie systemu motywującego do terminowego przygotowywania rozpraw doktorskich w okresie trwania studiów doktoranckich, ewentualnie dopuszczając dodatkowe stypendium za uzyskanie tytułu doktora w piątym roku od rozpoczęcia studiów doktoranckich.

Aktualny *Regulamin Studiów Podyplomowych w Politechnice Wrocławskiej* (2012r.) jest dostępny na stronach internetowych Uczelni. Regulamin ten określa kompetencje Centrum Kształcenia Ustawicznego, które obsługuje również studia podyplomowe realizowane na Wydziale Architektury. Dokładnie określono także zasady zaliczeń i egzaminów oraz zasady egzaminów końcowych, a także określenie ostatecznego wyniku studiów podyplomowych (ocena ta uwzględnia nie tylko oceny z poszczególnych przedmiotów i projektów, ale także punkty ECTS). Zastosowane rozwiązanie przyjęte w

regulaminie studiów podyplomowych, który obowiązuje od 1.09.2012r. jest poprawne i zapewnia prawidłową ocenę postępów słuchaczy studiów podyplomowych.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego² — WYRÓZNIAJĄCO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1.

Program czteroletnich studiów doktoranckich w trybie stacjonarnym w dyscyplinie *architektura i urbanistyka* w specjalnościach: *architektura, urbanistyka, teoria i historia architektury i urbanistyki, ochrona zabytków, gospodarka przestrzenna* ma charakter indywidualnych programów ustalanych z promotorem i zatwierdzanych przez kierownika studiów doktoranckich zgodnie z ramowym programem studiów przyjętym Regulaminem Studiów Doktoranckich Politechniki Wrocławskiej. Program studiów zapewnia przygotowanie do pracy o charakterze badawczym i w pełni umożliwia uzyskanie zaawansowanej wiedzy na studiach trzeciego stopnia. Indywidualne plany zajęć zapewniają możliwości wykształcenia wiedzy i umiejętności z zakresu metodologii badań naukowych właściwych w dziedzinie *nauk technicznych* w dyscyplinie *architektura i urbanistyka* i wszystkich proponowanych specjalności. Jednostka zapewnia uzyskanie efektów kształcenia właściwych dla obszaru badawczego, którego dotyczą studia doktoranckie oraz umożliwia uzyskanie stopnia naukowego doktora nauk technicznych. Program kształcenia studiów doktoranckich został opracowany bardzo rzetelnie.

Oferowane kursy dydaktyczne na pierwszym i drugim roku studiów doktoranckich dają możliwości zdobycia umiejętności posługiwania się nowoczesnymi metodami i technikami prowadzenia zajęć dydaktycznych w uczelni wyższej.

Doktoranci mają bardzo dobre możliwości realizacji badań naukowych, uczestniczenia w konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych (pomoc w finansowaniu wyjazdów, stypendia projakościowe, statutowe i rektorskie). Wydział zapewnia doktorantom możliwość publikacji wyników badań w wysoko ocenianym kwartalniku *Architectus*.

Dobór kadry naukowej prowadzącej zajęcia na studiach doktoranckich jest prawidłowy.

2.

Organizację i programy aktualnie realizowanych studiów podyplomowych na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej można ocenić jako wzorcową. Programy tych studiów w pełni uwzględniają wymagania organizacji zawodowych i pracodawców. Celem tych studiów jest przede wszystkim pogłębienie wiedzy, a także ułatwienie zdobycia uprawnień zawodowych.

Programy studiów *Architektura Krajobrazu* oraz *Urbanistyka i Planowanie Przestrzenne* zakładają prawidłowo określone efekty wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Osoby prowadzące zajęcia na tych studiach zapewniają wysoką jakość kształcenia. Udostępnione do wglądu prace etapowe oraz dyplomowe każdego z aktualnie realizowanych na Wydziale studiów podyplomowych pokazały ich wysoką jakość, a ich oceny były adekwatne do jakości. Organizacja kolejnych edycji studiów potwierdza zainteresowanie słuchaczy, pracodawców, a także rynku pracy absolwentami tych studiów.

3.

Pracownicy Wydziału czynnie uczestniczyli w przygotowywaniu programów studiów podyplomowych, określeniu efektów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla poszczególnych kursów/zajęć. Na kształt programów studiów podyplomowych wpływ miały także doświadczenia z organizacji praktyk studenckich.

Udział interesariuszy zewnętrznych w przygotowywaniu oferty programowej studiów *Architektura Krajobrazu* oraz *Urbanistyka i Planowanie Przestrzenne* był znaczący. Programy te były konsultowane z członkami Izby Urbanistów, właścicielami firm projektowych, Krajową Komisją Kwalifikacyjną Izby Urbanistów i przedstawicielami Polskiego Klubu Ekologicznego.

Pozytywnie należy również ocenić włączenie doktorantów w proces przygotowywania programu kształcenia i jego indywidualizację. Doktoranci byli też zaangażowani w proces określania efektów kształcenia.

4.

System ECTS odnoszony jest na Wydziale zarówno do studiów doktoranckich, jak i studiów podyplomowych. Zasady naliczania punktów są prawidłowe (zostały one przyjęte dla całej Uczelni), uwzględniają wymiar godzin zajęć oraz niezbędny nakład pracy własnej doktoranta oraz słuchacza studiów podyplomowych dla zaliczenia poszczególnych przedmiotów, modułów, semestrów, a w rezultacie studium doktoranckiego i studiów podyplomowych *Architektura Krajobrazu* oraz *Urbanistyka i Planowanie Przestrzenne*.

5.

Stosowane sposoby oceny osiągania etapowych oraz końcowych (egzaminy dyplomowe) celów i efektów kształcenia przez studentów studiów inżynierskich i magisterskich na Wydziale są prawidłowe. System ocen pracy doktorantów oraz warunków dopuszczenia do egzaminu doktorskiego jest również prawidłowy. Komisja ds. Studiów Doktoranckich przy rozpatrywaniu wniosków o stypendium doktorskie w systemie punktowym ocenia postępy i osiągnięcia każdego doktoranta. Oceny te uwzględniają wszystkie podstawowe efekty pracy, choć może w niewystarczającym stopniu efekty pracy dydaktycznej.

System ocen osiągania zakładanych celów kształcenia na studiach podyplomowych jest także poprawny. Ocena prac dyplomowych/końcowych projektów nie budzi żadnych wątpliwości.

Zarówno doktoranci, jak i słuchacze studiów podyplomowych, mają możliwość wglądu w programy studiów. Doktoranci indywidualnie po konsultacjach z promotorem układają semestralne plany zajęć, zatwierdzane przez kierownika Studium doktoranckiego. Doktoranci znają też zasady składania niezbędnych sprawozdań semestralnych z postępów pracy naukowej oraz realizacji planu zajęć.

Słuchacze studiów podyplomowych mają zapewniony dostęp do regulaminu studiów na stronie internetowej Uczelni i Centrum Kształcenia Ustawicznego. Informacja o szczegółowym planie studiów, wymaganiach na zaliczenie poszczególnych przedmiotów i uzyskanie świadectwa ukończenia jest dostępna dla słuchaczy i jawna.

Doktoranci znają zasady przyznawania (punktacje za osiągnięcia) przy opiniowaniu przyznawania stypendiów doktorskich przez Komisję ds. Studiów Doktoranckich.

4. Zasoby kadrowe, materialne i finansowe posiadane przez jednostkę dla realizacji zakładanych celów strategicznych i osiągnięcia efektów kształcenia.

1) Jednostka zapewnia kadre stosowną do potrzeb wynikających z prowadzonej działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej oraz prowadzi politykę kadrową umożliwiającą rozwój kwalifikacji naukowych i dydaktycznych pracowników.

Zasady i metody doboru kadry naukowo-dydaktycznej, powierzania jej zadań dydaktycznych i naukowych i weryfikacji jakości wykonywanych zadań zdefiniowane są w zatwierdzonych i realizowanych na Uczelni i w ocenianej Jednostce dokumentach (np. *Regulamin Studiów Wyższych w Politechnice Wrocławskiej*; *Zasady funkcjonowania uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Politechnice Wrocławskiej – ZW 88/2012*) i w sformułowanych w oparciu o te dokumenty procedurach („Księga Procedur” – procedura Nr 15.- „Procedura oceny obsady zajęć dydaktycznych przez nauczycieli akademickich pod kątem zgodności ich kwalifikacji” oraz procedura Nr 17. – „Procedura oceny relacji pomiędzy liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów” a także „System zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej”).

Kadra nauczająca dobierana jest zgodnie z posiadaną specjalnością naukową, doświadczeniem dydaktycznym i projektowym. Zatrudnianie nowych pracowników odbywa się w drodze konkursu,

na zasadach określonych w Ustawie i aktach wykonawczych oraz zgodnie z polityką Uczelni i Wydziału w tym zakresie.

Dbając o odpowiednią jakość prowadzonych wykładów i seminariów Rada Wydziału corocznie, na podstawie zarządzenia wewnętrznego Rektora, upoważnia (dodatkowo poza pracownikami samodzielnymi) nauczycieli z tytułem doktora – zatrudnionych na stanowisku adiunkta, asystenta, wykładowcy i starszego wykładowcy – do prowadzenia zajęć w formie wykładów. W przypadku promotorstwa prac inżynierskich i magisterskich, na kierunku *architektura*, upoważnienie Rady Wydziału, dotyczy adiunktów i asystentów z tytułem doktora posiadających udokumentowane uprawnienia projektowe.

Kompetencje i zaangażowanie kadry w realizację zadań naukowych i dydaktycznych zostały również potwierdzone przez studentów – członków wydziałowych kół naukowych oraz słuchaczy studiów doktoranckich w czasie spotkań z Zespołem Oceniającym (29-30.11.2013r.).

Zróżnicowane specjalności uzyskiwane w zakresie tytułów naukowych i stopni naukowych przez pracowników naukowych i doktorantów w ocenianym okresie gwarantują Wydziałowi możliwość zapewnienia kadry odpowiadającej potrzebom realizowanych badań i działalności dydaktycznej: *historia architektury i konserwacji zabytków; teoria i historia architektury i urbanistyki; teoria i historia architektury; historia architektury; architektura; architektura i urbanistyka; urbanistyka; teoria projektowania architektonicznego; architektura krajobrazu; gospodarka przestrzenna; ochrona zabytków.*

Młoda kadra naukowo-dydaktyczna rekrutowana jest spośród wyróżniających się absolwentów studiów doktoranckich w procedurze konkursowej.

Jednostka posiada nieprzerwanie uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora (od 1950r.) i doktora habilitowanego (od 1960r.) w dyscyplinie naukowej *architektura i urbanistyka*. Ma stabilną kadrę naukową, stanowiącą minimum kadrowe Wydziału, tj.: 7 osób - posiadających tytuł profesora oraz 16. osób - stopień naukowy doktora habilitowanego, reprezentujących dziedzinę – nauki techniczne, dyscyplinę – *architektura i urbanistyka*. Jednostka zatrudnia 98 pracowników ze stopniem naukowym doktora, spośród 49 doktorów wypromowanych w ostatnich latach większość stanowią absolwenci Studiów Doktoranckich realizowanych na Wydziale. Dorobek naukowy i twórczy kadry dydaktycznej jest ściśle związany z profilem realizowanego kształcenia na wszystkich formach i rodzajach studiów. Kadra dydaktyczna licznie reprezentowana na spotkaniu z członkami ZO poinformowała, że dorobek twórczy, tak istotny dla specyfiki nauczania na Wydziale Architektury, nie jest równorzędnie traktowany z pracami i badaniami naukowymi w ocenie pracowników stosowanej w Politechnice Wrocławskiej.

Studenci Wydziału Architektury stanowią niecałe 6% ogólnej liczby studentów Uczelni (liczba studentów Wydziału jest stabilna z nieznaczną tendencją wzrostu: w 2009/10 – 1670st.= 5,17% ogółu studentów uczelni, w 2013/14 – 1693st. = 5,68% ogółu studentów uczelni, przy ponad 7% spadku liczby studentów Uczelni w tym okresie). Świadczy to o zainteresowaniu kandydatów studiami na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej, pomimo zarysowującego się już w skali Uczelni wpływu niżu demograficznego i może świadczyć o uznaniu wysokiego poziomu nauczania. Liczba słuchaczy studiów doktoranckich jest, w porównaniu do liczby studentów w skali Uczelni, dwukrotnie wyższa i w analogicznym okresie wzrosła z 9,72% do 13,4% ogółu doktorantów Uczelni. Liczba doktorantów na Wydziale wzrosła w tym okresie o przeszło 100%, a na Uczelni o 46%. Przy ogólnej tendencji wzrostu zainteresowania studiami III stopnia w uczelniach publicznych, dwukrotne powiększenie się słuchaczy studiów doktoranckich na Wydziale jest z pewnością z jednej strony potwierdzeniem zainteresowania ofertą badań naukowych prowadzonych na Wydziale, stwarzających doktorantom możliwość odnalezienia własnej ścieżki rozwoju naukowego, z drugiej strony także jest efektem realizowanej przez Wydział strategii wspierania tej formy studiów (korzystna dla doktorantów polityka stypendialna) i warunkami stworzonymi dla ich prowadzenia. Należy tu podkreślić ogromne zaangażowanie kadry, potwierdzone w dyskusji z przedstawicielami doktorantów.

Opiekę nad doktorantami (od wszczęcia przewodu doktorskiego do złożenia i obrony pracy doktorskiej), jak również nad adiunktami przygotowującymi habilitację sprawuje, powołana przez Radę Wydziału, Komisja ds. Rozwoju Kadry Naukowej.

Przedmioty na studiach doktoranckich prowadzone są głównie przez samodzielnych pracowników naukowych Wydziału reprezentujących dziedzinę nauk technicznych i dyscyplinę architektura i urbanistyka. Przydział opiekunów naukowych wynika bezpośrednio z obszaru badawczego, którym zajmuje się doktorant. Kursy na studiach doktoranckich są prowadzone przez: 5 profesorów (w tym 3. emerytowanych pracowników Wydziału), 7 doktorów habilitowanych (w tym 6. będących na stanowisku profesora nadzwyczajnego i 1. emerytowanego profesora nadzwyczajnego Wydziału), 1. pracownika ze stopniem naukowym doktora.

Pracownicy naukowcy aktywni dydaktycznie na studiach doktoranckich dysponują najwyższymi kwalifikacjami, potwierdzonymi indywidualnymi osiągnięciami naukowymi i wysokimi okresowymi ocenami pracowników w zakresie badań naukowych.

Na Wydziale Architektury, na studiach stacjonarnych (1585) i niestacjonarnych (108), studiuje 1693 studentów – co przy zatrudnionych 23 pracownikach samodzielnych – stanowi 74 studentów/ 1 prac. samodzielnego i jest zgodne z przepisami obowiązującymi w tym zakresie w uczelniach technicznych.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym wysoko ocenili kompetencje merytoryczne i doświadczenie praktyczne kadry dydaktycznej – poza wyjątkiem zgłoszonych jednostkowych zastrzeżeń w stosunku do prowadzących np. przedmiot *projektowanie wnętrz*. Zdarzały się nieliczne głosy, że liczba pracowników naukowo-dydaktycznych jest niewystarczająca w stosunku do liczby studentów. W niektórych rodzajach zajęć (ćwiczenia projektowe) grupy liczą ok. 30 osób, przez co nie są w stanie w pełni wykorzystać na zajęciach możliwości kontaktu z prowadzącym.

Ten fakt należy łączyć zarówno ze stanem bazy lokalowej jak i może z systemem obieralności zajęć. W związku z ujawnionymi wyżej – choć nielicznymi - głosami krytycznymi, zachęca się władze Wydziału do analizy skuteczności mechanizmu ankiety studenckiej w zakresie oceny pracowników i kursów a także systemu hospitacji zajęć.

Tytuł lub stopień naukowy albo tytuł zawodowy	Liczba nauczycieli akademickich zatrudnionych w Jednostce			
	podstawowe miejsce pracy		dodatkowe miejsce pracy	
	Rok 2009	Rok 2013 (stan na dzień 1.10.2013r.)	Rok 2009	Rok 2013
Profesor	10	7	-	-
Doktor habilitowany	16	16	2	-
Doktor	98	98	-	1*
Pozostali	12	13	-	-
Razem	136	134	2	1*

* pracownik naukowy

Liczba pracowników Wydziału jest stabilna. Należy zwrócić uwagę na fakt, że pomimo trudnego okresu tzw. zmiany pokoleniowej – gdzie podobnie jak w wielu innych uczelniach w sposób naturalny, w wyniku osiągnięcia wieku emerytalnego, odchodzi wielu pracowników samodzielnych – Wydział utrzymał w miarę stabilną ich liczbę, zachowując nadal pełne prawa akademickie.

W ocenianym okresie 6. pracowników Wydziału uzyskało tytuł naukowy profesora, w tym 1 poza Uczelnią.

Na przestrzeni ostatnich 5 lat na Wydziale zostało wypromowanych 49. doktorów, w tym 36. absolwentów Studiów Doktoranckich Wydziału Architektury PW. Spośród nich 14. absolwentów znalazło zatrudnienie na stanowiskach asystenta naukowo-dydaktycznego w drodze konkursowej.

Na Wydziale zatrudniani są asystenci ze stopniem doktora (w ramach konkursu otwartego – zgodnie z *Ustawą, Statutem PWr.* i *ZW 60/2012* ze zmianami *ZW 12/2013*) na okres do 4 lat. Wyjątkowo zatrudniani są asystenci naukowo-dydaktyczni, z tytułem zawodowym magistra, którzy w okresie 8-letnim zobowiązani są do uzyskania stopnia naukowego doktora i np. obecnie Wydział zatrudnia do prowadzenia specjalistycznych zajęć z zakresu rzeźby również dwóch najzdolniejszych absolwentów Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu,

Młodzi pracownicy nauki – zdobywając doświadczenia dydaktyczne, naukowe i zawodowo-twórcze – dokumentują je w formie raportów, publikacji i *Kart dokumentacyjnych działalności zawodowo-twórczej*. Mają też możliwość podnoszenia kwalifikacji dydaktycznych, m.in. w ramach organizowanego przez Politechnikę Wrocławską Kursu Dydaktycznego Szkoły Wyższej. Następny etap kariery zawodowej – to awans na stanowisko adiunkta, również w drodze konkursu otwartego, z zatrudnieniem na okres 8 lat, w czasie których istnieje obowiązek uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego.

W latach 2009-2013, Rada Wydziału Architektury nadała 21 stopni doktora habilitowanego, w tym 5. pracownikom zatrudnionym w jednostce.

W ramach konkursu otwartego, adiunkt posiadający stopień naukowy dr. hab., po spełnieniu wymagań określonych w *Statucie PWr.* i w *Regulaminie konkursu otwartego na stanowisko Profesora (ZW 11/2013)* – może zostać zatrudniony na stanowisku prof. nadzw. PWr., a po uzyskaniu tytułu naukowego profesora – na stanowisku profesora zwyczajnego PWr.

Nad strategią rozwoju kadry naukowej, w zakresie zdobywania stanowisk profesorskich i tytułu profesora, czuwa powołana przez Radę Wydziału Komisja ds. Nauki, w skład której wchodzi profesowie tytułarni Wydziału.

Podsumowując, zasoby kadrowe Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej należy ocenić bardzo wysoko. Wszystkie osoby uczestniczące w dydaktyce posiadają w swoim dorobku prace naukowe związane z prowadzonymi zajęciami oraz zawodowe doświadczenie praktyczne zdobyte dzięki dużej aktywności zawodowej i twórczej (część kadry nauczającej prowadzi także własne pracownie projektowe), a także doświadczenie dydaktyczne w tym zakresie, co wskazuje na zgodność kwalifikacji naukowych kadry dydaktycznej prowadzącej zajęcia dydaktyczne z celami i efektami kształcenia na prowadzonych przez Wydział studiach. Należy również stwierdzić, że polityka kadrowa Wydziału prowadzona jest na bardzo wysokim poziomie. Wydział dba o tworzenie dobrych warunków dla rozwoju kadry na wszystkich etapach tego procesu.

2) Jednostka dysponuje odpowiednią infrastrukturą dydaktyczną dostosowaną do specyfiki oferowanych studiów, zapewniającą osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Wydział Architektury PWr. zajmuje pomieszczenia zlokalizowane w zespole trzech budynków położonych przy ul. Bolesława Prusa 53/55. Usytuowane na odrębnej, samodzielnej parceli o pow. ok. 1,6 ha, w sąsiedztwie dużego zespołu zieleni parkowej budynku skupiające we wspólnej siedzibie wszystkie pomieszczenia przeznaczone do działalności dydaktycznej i naukowej (poza obiektami i urządzeniami sportowymi) stwarzają potencjalnie korzystną sytuację dla realizacji statutowych zadań Wydziału. Jego infrastruktura dydaktyczna i naukowa pozwala na realizację tych, zgodnie z profilem i rozmiarami prowadzonego kształcenia i specyfiki realizowanych badań. Jest to możliwe głównie dzięki ogromnemu zaangażowaniu większości interesariuszy wewnętrznych – studentów, doktorantów i pracowników Wydziału oraz sprawnemu i skutecznemu zarządzaniu zasobami materialnymi i kadrowymi.

Zasoby materialne i infrastrukturalne Wydziału nie są oceniane przez kadrę jako satysfakcjonujące i w pełni odpowiadające współczesnym i przyszłym jego potrzebom. Chociaż z jednej strony zapewniają realizację celów kształcenia, jednakże zgodnie z opiniami wyrażanymi przez pracowników naukowych, studentów oraz pracowników administracyjnych podczas spotkań z Zespołem Oceniającym, odczuwalny jest zły stan części zaplecza, w tym pokoi kameralnych dla pracowników naukowych i administracyjnych a także wielu pomieszczeń dydaktycznych, które wymagają pilnych zabiegów remon-

towych, adaptacyjnych i zmiany wyposażenia. Wizytacja pomieszczeń kameralnych i dydaktycznych Wydziału, przeprowadzona przez członków Zespołu Oceniającego potwierdza tą opinię – stan bazy lokalowej w ocenie całościowej odbiega od pożądaných standardów, funkcjonujących w innych uczelniach architektonicznych w Polsce. Niezbędne jest także pełne dostosowanie budynków ocenianej Jednostki do potrzeb osób niepełnosprawnych. Pomimo deklarowanego zrozumienia potrzeb Wydziału przez władze Uczelni, sytuacja ta nie ulega radykalnej poprawie od szeregu lat.

Dzięki wysiłkom organizacyjnym władz Wydziału oraz zaangażowaniu kadry nauczającej, studentów i doktorantów baza dydaktyczna umożliwia realizację profilu i rozmiarów prowadzonego kształcenia oraz specyfiki badań naukowych. Sale wykładowe (w tym np. „Aula” – wymagająca jednak zabiegów konserwatorskich i remontowych) i pracownie projektowe wyposażone są w nowoczesny sprzęt audiowizualny (rzutniki multimedialne). Na terenie Wydziału istnieje bezprzewodowa sieć internetowa. Studenci mają stały dostęp do Internetu i systemu informatycznego Wydziału i Uczelni. Laboratoria Komputerowe, wyposażone w drukarki wielkoformatowe, skanery i najnowsze oprogramowanie (CAD, GIS itp.), są do dyspozycji studentów i doktorantów także w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych. W salach rysunkowych i pracowni rzeźby znajdują się podesty, sztalugi studyjne i kawalety rzeźbiarskie. Sprzęt dydaktyczny gwarantuje prawidłową realizację treści kształcenia oraz zajęć praktycznych, a także wspiera zdobycie przez studentów wiedzy i umiejętności deklarowanych w celach i efektach kształcenia.

Na Wydziale Architektury działają dwie biblioteki instytutowe:

— Biblioteka Instytutu Architektury i Urbanistyki (BI-1). Zakres tematyczny zbiorów: *architektura i urbanistyka, projektowanie architektoniczne i urbanistyczne, planowanie przestrzenne, budownictwo ogólne i konstrukcje budowlane, regionalistyka i ruralistyka, ochrona środowiska, architektura krajobrazu, dendrologia, komunikacja i transport, problemy socjologiczne, prawo budowlane i menedżerstwo, rysunek, malarstwo*;

— Biblioteka Instytutu Historii Architektury Sztuki i Techniki (BI-12). Zakres tematyczny zbiorów: *historia architektury, historia sztuki, historia nauki, historia techniki, metodologia nauki, nauka o kulturze, styloznawstwo, konserwacja zabytków architektury, konserwacja zabytkowych zespołów urbanistycznych, technologia w architekturze, budownictwo, modernizacja architektury, rewitalizacja układów urbanistycznych, adaptacja zabytkowej architektury, adaptacja zespołów urbanistycznych do współczesnych potrzeb, konserwacja zabytków architektury i techniki, archeologia, estetyka*.

Pracownicy, studenci i doktoranci mogą także korzystać ze zbiorów Biblioteki Głównej Politechniki Wrocławskiej oraz Ośrodka Informacji Naukowo-Technicznej. Jednak studenci i doktoranci informowali na spotkaniach z Zespołem Oceniającym o potrzebie utworzenia nowej biblioteki (czytelni) na Wydziale oraz modelarni.

Pomimo trudności wynikających z zabytkowego charakteru budynków (poza tymczasowym pawilonem – tzw. „barakiem”) elewacje budynku i jego pomieszczenia są sukcesywnie remontowane, adaptowane i dostosowywane do zmieniających się wymagań. Godne szczególnego podkreślenia są wyniki i skuteczność realizowanych programów badawczych w dwóch laboratoriach wyposażonych w nowoczesny sprzęt (Laboratorium Skanowania i Modelowania 3D; oraz Laboratorium Technologiczno - Konserwatorskie) usytuowanych w pomieszczeniach i budynkach wymagających pilnych działań inwestycyjnych – remontowych i adaptacyjnych. Ta skuteczność działania mimo niekorzystnych warunków lokalowych świadczy o zaangażowaniu i determinacji kadry nauczającej, studentów i doktorantów.

Odzyskanie wszystkich pomieszczeń w głównym budynku Wydziału (część pomieszczeń zajmowana jest także przez inną jednostkę Uczelni) pozwoliłoby mu na rozwinięcie profilu i rozmiarów prowadzonej działalności dydaktycznej i naukowej oraz pełniejsze wykorzystanie swojego potencjału. Niezbędne prace adaptacyjne, remontowe i inwestycyjne wyposażeniowe mogą w znaczący sposób podnieść standard bazy lokalowej i zwiększyć komfort i efektywność pracy kadry nauczającej oraz satysfakcję z realizowanych studiów studentom i doktorantom. Plany inwestycyjne Wydziału („Plan rozwoju Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej do roku 2020” – Uchwała RW z dnia 28 marca 2012), potwier-

dzone przez kierownictwo Uczelni upoważniają do oczekiwania na szybką poprawę w ww. zakresie, przy zobowiązaniu Uczelni do uznania tych inwestycji za priorytetowe.

3) **Polityka finansowa jednostki zapewnia stabilność jej rozwoju.**

Politykę finansową Wydziału można ocenić na podstawie uzyskiwanych efektów rozwoju kadry, warunków pracy, realizacji strategii dostosowywania bazy lokalowej i infrastruktury dydaktycznej i naukowej do potrzeb i rozmiarów prowadzonej w tym zakresie działalności, uzyskiwanych wyników dydaktycznych i naukowo-badawczych.

Poziom naukowy jednostki weryfikowany jest m.in. poprzez ocenę parametryczną. Wydział Architektury uzyskał w ostatniej ocenie (2013) kategorię „A”. O skuteczności polityki finansowej Jednostki świadczą także osiągnięcia naukowe pracowników, mierzone liczbą punktowanych publikacji, a uzyskiwane w drodze właściwej strategii finansowania badań naukowych warunki prowadzenia działalności badawczej (laboratoria) sprzyjają aktywności pracowników naukowych w pozyskiwaniu środków na naukę.

Politechnika Wroclawska poprzez system świadczeń stwarza studentom dogodny warunki do studiowania. Studenci i doktoranci mają możliwość starania się o różnego rodzaju świadczenia stypendialne zarówno ze środków własnych Wydziału jak i środków będących w dyspozycji Rektora. Istnieje też możliwość otrzymywania stypendiów z instytucji zewnętrznych. Uczelnia i Wydział wspierają też finansowo studenckie wydarzenia naukowe i kulturalne.

Wydział Architektury w szerokim zakresie wspiera finansowo działalność studencką i doktorancką, poprzez nakłady finansowe planowane w corocznych budżetach. W budżecie Wydziału wydzielone są środki na dofinansowanie działalności studentów i doktorantów. Studenci i doktoranci mogą również czynić starania o środki z puli Działu Studenckiego.

Środki na realizację projektów studenckich w zakresie zadań związanych z działalnością naukową, kulturalną i społeczną studentów są przyznawane w drodze konkursu. Każdy student Politechniki Wroclawskiej (po spełnieniu warunków określonych przepisami) może ubiegać się o różnego rodzaju świadczenia: stypendium socjalne, zapomogę, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych, stypendium rektora dla najlepszych studentów – dla studentów za wysoką średnią, stypendium rektora dla najlepszych studentów za osiągnięcia naukowe lub artystyczne.

Politykę finansową Wydział realizuje także poprzez kształcenie specjalistów na studiach podyplomowych, które stanowią ważny element działalności gospodarczej/finansowej Wydziału. Na Wydziale realizowane były w ocenianym okresie studia podyplomowe: *Archeologia Przemysłowa* (zakończone w r. akad. 2011/2012); *Architektura Krajobrazu* (2010-2012; 2012-2014); *Urbanistyka i Planowanie Przestrzenne* (2011/2012 i 2013/2013).

Wydział Architektury Politechniki Wroclawskiej realizuje szeroką współpracę związaną z prowadzeniem wspólnych badań naukowych, projektów, aplikacji o granty, publikacji naukowych oraz z działalnością dydaktyczną z Uniwersytetem Warszawskim, Uniwersytetem im. M. Kopernika w Toruniu, Uniwersytetem Przyrodniczym we Wroclawiu oraz Akademią Sztuk Pięknych im. E. Gepperta we Wroclawiu. Ta współpraca sprzyja rozwojowi naukowemu jednostki oraz pozyskiwaniu środków finansowych na badania naukowe.

W celu pozyskiwania środków finansowych Wydział utrzymuje współpracę z podmiotami gospodarczymi i administracyjnymi oferując swoje usługi badawcze i projektowe. Wydział współpracuje z wieloma podmiotami z otoczenia gospodarczego – m.in. z firmami: Eco-Finance Sp. z o.o., Wroclaw; Poltent Sp. z o.o.; Leica Geosystems Sp. z o.o.; MITKO Sp. z o.o. Wydział realizuje również owocną współpracę z lokalnymi samorządami, w tym m.in. z Gminą Nowogrodziec oraz Gminą Wroclaw.

Pozyskiwane tą drogą tematy opracowań badawczych i projektowych są źródłem dochodów Wydziału a ponadto dostarczają tematów do badań naukowych. Dobre relacje Wydziału z otoczeniem gospodarczym – przedsiębiorstwami związanymi z aktywnością zawodową architektów, z władzami miast w regionie czy też w samym Wroclawiu, z izbami zawodowymi i stowarzyszeniami – Dolnośląską

Okręgową Izbą Architektów, Zachodnią Okręgową Izbą Urbanistów, Stowarzyszeniem Architektów Polskich oddziału Wrocław czy też Towarzystwem Urbanistów Polskich (także poprzez powiązania personalne) – są gwarancją przenoszenia doświadczeń związanych z wykonywaniem zawodu architekta do procesu dydaktycznego oraz reagowania na potrzeby rynku pracy (np. również poprzez dostosowywanie do potrzeb rynku kształcenia specjalistycznego w ramach filozofii permanentnego kształcenia – na studiach podyplomowych).

Wydział angażuje też środki finansowe na realizację zadań pro jakościowych określonych m.in. w wyniku działania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Są one zorientowane głównie na potrzeby bieżące związane z realizacją procedur działania tego systemu, działaniem rozpoznawczo-monitorującym (np. losów absolwentów, potrzeb środowisk związanych z kształceniem na studiach podyplomowych etc) oraz konsultacyjnym. Finansowego wsparcia wymagają konsultacyjne spotkania Konwentu Pracodawców oraz udział pracowników w różnych formach spotkań i konferencji, w tym w forum dziekanów wydziałów architektury oraz, na płaszczyźnie międzynarodowej, m.in. w organizacji spotkań na samym Wydziale i udział - poza nim (np. w ramach ENHSA, w EAAE, w REA). Wydział finansuje pośrednio także inicjatywy poszczególnych pracowników oraz studentów, szczególnie doktorantów. Oni, jako przyszła kadra, są najbardziej istotnym ogniwem procesu ciągłego doskonalenia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Przenosząc dobre praktyki i aplikując utrwalone nawyki pro jakościowe, będzie w przyszłości dbała o jego stałe zakorzenienie systemowe na Wydziale.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego² — W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych:

1.

Kadra Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej reprezentuje wysoki poziom wiedzy i kompetencji. Wszystkie osoby uczestniczące w procesie dydaktycznym mają w swoim dorobku prace naukowe związane prowadzonymi zajęciami oraz doświadczenie praktyczne i dydaktyczne w tym zakresie, co wskazuje na zgodność kwalifikacji naukowych kadry dydaktycznej prowadzącej zajęcia dydaktyczne z celami i efektami kształcenia na prowadzonych przez Wydział studiach. Wielu pracowników naukowych Wydziału ma uprawnienia zawodowe w specjalności architektonicznej, a część z nich prowadzi własne pracownie projektowe, co gwarantuje przeniesienie niezbędnych doświadczeń zawodowych do procesu nauczania. Należy również stwierdzić, że polityka kadrowa Wydziału prowadzona jest na bardzo wysokim poziomie. Wydział dba o tworzenie dobrych warunków dla rozwoju kadry na wszystkich etapach tego procesu. Wymiar praktyk dydaktycznych realizowanych przez doktorantów jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa oraz ich zainteresowaniami (większość realizowana jest jako współprowadzenie zajęć dydaktycznych). Na Wydziale działa aż 14 studenckich kół naukowych, a doktoranci i studenci mają dużą samodzielność w animowaniu działalności tych kół.

2.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa Wydziału pozwala na prawidłową realizację zadań statutowych w ramach prowadzonych kierunków i specjalności studiów oraz rozmiarów kształcenia i badań naukowych. Jednak zgłaszane przez wszystkich wewnętrznych interesariuszy procesu kształcenia krytyczne uwagi dotyczące bazy materialnej Wydziału, potwierdzone opinią członków Zespołu Oceniającego zobowiązują do zgłoszenia tego problemu jako niezwykle pilnego. Odzyskanie wszystkich pomieszczeń w głównym budynku Wydziału pozwoliłoby na rozwinięcie profilu i rozmiarów prowadzonej działalności i pełniejsze wykorzystanie jego potencjału dydaktycznego i naukowego. Wydział od wielu lat podejmuje starania zmierzające do sukcesywnej poprawy warunków realizacji dydaktyki i badań naukowych. Pomimo deklarowanego zrozumienia potrzeb Wydziału przez władze Uczelni, sytuacja ta nie ulega radykalnej poprawie od szeregu lat. Strategia dalszego rozwoju w tym zakresie zagwarantowana jest w aktach prawnych Wydziału i Uczelni. Niezbędne jest jednak aby Władze Uczelni przyjęły zobowiązania zawarte w tych dokumentach w odniesieniu do potrzeb lokalowych Wydziału jako priorytetowe. Niezbędne jest także pełne dostosowanie budynków ocenianej Jednostki do potrzeb osób niepełnosprawnych.

3.

Skuteczność i jakość polityki finansowej Wydziału można ocenić na podstawie uzyskiwanych efektów materialnych, dydaktycznych i naukowych, które są na bardzo wysokim poziomie. Na szczególną uwagę zasługuje dbałość Wydziału o wyposażenie laboratoriów badawczych i komputerowych w najnowszy sprzęt i oprogramowanie (w tym szczególnie unikalne *Laboratorium Technologiczno - Konserwatorskie* oraz *Laboratorium Skanowania i Modelowania 3D*). Na podkreślenie zasługuje również pozyskiwanie przez Wydział środków pozabudżetowych – również dzięki szerokiej współpracy z otoczeniem gospodarczym.

Wydział angażuje środki finansowe na realizację zadań projakościowych określonych m.in. w wyniku działania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Są one zorientowane głównie na potrzeby bieżące związane z realizacją procedur działania tego systemu, działaniem rozpoznawczo-monitorującym oraz konsultacyjnym.

5. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę

Jednostka prowadzi badania naukowe w obszarach, dziedzinach i dyscyplinach naukowych związanych z oferowanymi studiami, a wyniki tych badań oraz najnowsze osiągnięcia nauki w danym obszarze wykorzystuje w procesie kształcenia. Jednostka stwarza doktorantom warunki do prowadzenia samodzielnych badań naukowych, a studentom umożliwia udział w badaniach przez nią prowadzonych.

Badania naukowe prowadzone są w ramach dyscypliny naukowej *architektura i urbanistyka* w szerokim spektrum problematyki badawczej, obejmującej: *historię architektury i konserwacji zabytków; teorię i historię architektury i urbanistyki; teorię i historię architektury; historię architektury; architekturę; architekturę i urbanistykę; urbanistykę; teorię projektowania architektonicznego; architekturę krajobrazu; gospodarkę przestrzenną; ochronę zabytków*. Zróżnicowane specjalności uzyskiwane dzięki realizowanym badaniom naukowym w ocenianym okresie gwarantują Wydziałowi możliwość zapewnienia kadry odpowiadającej potrzebom realizowanych badań i działalności dydaktycznej.

W odniesieniu do kompetencji kadry nauczającej na uczelniach architektonicznych, mających znaczący wpływ na jakość realizowanego kształcenia oraz osiągane efekty kształcenia, należy podkreślić, że osiągnięcia twórcze i praktyczne doświadczenia zawodowe kadry nauczającej są niezwykle istotne, niezbędne i powinny być traktowane co najmniej równorzędnie z osiągnięciami w zakresie badań naukowych, nie tylko w skali Wydziału i Uczelni lecz również w systemach oceny pracowników naukowych i jednostek prowadzących nauczanie w zakresie dyscypliny *architektura i urbanistyka* w skali kraju, w tym przede wszystkim w ocenie parametrycznej uczelni wyższych.

Wszystkie osoby uczestniczące w dydaktyce mają w swoim dorobku prace naukowe związane z prowadzonymi zajęciami oraz zawodowe doświadczenie praktyczne zdobyte poza Uczelnią, dzięki ich dużej aktywności zawodowej i twórczej. Część kadry nauczającej prowadzi także własne pracownie projektowe. Rzutuje to w sposób bezpośredni i istotny na poziom doświadczenia dydaktycznego w tym zakresie, i jest najlepszym potwierdzeniem zgodności kwalifikacji naukowych i zawodowych kadry dydaktycznej prowadzącej zajęcia dydaktyczne z celami i efektami kształcenia na prowadzonych przez Wydział studiach.

Kompetencje i zaangażowanie kadry w realizację zadań naukowych i dydaktycznych zostały również potwierdzone przez studentów – członków wydziałowych kół naukowych oraz słuchaczy studiów doktoranckich w czasie spotkania z Zespołem Oceniającym w dniach 29-30.11.2013.

Doktoranci Wydziału Architektury prowadzą badania naukowe głównie w zakresie tematów swoich prac doktorskich związanych z tematyką studiów doktoranckich. Realizują w tym celu: prace badawcze, granty, projekty „Młoda Kadra”.

Jak odnotował to ekspert – przedstawiciel Krajowej Rady Doktorantów – doktoranci Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej mogą aplikować o środki w ramach konkursu dla tzw. młodej kadry na mocy zatwierdzonego przez Radę Wydziału w dniu 27 czerwca 2012 r. *Wydziałowego Regulaminu Zasad Podziału Dotacji Celowej z MNiSW przeznaczonej na finansowanie działalności polegającej na prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich obowiązujący na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej*. Przepisy zawarte w ww. regulaminie są zgodne z obowiązującym prawem. Załącznikiem do *Regulaminu* jest formularz wniosku o przyznanie środków na realizację zadania badawczego. W rozmowie z Zespołem Oceniającym doktoranci podkreślali, że w zasadzie większość osób wnioskujących o środki w tym konkursie otrzymuje je. Doktoranci mają możliwość aplikowania o środki z Narodowego Centrum Nauki, jednakże z uwagi na brak osobnego panelu w NCN (dziedzina architektury ujęta jest w panelu HS2 „Kultura i twórczość kulturowa”, w „Naukach Humanistycznych, Społecznych i o Sztuce”, a nie – adekwatnie do obszaru i dziedziny nauki – w „Naukach Ścisłych i Technicznych”) skuteczność w ich pozyskiwaniu nie jest zbyt wysoka.

Wydział stwarza dogodne możliwości prowadzenia badań naukowych doktorantom. Część doktorantów w sposób bezpośredni uczestniczy w pracach zespołów naukowo-badawczych. Wydział wspiera ich zarówno merytorycznie jak i finansowo, w szczególności w pracy naukowej nad doktoratem, w wydawaniu publikacji, udziałach w konferencjach oraz stażach naukowych krajowych i zagranicznych. W opinii doktorantów opiekunowie/promotorzy wspierają też ich w prowadzeniu badań naukowych, przygotowywaniu publikacji naukowych oraz przekazują informacje o możliwym uczestnictwie w konferencjach naukowych.

W ciągu ostatnich 5 lat można zaobserwować: stosunkowo stały poziom przyznawanych stypendiów wyjazdowych na staże naukowo-dydaktyczne (II edycja – 2 staże, III edycja – 1, IV edycja – 2, V edycja – 0, VI edycja – 2). Obserwuje się też wzrost liczby doktorantów Wydziału będących laureatami projektu „Rozwój potencjału dydaktyczno-naukowego młodej kadry akademickiej Politechniki Wrocławskiej” (IV edycja – 2 granty, V edycja – 5, VI edycja – 4, VII edycja – 11, VIII edycja – 8 (wykaz na stronie internetowej: (<http://doktoranci.pwr.wroc.pl/76,stypendianaukowe.html>) i w Dziale Nauczania PWr.

Uczestnicy studiów doktoranckich składają aplikacje do licznych projektów i grantów badawczych (m. in. promotorskich MNiSzW oraz NCN). Wynikiem prowadzonych badań naukowych są m.in. wdrożenia patentowe (Złoty Medal na Targach w Moskwie 2013). Ponadto doktoranci wykorzystują zdobytą wiedzę aktywnie uczestnicząc w kołach naukowych Wydziału, a także prowadząc lub współprowadząc zajęcia ze studentami w ramach praktyki zawodowej.

Niezwykle istotną sferą działalności wydziału i jego progresywnego nastawienia na stały rozwój młodej kadry jest działalność członków kół naukowych. Poza tworzeniem płaszczyzny dyskusji i inicjacji do podejmowania badań naukowych i ich publikacji skupia się ona przede wszystkim na tworzeniu własnych projektów architektonicznych. Projekty te bardzo często są nagradzane w konkursach branżowych, co należy ocenić pozytywnie. Studenci są aktywnie zaangażowani w badania nauczycieli akademickich. Wydział nie ogłasza publicznie rekrutacji do wzięcia udziału w badaniach. Studenci wyróżniający się na zajęciach lub pracujący w kole naukowym są indywidualnie zapraszani do wzięcia udziału w projektach naukowych. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym potwierdzili, że często zdarza się, że wyróżniający się naukowo student, znajduje zatrudnienie w pracowniach architektonicznych kierowanych przez kadrę wykładowców, w ramach działalności zawodowej poza Uczelnią. Mechanizm ten dodatkowo motywuje studentów do osiągania lepszych wyników w nauce i przez to zasługuje na pozytywną ocenę. Władze Wydziału przedstawiły obszerną listę publikacji naukowych studentów lub z udziałem studentów, co świadczy o dużym zaangażowaniu Wydziału w animację studenckiego ruchu naukowego.

W ostatecznej opinii eksperta - przedstawiciela Parlamentu Studentów wizytowana jednostka w sposób kompleksowy zapewnia udział studentów w badaniach naukowych, którzy chętnie korzystają z oferowanych możliwości.

Poziom naukowy jednostki weryfikowany jest m.in. poprzez ocenę parametryczną. Wrocławski Wydział Architektury uzyskał w ostatniej ocenie kategorię „A”. O poziomie naukowym świadczą także osiągnięcia naukowe pracowników, mierzone liczbą punktowanych publikacji, aktywnością w pozyskiwaniu środków na naukę, organizacją prestiżowych, cyklicznych konferencji naukowych jak też osiągnięciami projektowo-twórczymi. Doświadczenia te bezpośrednio bowiem przenoszą się na: podniesienie jakości kształcenia i na poprawę jakości nauczania w zakresie projektowania i twórczości artystycznej. Wysoko należy ocenić wydawanie przez Wydział periodyku *Architectus* znajdującego się na liście „B” Ministerstwa SzWiN (w ostatnich latach *Architectus* był regularnie oceniany przez MNiSW, otrzymując następującą liczbę punktów: 2009: 4; 2010: 6; 2012: 4.).

Posiadanie pełnych praw akademickich przez Wydział Architektury PWr. a także prowadzenie szerokiej wymiany i współpracy międzynarodowej jest najlepszym potwierdzeniem jego wysokiego poziomu naukowego i tworzenia przezeń wysokich standardów w nauce i praktyce architektonicznej.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego¹ — WYRÓZNIAJĄCO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego:

Badania naukowe realizowane na Wydziale Architektury PWr. obejmuje szerokie spektrum obszarów, dziedzin i dyscyplin naukowych związanych z nauką specjalizacją kadry nauczającej, a wyniki tych badań mają istotny wpływ na proces realizowanego kształcenia i na osiągnięte efekty kształcenia. Na szczególną uwagę zasługują osiągnięcia twórcze i praktyczne doświadczenie zawodowe kadry nauczającej, które zasługują na wysoką ocenę.

W odniesieniu do kompetencji kadry nauczającej na uczelniach architektonicznych, mających znaczący wpływ na jakość realizowanego kształcenia oraz osiągnięte efekty kształcenia, należy podkreślić, że osiągnięcia twórcze i praktyczne doświadczenia zawodowe kadry nauczającej są warunkiem *sine qua non* realizowania procesu nauczania na wydziałach architektury i, jako niezwykle istotne, powinny być traktowane co najmniej równorzędnie z osiągnięciami w zakresie badań naukowych, nie tylko w skali Wydziału i Uczelni lecz również w systemach oceny pracowników naukowych i jednostek prowadzących nauczanie w zakresie dyscypliny *architektura i urbanistyka* w skali kraju, w tym przede wszystkim w ocenie parametrycznej uczelni wyższych.

Doktoranci mają stworzone odpowiednie warunki do prowadzenia badań naukowych. Część tematów prac doktorskich i związane z tym badania prowadzone na zamówienie przedstawicieli otoczenia gospodarczego. Realizowane są one niejednokrotnie poza jednostką prowadzącą studia doktoranckie. Wydział w sposób kompleksowy zapewnia też udział studentów w badaniach naukowych.

Poziom naukowy weryfikowany jest m.in. poprzez ocenę parametryczną. Wydział Architektury uzyskał w ostatniej ocenie (2013.) kategorię „A”. Jest to bez wątpliwości najwyższa rekomendacja efektów działalności naukowej jednostki. O poziomie naukowym świadczą także osiągnięcia naukowe pracowników, mierzone liczbą punktowanych publikacji, aktywnością w pozyskiwaniu środków na naukę, organizacją prestiżowych, cyklicznych konferencji naukowych jak też osiągnięciami projektowo-twórczymi. Również tę należy ocenić bardzo wysoko.

6. Uczestniczenie jednostki w krajowej i międzynarodowej wymianie studentów, doktorantów, pracowników naukowych i dydaktycznych oraz współpraca z krajowymi i międzynarodowymi instytucjami akademickimi, a także z przedsiębiorstwami i instytucjami.

1) Studenci, doktoranci i pracownicy jednostki uczestniczą w programach międzynarodowych

Wydział Architektury Politechniki Wrocławskiej prowadzi szeroką współpracę dydaktyczną w ramach międzynarodowych programów takich jak LLP Erasmus czy też Erasmus Mundus oraz w ramach umów zawartych z zagranicznymi ośrodkami akademickimi (funkcjonujących do roku 2012/2013) - Umowa z FH Lausitz Cottbus, Ecole des Ponts Paristech (double diploma TIME), BUWiWM, Stypendium RP im. Kalinowskiego.

W ramach tych programów w okresie objętym oceną uczestniczyło w wyjazdach do zagranicznych ośrodków akademickich 238 studentów WA PWr. oraz 2 doktorantów i 15 pracowników naukowych. W tym samym okresie na studia na WA PWr. przyjechało 112 studentów z uczelni zagranicznych.

Na podstawie wywiadu przeprowadzonego wśród studentów wydziału oraz analiz przedłożonej dokumentacji dokonanej przez eksperta-przedstawiciela Parlamentu Studentów stwierdzono, że udział w programie Erasmus cieszy się wśród studentów bardzo dużą popularnością. Wynika to z intensywnej działalności promocyjnej Uczelni oraz Wydziału prowadzonej wśród studentów. Polega na organizowaniu spotkań informacyjnych oraz na bieżącym informowaniu studentów o możliwościach wzięcia udziału w wymianie. W roku akademickim 2012/2013 z Wydziału wyjechało 70 studentów, a przyjechało z zagranicy 39 studentów. Studenci są świadomi korzyści jakie mogą uzyskać poprzez wyjazd na inną uczelnię zagraniczną. Również doktoranci i pracownicy naukowcy Wydziału mają możliwość uczestniczenia w międzynarodowych wymianach dydaktycznych.

Współpraca dydaktyczna w ramach międzynarodowych programów takich jak LLP Erasmus czy też Erasmus Mundus zapewnia studentom i pracownikom zdobywanie doświadczeń w zakresie różnorodnych metod i systemów kształcenia i wpływa pozytywnie na realizację procesu kształcenia i osiągnięcie wysokich jego efektów. Działania Wydziału w tym zakresie należy ocenić bardzo pozytywnie.

2) Jednostka podejmuje działania mające na celu internacjonalizację procesu kształcenia, w tym w zakresie określania efektów i realizacji programu kształcenia.

Ważnym elementem strategii działań Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej w zakresie umiędzynarodowienia procesu kształcenia jest program *visiting professors*. Zapraszani przez Wydział na krótkie pobyty zagraniczni wykładowcy z wykładami dla studentów i doktorantów lub jako tzw. mistrzowie-moderatorzy (*master-class*) w istotny sposób wpływają na internacjonalizację procesu kształcenia, zwiększając atrakcyjność realizowanego programu dydaktycznego oraz stanowią skuteczny dla przepływu najświeższych poglądów element w systemie wymiany myśli i doświadczeń pomiędzy jednostką i zagranicznymi ośrodkami akademickimi.

W okresie objętym oceną z wykładami na Wydział Architektury PWr zostali zaproszeni: Frank Schwartz, Brandenburgische Universität Cottbus, Niemcy, 2009 i 2012; David Prospero, Florida Atlantic University, USA, 2009; Jan Gehl, The Royal Danish Academy of Fine Arts in Copenhagen, Dania (2009); Hein Nagler Brandenburgische Universität Cottbus, Niemcy 2010; Thomas Byron Jones, University of Rochester, Nowy Jork, USA, 2010; Ico Migliore i Mary Servetto, Mediolańska Pracownia Migliore+Servetto, 2010; Bohdan Posatsky, Politechnika Lwowska 2011; Zeev Baran, konsul Honorowy RP w Jerozolimie 2011; Anna Gepert, Université Paris IV Sorbone, Francja 2012; Gunter Henn, Niemcy 2012; Fernando Astete Victoria, Park Archeologiczny Machu Picchu, 2012; Manfred Grohmann, Universität Kassel, Niemcy, 2012.

Rozmowy przeprowadzone przez eksperta-przedstawiciela Parlamentu Studentów stwierdziły, że Wydział angażuje się przede wszystkim w program wymiany studenckiej Erasmus. W poprzednich

latach brał on udział w programach wymian studenckich odbywających się na podstawie umów bilateralnych (FH Lausitz Cottbus, Ecole des Ponts Paristech). Jednak w roku akademickim 2012/2013 zaprzestano tego rodzaju współpracy, ze względu na małe zainteresowanie studentów. Zgodnie z informacją przekazaną przez Wydziałowego Koordynatora ds. programu Erasmus studenci mają pełen dostęp do informacji dotyczących programu wymiany studenckiej za pośrednictwem strony internetowej Wydziału, gdzie znajduje się opublikowana lista uczelni partnerskich, zasady rekrutacji studentów Politechniki Wrocławskiej wyjeżdżających na studia w ramach programu LLP/Erasmus oraz rozpisany schemat postępowania. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym zgłosili zastrzeżenia dotyczące współpracy z Wydziałowym Koordynatorem ds. programu LLP/Erasmus. Głównym zarzutem był brak możliwości porozumienia się i konsultacji oraz brak pomocy w wyborze uczelni zagranicznej. Studenci zgłaszali ten problem Prodziekanowi ds. studenckich, lecz nie uzyskali odpowiedzi.

W związku z dużym zainteresowaniem programem Erasmus, Wydział stosuje kryteria rekrutacji, które są określone w przywołanym powyżej dokumencie. Po spełnieniu wymogów formalnych, studenci mogą wyjechać za granicę na podstawie kryterium bardzo dobrej znajomości języka obcego, w którym będą prowadzone zajęcia na uczelni zagranicznej oraz na podstawie dobrych wyników w nauce. Znajomość języka obcego studenci dokumentują odpowiednimi certyfikatami. Studenci nie posiadający certyfikatu mogą przystąpić do specjalnego egzaminu organizowanego przez Dział Współpracy Międzynarodowej. Wysokie wyniki w nauce są określone przez sporządzenie rankingu średnich ocen z ostatniego roku studiów. Studenci obecni na spotkaniu potwierdzili, że znają oni kryteria rekrutacji i są one dla nich zrozumiałe i obiektywne, co należy ocenić pozytywnie.

Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym potwierdzili, że nie spotkali się z problemem niezaliczenia osiągnięć studenta uzyskanych na uczelni zagranicznej. Zaliczenia dokonuje Prodziekan ds. studenckich. Wydziałowy Koordynator potwierdził, że jeśli zrealizowane przez studenta kursy są zgodne z wcześniej podpisaną learning agreement, to ich zaliczenie następuje automatycznie. Jeśli student zrealizuje dodatkowe kursy ma możliwość ich zaliczenia na Wydziale Architektury, jednak w tym przypadku Prodziekan dokonuje indywidualnej oceny tożsamości zrealizowanych efektów kształcenia, co należy również ocenić pozytywnie. Studenci potwierdzili ponadto, że wyjazd w ramach programu Erasmus nie powoduje opóźnień w ich toku studiów. Nie muszą oni korzystać w czasie wyjazdu z urlopu dziekańskiego, co również ocenia się pozytywnie.

Przedstawiciel Parlamentu Studentów stwierdził, że studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO widzą konieczność stworzenia na Wydziale Architektury PWr. mechanizmów pozwalających na wyrażanie opinii o jakości nauczania w uczelniach zagranicznych, w których odbywali studia częściowe w ramach programu Erasmus oraz możliwości przedstawienia problemów związanych z odbywanymi tam studiami. Widzą także konieczność stworzenia takich możliwości studentom zagranicznym studiującym na WA PWr. Nie stwierdzono jednak czy formalne zgłoszenie takiej inicjatywy władzom jednostki nastąpiło, lecz wobec jej zgłoszenia ZO zachęca się Wydział do wprowadzenia mechanizmów pozwalających na ciągłą ewaluację współpracy międzynarodowej, która powinna owocować rewizją porozumień między uczelniami lub zawieraniem nowych umów.

Z opinii eksperta-przedstawicielki Krajowej Rady Doktorantów wynika, że doktoranci nielicznie uczestniczą w programie wymiany międzynarodowej Erasmus. Odbywają także warsztaty i kursy zagraniczne. Wydział stwarza możliwości wyjazdów dla uczestników studiów doktoranckich, jednakże niski wskaźnik osób uczestniczących w wymianach wynika z braku zainteresowania samych doktorantów.

Wydział Architektury PWr. przygotowuje koncepcję programową kształcenia na II stopniu studiów w języku angielskim. Należy mieć nadzieję, że ta inicjatywa umożliwi w najbliższej przyszłości studentom zagranicznym w szerszym zakresie studiowanie na Wydziale oraz stworzy możliwość korzystania z tej formy studiów zdolnym studentom polskim, co powinno również korzystnie rozwinąć współpracę międzynarodową Wydziału

3) Jednostka współpracuje z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami akademickimi.

Wydział prowadzi ożywioną współpracę z krajowymi zagranicznymi ośrodkami akademickimi, a współpraca ta ma bezpośredni wpływ na proces dydaktyczny, w tym formułowanie i realizację programów kształcenia i jego efektów. Szczególnym jej przejawem praktycznym są warsztaty studenckie, wspólne projekty w dziedzinie nauczania i działalności naukowo-badawczej, które, poprzez udział nauczycieli i studentów, stanowią zarówno ofertę uzupełniającą proces kształcenia, jak i merytorycznie wpływającą – poprzez nowe doświadczenia intelektualne i artystyczne – na doskonalenie koncepcji kształcenia Wydziału. Do zrealizowanych przedsięwzięć można zaliczyć m.in. współpracę z:

- Università LA Sapienza Roma (2009r., warsztaty projektowe);
- Centre for European Studies, Lund University; Szwecja (2011r.; współpraca w ramach projektu badawczego „*Pamięć o wysiedlonych społecznościach w środowisku urbanistycznym dzisiejszej wschodniej i środkowej Europy. Czczenie pamięci i planowanie urbanistyczne we Lwowie, Czerniowicach, Kiszyniowie i Wrocławiu*”);
- Hochschule Lausitz (2011r.; współpraca w dziedzinie nauczania i działalności naukowo-badawczej oraz wymiana studentów)
- Universität für Bodenkultur Wien (2012r.; współpraca w dziedzinie nauczania i działalności naukowo-badawczej oraz wymiana studencka);
- Faculty of Architecture Université Libre de Bruxelles wraz z jednostkami: Colaborativa; Midlands Architecture and the Designed Environment w Birmingham oraz Vuste-Envis w Pradze (2012r.; projekt partnerski Leonardo da Vinci 2012; Program „*Uczenie się przez całe życie*” realizowany przy wsparciu Komisji Europejskiej);
- University of Liechtenstein (2013r.; organizacja wspólnych międzynarodowych warsztatów naukowo-projektowych, w ramach Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego);
- Państwowa Wyższa Szkoła Architektury i Krajobrazu w Lille (2013r.; współpraca w dziedzinie nauczania, działalności naukowo-badawczej i wymiany studenckiej).

Ważnym elementem wpływającym na jakość kształcenia jest pośrednio także aktywna przynależność Wydziału i jego pracowników do organizacji międzynarodowych, zarówno powiązanych z ośrodkami akademickimi, jak i naukowymi i zawodowymi, z edukacją architektoniczną związanymi, a mianowicie:

- Universidad Autonoma Metropolitana Azcapotzalco, Unidad Cuajimalpa, Meksyk,
- University College London, Bartlett School of Planning, Anglia
- Birmingham City University, Anglia,
- Cardiff University, Anglia,
- EAAE _European Association for Architectural Education,
- IFHP – International Federation for Housing and Planning
- AEOSP – Association of European Schools of Planning,
- UN-Habitat – (Agenda ONZ zajmująca się problematyką osiedli ludzkich),
- DoCoMoMo – International Working Party for Document and Conservation of Buildings,
- EUNIC – European Union of National Institutes for Culture in South Africa,
- IASS – International Association for Shell and Spatial Structures,
- Danish Building Research Institute, Aalborg University Dania,
- Lifelong Learning Programme – ENHSA (European Network of Head of Schools of Architecture,
- Leonardo da Vinci, Vocational Learning Network.

Cykliczne międzynarodowe imprezy naukowe i naukowo-dydaktyczne, takie jak warsztaty i spotkania studenckie, spotkania przedstawicieli szkół architektonicznych czy też międzynarodowe konferencje naukowe, w których uczestniczą studenci, doktoranci i pracownicy Wydziału Architektury PWr. są również istotnym czynnikiem stymulowania jakości kształcenia i działalności naukowo-badawczej. Wśród tych działań należy wymienić:

- Międzynarodowe Warsztaty Projektowe (polsko-czesko-niemieckie) dotyczące projektowania i modernizacji budynków drewnianych o konstrukcji przysłupowej, z udziałem Fachhochschule Zittau-Görlitz, Wydziałem Architektury Politechniki Śląska, Wydziałem Architektury Politechniki Wrocławskiej, Winmdühle-Seiffhennersdorf, Niemcy (od 1996);
- Cykliczne Spotkania przedstawicieli szkół architektury – uczestników Sieci Szkół Architektury Południowej Francji i Europy Wschodniej, Brandenburgische REA (Rencountres du Resau des Ecoles d'Architecture Francaises et de l'Europe Centrale et Orientale) połączone ze: studenckimi warsztatami projektowymi, wystawami prac studenckich, wymianą doświadczeń w zakresie nauczania architektury i urbanistyki (od 1990).
- Warsztaty Architektoniczne IWAW (ESET Arquitectura CEU Valencia, KTH Architektur Stokholm, Wydział Architektury).
- Konferencja HCI – Human-Computer International I AHFE – Applied Human Factors and Ergonomics.
- OKE - Konferencja Ergonomiczna łącznie z International Ergonomics Conference – MSE (Man-Science-Environment).
- International Conference “Architecture Without Limits”, cykliczna konferencja Wydziału Architektury,
- HABITAT – cykliczne konferencje i warsztaty projektowe Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej,
- HOMO NATURALIS, cykliczna konferencja Wydziału Architektury PWr., Uniwersytet Wrocławski.
- InstructA – cykliczna konferencja Wydziału Architektury (od 2009).

Przedstawicielka Krajowej Rady Doktorantów stwierdziła, że Wydział Architektury PWr. jest otwarty na doktorantów z zagranicy. Na Wydziale odbywają się liczne obrony międzynarodowe. Wydział umożliwia też uczestnikom studiów doktoranckich prowadzenie samodzielnych badań naukowych poprzez pomoc w finansowaniu wyjazdów na konferencje, staże naukowe krajowe i zagraniczne, m. in.:

- Praga, Urząd konserwatorski (Narodni Pamiatkovy Ustav) - staż,
- Rotterdam, Holandia O.M.A.-staż,
- Kioto University of Art and Design - staż dydaktyczny,
- Kurs zagraniczny u prof. Shigeru Bana,
- Egipt, Kair, świątynia Hatszepsut w Deir el-Bahari - misje archeologiczne
- Polska-Niemcy-Szwajcaria - Bern University of Applied Sciences Architecture, Nood and Civil Engineering – staż,
- Francja, Europejska Agencja Transportu Kolejowego - wyjazd w charakterze planisty,
- Akademia Sztuk Pięknych w Monachium - staż naukowy połączony z prowadzeniem badań naukowych,
- Uniwersytet w Nowym Sadzie, Serbia - Program stypendialny Erasmus Mundus EM2STEM,
- Norwegia - Praktyka zagraniczna w ramach programu FSS,
- Nowy Sad Serbia - Erasmus Mundus Sigma,
- Rosja – Erasmus Mundus Action 2 MULTIC,
- Komisja Unii Europejskiej, Agencja Transportu Kolejowego – staż.

Wydział Architektury Politechniki Wrocławskiej realizuje także szeroką współpracę z polskimi ośrodkami akademickimi, związaną z prowadzeniem wspólnych badań naukowych, projektów, aplikacji o granty, publikacji naukowych oraz z działalnością dydaktyczną. Wydział prowadzi w tym zakresie współpracę z Uniwersytetem Warszawskim, Uniwersytetem im. M. Kopernika w Toruniu, Uniwersytetem Przyrodniczym we Wrocławiu oraz Akademią Sztuk Pięknych im. E. Gepperta we Wrocławiu. Ta współpraca sprzyja rozwojowi naukowemu Wydziału oraz pozyskiwaniu środków finansowych na badania naukowe.

Należy stwierdzić, że aktywna przynależność Wydziału i jego pracowników do organizacji międzynarodowych, organizacja licznych cyklicznych międzynarodowych imprez naukowych i naukowo-dydaktycznych, takich jak warsztaty i spotkania studenckie, spotkania przedstawicieli szkół architektonicznych czy też międzynarodowych konferencji naukowych a także współpraca z polskimi i zagranicznymi ośrodkami akademickimi ma znaczący wpływ na prowadzone kształcenie i działalność naukowo-badawczą.

4) Jednostka współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w celu osiągnięcia właściwych efektów kształcenia.

Wydział Architektury PWr. współpracuje z wieloma podmiotami z otoczenia gospodarczego – z firmami: Eco-Finance Sp. z o.o, Wrocław (współpraca w zakresie działalności badawczej i planistyczno-projektowej w obszarze pozyskiwania i magazynowania energii odnawialnych: wspólne projekty badawcze, wymiana informacji naukowo-technicznej w ramach projektów badawczych oraz działalności dydaktycznej Wydziału); Poltent Sp. z o.o. (współpraca w zakresie opracowywania i wdrażania do produkcji nowoczesnych struktur pneumatycznych event marketingu – czyli branży reklam okazjonalnych; współtworzenie wzorów przemysłowych i ulepszeń ergonomicznych w obiektach, opracowywanie przez Wydział nowoczesnych rozwiązań konstrukcyjnych, szkolenia dla studentów w zakresie produkcji obiektów pneumatycznych, udostępnianie wiedzy dotyczącej budowy obiektów oraz opinii użytkowników); Leica Geosystems Sp. z o.o. (współpraca w zakresie stworzenia Centrum Dydaktycznego skanowania 3D HDS: kształcenie studentów i doktorantów w zakresie technologii skanowania HDS, organizacja kursów i studiów podyplomowych); MITKO Sp. z o.o. (współpraca w zakresie opracowywania i wdrażania do produkcji nowoczesnych, tymczasowych zadaszeń z branży event marketingu: – czyli okazjonalnych akcji promocyjnych: - opracowywanie przez Wydział nowoczesnych rozwiązań konstrukcyjnych, współtworzenie wzorów przemysłowych i ulepszeń ergonomicznych w obiektach, szkolenia dla studentów, udostępnianie wiedzy dotyczącej budowy oraz projektowania namiotów).

Wydział realizuje również owocną współpracę z lokalnymi samorządami: Gmina Nowogrodziec (współpraca w zakresie procesu dydaktycznego: wprowadzanie do tematyki prac dyplomowych, doktorskich zagadnień związanych z rozwojem miasta i gminy, organizacja warsztatów i praktyk studenckich; współpraca w zakresie badań naukowych: planowanie przestrzenne, urbanistyka, architektura, ochrona środowiska); Gmina Wrocław (wspólne organizowanie konkursu na najlepszy dyplom roku na Wydziale Architektury w kategoriach: najlepsza praca dyplomowa magisterska w zakresie gospodarki przestrzennej i w zakresie architektury oraz Honorowy Patronat Prezydenta Wrocławia nad konkursem na najlepszą pracę dyplomową na Wydziale Architektury).

W 2013r. Wydział powołał Konwent Pracodawców złożony z przedstawicieli prywatnych firm – pracowni i biur projektowych i jednostek wykonawczych oraz przedstawicieli pracodawcy publicznego. Konwent będzie uczestniczył w opiniowaniu i kształtowaniu programów nauczania dla zapewnienia pełnego dostosowania ich do zmieniających się potrzeb rynku pracy. Konwent będzie również dbał o zapewnienie studentom Wydziału możliwości realizacji praktyk zawodowych służących zdobywaniu wiedzy praktycznej.

Ekspert-przedstawiciel pracodawców w ZO stwierdził, że środowisko pracodawców regionu dolnośląskiego cechuje wysoki poziom profesjonalizmu na tle ogólnopolskim. Wyrazem tego i potwierdzeniem jest powstanie Konwentu Pracodawców skupiającego liczną reprezentację przedstawicieli biur architektonicznych oraz jednostek samorządu. Zauważalny jest także stały udział organizacji profesjonalnych, stowarzyszeniowych i zawodowych (SARP-u, TUP-u oraz Izby Architektów i Urbanistów) w kontaktach z Wydziałem. Dzięki temu a także dzięki stałemu udziałowi architektów i urbanistów praktyków w składzie kadry dydaktycznej, istnieje relacja pomiędzy procesem studiów a realiami życia zawodowego. Efektem tego są zauważalnie dobre wyniki autorów prac dyplomowych wrocławskiego wydziału w ogólnopolskim konkursie na najlepszy projekt dyplomowy.

W refleksji ogólnej, co zostało poruszone również przez kadre nauczającą na spotkaniu z ZO, podjęto problem funkcjonowania na zewnątrz Uczelni pewnych stereotypów w ocenie dorobku praktycznego, projektowego i uznawania go jako osiągnięć naukowych w dyscyplinie *architektura i urbanistyka*. Przywołano konkretny przypadek odmowy przyznania tytułu profesora znakomitemu praktykowi i teoretykowi *architektury i urbanistyki*. Stanowi to także o pewnej deprecjacji dziedziny projektowania architektonicznego i urbanistycznego, co w przypadku nauczania tej dyscypliny nauki jest kluczowe.

Faktem niepokojącym, zdecydowanie utrudniającym możliwość naukowego rozwoju uczelni architektonicznych w Polsce, w tym także Wydziału Architektury PWr. jest to że dyscyplina *architektura i urbanistyka* nie figuruje w wykazie dyscyplin, w których można ubiegać się o przyznanie grantów badawczych. To świadczy o dyskryminacji tej kardynalnej dziedziny naukowo-twórczej w systemie nauki polskiej.

Zasady odbywania praktyk zawodowych przez studentów zostały określone w Regulaminie Praktyk Studenckich. Studenci zarówno na kierunku *architektura* jak i *gospodarka przestrzenna* są zobowiązani do odbycia trzech rodzajów praktyk: inwentaryzacyjnej, projektowej oraz budowlanej (architektura) lub administracyjnej (gospodarka przestrzenna) w wymiarze 14 dni każda. Praktyki zawodowe muszą zostać zrealizowane do końca szóstego semestru studiów. Obowiązkowe praktyki studenckie realizowane są tylko na studiach pierwszego stopnia.

Studenci obecni na spotkaniu potwierdzili także, że są zaznajomi z kryteriami odbywania i zaliczania praktyk. Całość materiałów jest dla nich udostępniona na stronie internetowej, co ocenia się pozytywnie. Studenci ocenili, że regulamin praktyk jest napisany w sposób zrozumiały i kompleksowy. Studenci pozytywnie ocenili pracę opiekuna praktyk (Prodziekan), który jest dla nich dostępny w czasie dyżurów i świadczy wszelką pomoc w sprawach związanych z ich odbywaniem praktyk.

W celu ustalenia szczegółów odnośnie systemu praktyk zawodowych Zespół Oceniający odbył spotkanie z opiekunem praktyk, którym jest Prodziekan ds. studenckich.

W opinii eksperta-przedstawiciela Parlamentu studentów w ocenianej jednostce nie funkcjonuje ustalona lista podmiotów współpracujących, w których studenci mogliby odbywać obowiązkowe praktyki. Każdy student zobowiązany jest do znalezienia miejsca odbywania praktyk samodzielnie. Studenci podnieśli, że niekiedy mają z tym problem, ponieważ praktykodawcy niechętnie przyjmują praktykanta na krótki, dwutygodniowy okres czasu. Wydział dba jednak o właściwą weryfikację miejsc, w których studenci odbywają praktyki. Prodziekan ds. studenckich zatwierdza porozumienia o odbyciu praktyk zawierane między studentem a pracodawcą przyjmującym studenta na praktykę, dzięki czemu już na wstępnym etapie student ma informację, czy wybrane przez niego miejsce spełnia wymogi regulaminu praktyk, co ocenia się pozytywnie. Studenci mają możliwość zaliczenia obowiązkowych praktyk poprzez pracę zawodową. Praca ta musi ściśle wpisywać się w wymagania określone przez regulamin praktyk. Decyzję o zaliczeniu praktyk zawodowych w ten sposób podejmuje Prodziekan ds. studenckich, na podstawie wniosku oraz dokumentacji przedstawionej przez studenta. Studenci studiów wieczorowych potwierdzili, że korzystają z tej możliwości, jednak zawsze muszą szczegółowo wykazywać spełnienie przesłanek regulaminowych, co należy ocenić pozytywnie.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO podkreślali, że często odbywają praktyki u swoich wykładowców, którzy prowadzą dodatkową działalność gospodarczą. Ten fakt bezpośredniego powiązania dydaktyki z praktyką zawodową należy wysoko ocenić w kontekście dążenia jednostki do utrzymywania wysokiego poziomu jakości kształcenia. Ekspert stwierdził także, że studenci krytycznie oceniają obecnie funkcjonujący system krótkich, dwutygodniowych praktyk a także brak właściwego systemu koordynacji praktyk. Postulują wprowadzenie w czasie studiów jednego semestru, który byłby poświęcony wyłącznie na odbywanie praktyk, przywołując przykłady uczelni zagranicznych, które stosują takie rozwiązania (np. RIBA). Niektórzy studenci w celu zdobycia doświadczenia zawodowego korzystają z urlopu studenckiego.

Na problem długości odbywania praktyki zawodowej, ujmowanej w programie studiów, zwracali również uwagę przedsiębiorcy z Konwentu Pracodawców uczestniczący w spotkaniu z Zespołu Oceniającego, postulując wydłużenie okresu odbywania praktyk przez studentów co najmniej od 1 do 3 miesię-

cy. Zbyt krótki okres trwania praktyki zniechęca pracodawców do przyjmowania praktykantów – gdyż jest to okres często nie wystarczający w pełni na przygotowanie praktykanta do pracy w firmie. Z tym faktem należy przede wszystkim łączyć zgłaszane przez studentów obecnych na spotkaniu z ZO trudności ze znalezieniem miejsca odbywania praktyki. Znalazło to potwierdzenie w rozmowach przeprowadzonych z przedstawicielami pracodawców w ramach spotkania z Konwentem Pracodawców.

Konieczność wykazania się ze strony studentów inicjatywą i samodzielnością w zakresie poszukiwania miejsca odbywania praktyki (pracodawcy), należy ocenić pozytywnie, gdyż jest to istotny element dydaktyki sprzyjający lepszemu przygotowaniu do przyszłej aktywności zawodowej, związanej m.in. z poszukiwaniem miejsca pracy. Podjęcie przez Wydział współpracy z Konwentem Pracodawców stwarza nadzieję na uregulowanie ujawnionych problemów Wydziału i studentów, związanych z odbywaniem praktyk zawodowych, oraz na zacieśnienie i silniejsze zaktywizowanie współpracy ocenianej jednostki z otoczeniem gospodarczym.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego ² — **WYRÓZNIAJĄCO**

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*:

1.

Studenci, doktoranci i pracownicy naukowcy Wydziału mają możliwość uczestniczenia w międzynarodowych wymianach dydaktycznych. Studenci chętnie uczestniczą w wymianach międzynarodowych w ramach programu Erasmus. Studenci nie mają problemów z zaliczaniem osiągnięć uzyskanych za granicą.

Współpraca dydaktyczna w ramach międzynarodowych programów takich jak LLP Erasmus czy też Erasmus Mundus zapewnia studentom i pracownikom zdobywanie doświadczeń w zakresie różnorodnych metod i systemów kształcenia i wpływa pozytywnie na osiągnięcie efektów kształcenia oraz realizację procesu kształcenia.

2.

Ważnym elementem strategii działań Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej w zakresie umiędzynarodowienia procesu kształcenia jest program *visiting professors*. Zapraszani przez Wydział na krótkie pobyty zagraniczni wykładowcy z wykładami dla studentów i doktorantów w istotny sposób wpływają na internacjonalizację procesu kształcenia, zwiększają atrakcyjność realizowanego programu dydaktycznego oraz stanowią skuteczny dla przepływu najświeższych poglądów element w systemie wymiany myśli i doświadczeń pomiędzy jednostką i zagranicznymi ośrodkami akademickimi.

Studenci uczestniczący w spotkaniu z Zespołem Oceniającym widzą konieczność stworzenia na Wydziale mechanizmów pozwalających na wyrażanie opinii o jakości nauczania w uczelniach zagranicznych, w których odbywali studia częściowe w ramach programu Erasmus oraz możliwości przedstawienia problemów związanych z odbywanymi tam studiami. Widzą także konieczność stworzenia takich możliwości studentom zagranicznym studiującym Wydziale. Zachęca się więc ocenianą Jednostkę do wprowadzenia mechanizmów pozwalających na ciągłą ewaluację współpracy międzynarodowej, która powinna owocować rewizją porozumień między uczelniami lub zawieraniem nowych.

Pozytywnie ocenia się koncepcję podjęcia kształcenia na II stopniu studiów w języku angielskim. Należy mieć nadzieję, że ta inicjatywa umożliwi w najbliższej przyszłości studentom zagranicznym w szerszym zakresie studiowanie na Wydziale oraz stworzy możliwość korzystania z tej formy studiów zdolnym studentom polskim, co powinno również korzystnie rozwinąć współpracę międzynarodową Wydziału.

3.

Wydział Architektury PWr. stwarza doktorantom warunki do współpracy krajowej i międzynarodowej z innymi ośrodkami. Wydział jest otwarty na doktorantów z zagranicy. Odbywają się tu też liczne obrony międzynarodowe. Fakt ten należy ocenić wysoko – świadczy zarówno o wysokiej ocenie Wydziału przez zagraniczne ośrodki akademickie w zakresie realizowanych badań naukowych jak i o wysokiej ocenie wiedzy i kompetencji kadry naukowej Wydziału. Jest on również potwierdzeniem dobrej aktywności

międzynarodowej Wydziału i stanowi istotny element promocji jednostki na europejskim i międzynarodowym rynku edukacyjnym.

Wydział umożliwia uczestnikom studiów doktoranckich prowadzenie samodzielnych badań naukowych, Pomaga również w finansowaniu wyjazdów na konferencje, staży naukowych krajowych i zagranicznych oraz publikacji wyników badań.

Należy stwierdzić, że aktywna przynależność Wydziału i jego pracowników do organizacji międzynarodowych, organizacja licznych cyklicznych międzynarodowych imprez naukowych i naukowo-dydaktycznych, takich jak warsztaty i spotkania studenckie, spotkania przedstawicieli szkół architektonicznych czy też międzynarodowych konferencji naukowych a także współpraca z polskimi i zagranicznymi ośrodkami akademickimi ma znaczący wpływ na prowadzone kształcenie i działalność naukowo-badawczą. Tworzy wysoką kulturę jakości w jego ofercie edukacyjnej.

4.

Wydział Architektury współpracuje z wieloma podmiotami z otoczenia gospodarczego, oferując swoje usługi badawcze i projektowe oraz w celu pozyskiwania środków finansowych. Środowisko pracodawców regionu dolnośląskiego ze sfery zawodowych powiązań z ocenianą jednostką, kształcąca specjalistów w zawodach związanych z *architekturą, urbanistyką, konserwacją zabytków, gospodarką przestrzenną* czy też *architekturą krajobrazu* cechuje wysoki poziom profesjonalizmu na tle ogólnopolskim. Wysoko należy ocenić fakt powołania w 2013 przez władze Wydziału Konwentu Pracodawców, złożonego z przedstawicieli prywatnych firm – pracowni i biur projektowych i jednostek wykonawczych oraz przedstawicieli pracodawcy publicznego. Konwent, zgodnie z deklaracjami, podjął się uczestniczyć w procesie opiniowania i kształtowania programów nauczania, dla zapewnienia ich rozwoju i pełnego dostosowania do zmieniających się potrzeb rynku pracy. Konwent będzie dbał również o zapewnienie studentom Wydziału możliwości realizacji praktyk zawodowych służących zdobywaniu wiedzy praktycznej.

Wysoko należy ocenić bardzo dobre relacje Wydziału z otoczeniem gospodarczym – przedsiębiorstwami związanymi z aktywnością zawodową architektów, z władzami miast w regionie czy też w samym Wrocławiu jak również z izbami zawodowymi – Dolnośląską Okręgową Izbą Architektów, Zachodnią Okręgową Izbą Urbanistów, Stowarzyszeniem Architektów Polskich oddziału Wrocław czy też Towarzystwem Urbanistów Polskich, także poprzez powiązania personalne i współuczestnictwo w procesie kształcenia. Są on gwarancją przenoszenia doświadczeń związanych z wykonywaniem zawodu architekta do procesu dydaktycznego oraz reagowania na potrzeby rynku pracy i sprzyjają zapewnieniu wysokiej jakości kształcenia.

7. Wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne zapewniane przez jednostkę studentom i doktorantom w procesie uzyskiwania efektów uczenia się

1) Jednostka ma wdrożony system opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej, uwzględniający także potrzeby osób niepełnosprawnych.

W ramach opieki naukowej oferowanej dla studentów Wydziału wsparcie realizowane jest poprzez wspólny udział pracowników i studentów w konferencjach, warsztatach krajowych i międzynarodowych, a także opiekę nad aktywnie działającymi kołami naukowymi (np.: Studenckie Koło Naukowe Urbanistyki CARDO, Studenckie Koło Naukowe Gospodarki Przestrzennej, Koło Naukowe Architektury Tradycyjnej i Współczesnej).

System opieki dydaktycznej nad słuchaczami studiów pierwszego i drugiego stopnia jest rozbudowany i można go ocenić pozytywnie. Przejawia się między innymi poprzez indywidualny kontakt z pełnomocnikami Dziekana ds. kierunków i specjalizacji. Sale dydaktyczne wyposażone są w nowoczesny sprzęt audiowizualny. Na Wydziale istnieje bezprzewodowa sieć internetowa.

Studenci potwierdzili, że są zawsze informowani na pierwszych zajęciach o zakresie wymagań egzaminacyjnych oraz o formie zaliczenia kursu, co ocenia się pozytywnie. Ponadto wiedzę na temat

kryterium zaliczenia mogą czerpać z udostępnionych im przez Wydział, za pośrednictwem strony internetowej, sylabusów kursów. Studenci potwierdzili, że nie zdarzyła się sytuacja, w której wykładowca nie przestrzegałby przyjętych przez siebie kryteriów zaliczenia przedmiotu. Studenci obecni na spotkaniu potwierdzili, że forma zaliczenia kursów, jest zawsze prawidłowo dostosowana do prezentowanych treści, co należy ocenić pozytywnie. Zdaniem studentów egzaminy i zaliczenia zawsze wymagają rzetelnego przygotowania się i pozwalają na rzeczywistą weryfikację uzyskania zakładanych efektów kształcenia, co również zasługuje na pozytywną ocenę.

Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym pozytywnie ocenili organizację sesji egzaminacyjnej. Nie spotkali się oni z sytuacją konieczności zdawania więcej niż jednego egzaminu dziennie. Ponadto są oni informowani z odpowiednim wyprzedzeniem o terminach egzaminów oraz zaliczeń, co ocenia się pozytywnie. Studenci pozytywnie ocenili, także organizację egzaminów przedterminowych, które pozwalają na staranne zaplanowanie nauki do sesji egzaminacyjnej.

Zasady dyplomowania na ocenianej jednostce wynikają z *Regulaminu Studiów*. Zostały one doprecyzowane w dokumencie określającym wydziałowy system zapewniania jakości kształcenia. Studenci mają możliwość wyboru promotora pracy dyplomowej spośród kadry wykładowców. Rejestracja odbywa się w poszczególnych katedrach, w różnej formie, co zostało pozytywnie ocenione przez studentów. Studenci nie mają natomiast możliwości swobodnego wyboru tematu pracy dyplomowej. Mogą oni jedynie wybierać spośród tematów zatwierdzanych corocznie przez Radę Wydziału - zostało to ocenione przez nich negatywnie. Studenci argumentowali, że to promotor powinien dokonać zatwierdzenia tematu pracy dyplomowej zaproponowanego przez studenta. W ocenie studentów grupy seminaryjne nie są liczne, dzięki czemu mają oni poczucie opieki naukowej od promotora, co ocenia się pozytywnie.

Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym potwierdzili, że Wydział zapewnia im szeroki wachlarz przedmiotów fakultatywnych, na które mogą się swobodnie zapisywać. Niektórzy studenci twierdzili jednak, że w programie studiów znajduje się zbyt duża liczba obowiązkowych przedmiotów dotyczących historii architektury i urbanistyki, które nie są dla nich przydatne w karierze zawodowej. Natomiast zbyt mało ich zdaniem jest przedmiotów pozwalających na nabywanie praktycznych umiejętności z projektowania komputerowego, szczególnie z kursu grafiki komputerowej, dzięki któremu mogli by wykształcić umiejętność tworzenia wizualizacji swoich projektów.

Studenci ocenili ogólnie, że prowadzący zajęcia starają się im prezentować najbardziej aktualną wiedzę. Zdarzają się jednak przypadki kursów, w czasie których studentom w ich ocenie przekazywana jest nieaktualna wiedza i metody (np. projektowanie wnętrz). Zaleca się władzom Wydziału skupienie większej uwagi na sugestiach studentów umieszczanych w ankiecie oceny zajęć dydaktycznych.

Studenci wyrazili swoje niezadowolenie z dużej ilości obowiązkowych kursów, które muszą realizować na ostatnim semestrze studiów, równocześnie z przygotowaniem pracy dyplomowej. Podnieśli oni, że na ostatnim semestrze poza projektem przygotowywanym na potrzeby procesu dyplomowania, zobowiązani są do dostarczenia jeszcze pięciu innych projektów niezbędnych do zaliczenia poszczególnych kursów, przez co nie mogą skupić się w sposób rzetelny na przygotowaniu pracy dyplomowej. Mija się to z prawdą, gdyż w wyniku konfrontacji tej opinii z planem studiów magisterskich na 3 sem. kierunku *architektura* stwierdzono jedynie 2 projekty (a nie 5): wybieralne studium projektowe oraz planowanie przestrzenne.

Wobec niepełnej reprezentacji studentów na spotkaniach, szczególnie studentów studiów niestacjonarnych, oraz niejednokrotnie wzajemnie sprzecznych opinii przez nich wyrażanych, co potwierdziło spotkanie z doktorantami i przedstawicielami kół naukowych, uznano, że opinie te miszczą się

Każdy z prowadzących zajęcia w ocenianej jednostce ma określone godziny przeznaczone na potrzeby konsultacji ze studentami. Informacje te są publikowane i na bieżąco aktualizowane na stronie internetowej Wydziału, co ocenia się pozytywnie. Studenci potwierdzili, że zazwyczaj prowadzący zajęcia są obecni na swoich konsultacjach i chętnie udzielają wtedy odpowiedzi na wątpliwości studentów. Zdaniem studentów sytuacje nieobecności na dyżurze bez wcześniejszej informacji zdarzają się, jednak są sporadyczne.

Studenci ocenianego Wydziału, jak sami potwierdzili, mają swobodny dostęp do Dziekana oraz do Prodziekana ds. studenckich, zarówno w sprawach indywidualnych jak i dotyczących wszystkich studentów Wydziału, co ocenia się pozytywnie. Wymienione osoby mają wyznaczone dyżury, w których przyjmują studentów. Studenci pozytywnie ocenili pracę administracji wydziału, w tym sekretariatu ds. studenckich. Przed sekretariatem tworzą się kolejki jedynie w okresie sesji egzaminacyjnej i pod koniec roku akademickiego. Studenci potwierdzili, że sprawnie załatwiają wszystkie sprawy administracyjne i otrzymują potrzebną im pomoc, co ocenia się pozytywnie. Studenci studiujący w trybie wieczorowym, również pozytywnie ocenili pracę sekretariatu ds. studenckich, którego godziny otwarcia są dostosowane do ich potrzeb. Studenci mają niekiedy możliwość załatwienia spraw administracyjnych za pośrednictwem systemu informatycznego JSOS – Jednolity System Obsługi Studentów. Studenci obecni na spotkaniu pozytywnie ocenili działanie systemu, który jest stale doskonały. Poza sprawami administracyjnymi, studenci wykorzystują system do kontaktów z wykładowcami. W JSOS powstał moduł elektronicznego indeksu, dlatego studenci nie muszą zbierać wpisów do tradycyjnego indeksu, co ocenili bardzo pozytywnie.

Studenci niepełnosprawni są na wizytowanej jednostce obejmowani indywidualną opieką ze strony prowadzących zajęcia jak i władz Wydziału, które pozostają w stałym kontakcie z Pełnomocnikiem Rektora ds. studentów niepełnosprawnych. Studenci ocenianego Wydziału mogą liczyć na indywidualną organizację studiów oraz dostosowanie formy egzaminu do swoich potrzeb, co należy ocenić pozytywnie.

System pomocy materialnej dla studentów reguluje w ocenianej jednostce jednolity dla całej Uczelni Regulamin Pomocy Materialnej dla Studentów (*Zarządzenie wewnętrzne Rektora PWr. nr 63/2013 z dnia 29 lipca 2013r.*). Akt ten kompleksowo określa system przyznawania każdego rodzaju pomocy materialnej zagwarantowanej studentom przez ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym. Studenci podkreślili, że świadczenia pomocy materialnej wypłacane są terminowo do końca listopada, co należy ocenić pozytywnie. Informacje na temat pomocy materialnej są publikowane na stronie internetowej zarówno Wydziału jak i Uczelni. Studenci ocenili kwoty wsparcia jako adekwatne do swojej realnej sytuacji materialnej.

Kryteria przyznawania stypendiów: socjalnych, specjalnych dla osób niepełnosprawnych oraz zapomóg są sprecyzowane w Regulaminie i nie stwarzają problemów interpretacyjnych. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym potwierdzili, że kryteria przyznawania poszczególnych świadczeń są dla nich zrozumiałe. Oceniana jednostka wyróżniła w wyraźny sposób trzy rodzaje stypendiów rektora dla najlepszych studentów, są to: stypendium za średnią oceną, za osiągnięcia naukowe i artystyczne oraz za wysokie wyniki sportowe. Listy rankingowe za średnią ocen tworzy się odrębnie dla każdego roku danego kierunku i stopnia studiów. Natomiast listy rankingowe za osiągnięcia naukowe, artystyczne albo wysokie wyniki sportowe tworzy się łącznie dla wszystkich lat i stopni danego kierunku studiów. Student może jednak otrzymać stypendium tylko na podstawie jednego tytułu. Załącznik nr 3 do *Regulaminu* określa w wyczerpujący sposób wagę poszczególnych osiągnięć. Prawidłowe określenie wymienionych elementów uniemożliwia studentom precyzyjne zapoznanie się z przesłankami do otrzymania stypendium rektora i uniemożliwia komisji stypendialnej podejmowanie uznaniowych decyzji, co zasługuje na pozytywną ocenę. Trzeba jednak zauważyć, że kryteria przyznawania stypendium rektora są skomplikowane i nieprecyzyjne ze względu na tworzenie trzech oddzielnych rankingów, które uniemożliwiają w prosty sposób porównanie osiągnięć studentów. Zaleca się stworzenie mechanizmów pozwalających na tworzenie jednego rankingu, który uwzględniałby zarówno średnią ocen jak i wagi punktowe konkretnych osiągnięć studentów.

Kompetencje do przydzielania stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych oraz zapomóg zostały przekazane do Komisji Stypendialnych dla Studentów (KSdS) działających na poziomie wydziałowym. Decyzje w sprawie stypendium rektora wydaje Odwoławcza Komisja Stypendialna dla Studentów (OKSdS). Decyzje w ramach Komisji podejmowane są z poszanowaniem demokratycznych standardów, co należy ocenić pozytywnie. Z analizy przykładowych decyzji stypendialnych wynika, że spełniają one wszystkie wymagania formalne stawiane przez art. 107

Kodeksu postępowania administracyjnego, w tym szczegółowe uzasadnienie decyzji oraz pouczenie o możliwości wniesienia odwołania, co należy ocenić pozytywnie. Oceniana jednostka prawidłowo stosuje procedury związane z rozpatrywaniem odwołań oraz uchylaniem decyzji w trybie nadzoru, co ocenia się pozytywnie.

Samorząd studencki wyraził na piśmie swoją pozytywną opinię w przedmiocie przyjęcia zmian do Regulaminu Pomocy Materialnej (*Uchwała z dnia 11 czerwca 2013 r.*). Uczelnia wypełniła tym samym wymóg ustawy. Dokumentacja przedstawiona przez Uczelnię jak również relacja przedstawiciela samorządu studenckiego potwierdza, że podział dotacji na fundusz pomocy materialnej, ustalenie wysokości stawek stypendiów, jak również ustalenie wysokości miesięcznego dochodu przypadające na jednego członka rodziny studenta uprawniającego do otrzymania stypendium socjalnego, następuje w porozumieniu z właściwym organem samorządu, co ocenia się pozytywnie. Porozumienia poświadczane są zawsze pisemnym dokumentem sporządzonym przez samorząd studencki.

Wydział Architektury w szerokim zakresie wspiera finansowo działalność studencką i doktorancką, poprzez nakłady finansowe planowane w corocznych budżetach. W budżecie Wydziału wydzielone są środki na dofinansowanie działalności studentów i doktorantów. Studenci i doktoranci mogą również czynić starania o środki z puli Działu Studenckiego.

Środki na realizację projektów studenckich w zakresie zadań związanych z działalnością naukową, kulturalną i społeczną studentów są przyznawane w drodze konkursu. Każdy student Politechniki Wrocławskiej (po spełnieniu warunków określonych przepisami) może ubiegać się o różnego rodzaju świadczenia: stypendium socjalne, zapomogę, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych, stypendium rektora dla najlepszych studentów – dla studentów za wysoką średnią, stypendium rektora dla najlepszych studentów za osiągnięcia naukowe lub artystyczne.

Doktorant Politechniki Wrocławskiej, po spełnieniu warunków określonych przepisami, może otrzymać:

— stypendia doktoranckie wydziałowe (*ZW 19/2013 w sprawie wprowadzenia Regulaminu przyznawania stypendiów doktoranckich oraz określenia wysokości stypendiów doktoranckich z dnia 27.02.2013 oraz Uchwała Rady Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej nr 47/9/2013 z dnia 27.03.2013 Uchwała nr 47/9/13 z dnia 27 marca 2013*);

— stypendia projakościowe (*ZW 17/2012 w sprawie wprowadzenia Regulaminu przyznawania zwiększenia stypendium doktoranckiego z dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych na stacjonarnych studiach doktoranckich w Politechnice Wrocławskiej z dnia 24.02.2012 r. oraz Uchwała nr 47/9/13 z dnia 27 marca 2013 - adnotacja dotycząca punktacji stosowanej przy rozdzielaniu zwiększenia stypendium doktoranckiego znajduje się na końcu uchwały Rady Wydziału*);

— wsparcie materialne realizowane jest poprzez system świadczeń stypendialnych ze środków własnych Wydziału i Rektora oraz z instytucji zewnętrznych. W 2013 roku zaplanowano na stypendia doktoranckie (wydziałowe i projakościowe) ponad 720 tys. zł; na wydziałowe nagrody dla studentów i doktorantów 3 tys. zł; na dofinansowanie bieżącej działalności studenckiej i doktoranckiej 50 tys. zł.;

— pomoc materialna udzielana studentom i doktorantom obejmuje:

1. stypendia studenckie: stypendia: socjalne, zwiększone socjalne, dla osób niepełnosprawnych oraz wnioski o zapomogi.

2. stypendia doktoranckie mogą być przyznawane w postaci: Stypendium doktoranckie, Stypendium naukowe; Stypendium dla najlepszych doktorantów oraz pomoc materialna; Zwiększenie stypendium doktoranckiego z dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych; Stypendium oraz środki na badania naukowe z dotacji celowej.

Dodatkową formą wsparcia doktorantów są środki dotacji celowej z MNiSW przeznaczonej na finansowanie działalności polegającej na prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców, a także uczestników studiów doktoranckich – *ZW Politechniki Wrocławskiej Nr 6/2011 z dnia 24 stycznia 2011 r. wraz z późniejszymi zmianami (ZW 49/2011) oraz Uchwała Rady Wydziału nr 137/14/2012 z dnia 27.06.2012 r.*

System pobierania opłat od studentów na wizytowanej Uczelni określają dwa zarządzenia wewnętrzne Rektora PWr. (nr 45/2013 i 16/2012) w sprawie wysokości opłat za powtarzanie kursów z powodu niezadowalających wyników w nauce oraz w sprawie pobierania opłat za studia na drugim lub kolejnym kierunku studiów w formie stacjonarnej oraz na studiach stacjonarnych za korzystanie z zajęć poza dodatkowym limitem punktów ECTS. Uczelnia nie pobiera od studentów dodatkowych opłat wykraczających poza katalog określony w ustawie, co należy ocenić pozytywnie. Faktycznie jedyną opłatą, którą uiszczają studenci studiujący w trybie stacjonarnym ocenianego kierunku jest opłata za powtarzanie zajęć z powodu niezadowalających wyników w nauce. Trzeba jednak zwrócić uwagę, że wizytowana Uczelnia nie posiada dokumentu określającego zasady zwalniania studentów z opłat w szczególności studentów osiągających wybitne wyniki w nauce, a także tych, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji materialnej. Przez co naruszone zostaje uprawnienie studentów do wnioskowania o zwolnienie z opłat za usługi edukacyjne w tym w szczególności za powtarzanie zajęć z powodu niezadowalających wyników w nauce, co ocenia się negatywnie. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem wizytującym potwierdzili, że nie słyszeli o możliwości ubiegania się o zwolnienie z ponoszonych opłat.

Warunki studiowania na Wydziale Architektury określa każdorazowo umowa o świadczenie usługi edukacyjnej na studiach stacjonarnych lub niestacjonarnych, zawierana ze studentem. Umowa w sposób kompleksowy określa prawa i obowiązki studenta. Wzorzec umowy nie zawiera klauzul analogicznych do uznanych przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone, co należy ocenić pozytywnie.

Środki na dofinansowanie działalności naukowej, kulturalnej i społecznej doktorantów zarezerwowane są w budżecie Wydziału Architektury. Doktoranci mogą również starać się o środki z puli Działu Studenckiego; środki przyznawane są w drodze konkursu i określone odrębnymi przepisami.

Studenci, po spełnieniu warunków określonych przepisami, mogą ubiegać się o świadczenia socjalne z powodu trudnej sytuacji materialnej, zapomogi z tytułu zdarzeń losowych, stypendia specjalne dla osób niepełnosprawnych, stypendia rektora dla najlepszych studentów z osiągnięcia naukowe i wyniki sportowe we współzawodnictwie krajowym bądź międzynarodowym.

Doktoranci Politechniki Wrocławskiej mogą ubiegać się o stypendia doktoranckie wydziałowe oraz stypendia projakościowe. Dodatkową formą wsparcia doktorantów są środki dotacji celowej z MNiSzW przeznaczonej na finansowanie działalności polegającej na prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych służących rozwojowi młodych naukowców, a także uczestników studiów doktoranckich. Słuchacze studiów podyplomowych mają możliwość korzystania ze zniżek przy nabywaniu materiałów (np. podkłady geodezyjne) niezbędnych do prac projektowych. Przedstawiciele studentów i doktorantów biorą udział w pracach: Komisji Programowej, Wydziałowej Komisji Zapewnienia Jakości Kształcenia, Komisjach Stypendialnych. Przedstawiciele Samorządu Studenckiego zgodnie z Ordynacją Wyborczą są członkami Rady Wydziału.

Uczestnicy studiów doktoranckich mają zapewniony dostęp do konsultacji z pracownikami naukowo-dydaktycznymi, odpowiednio do swoich potrzeb. Doktoranci podkreślali, że mogą kontaktować się z opiekunami naukowymi zawsze kiedy mają taką potrzebę – najczęściej jest to kontakt osobisty na Uczelni.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym doktoranci wyrażali pogląd, że pracownicy naukowcy, będący opiekunami naukowymi i promotorami wywiązują się odpowiednio ze swoich obowiązków. Doktoranci podkreślali również, że są przygotowani do prowadzenia zajęć dydaktycznych przez odpowiednich nauczycieli akademickich.

Każdy z doktorantów studiów stacjonarnych pobierający stypendium doktoranckie prowadzi rocznie 90h zajęć ze studentami, pozostali mają tych godzin 30h w roku akademickim. W większości, w szczególności na niższych latach praktykowane jest współprowadzenie zajęć wraz z samodzielnym pracownikiem nauki.

Władze Wydziału, a także przez promotorzy wspierają doktorantów w trakcie przygotowywania publikacji i wyjazdach zagranicznych, zarówno finansowo jak i merytorycznie. *Regulamin pomocy materialnej dla doktorantów Politechniki Wrocławskiej* jest załącznikiem do *Zarządzenia Wewnętrznego*

76/2013 w sprawie wprowadzenia regulaminu pomocy materialnej dla doktorantów. Reguluje on zasady podziału środków dla doktorantów w ramach Funduszu Pomocy Materialnej. Formularze wniosków zostały sformalizowane i w postaci właściwych dokumentów są umieszczone na stronie internetowej Uczelni. Decyzje stypendialne są zgodne z obowiązującym prawem oraz Kodeksem postępowania administracyjnego.

Stypendia doktoranckie przyznawane są na Wydziale Architektury na mocy *Regulaminu przyznawania stypendiów doktoranckich*, który stanowi załącznik do Zarządzenia Wewnętrznego nr 19/2013 oraz wydziałowego dokumentu *Warunki przyznawania stypendiów doktoranckich uczestnikom Studiów Doktoranckich*.

Rektor na wniosek dziekanów powołał odpowiednie Komisje ds. Studiów Doktoranckich, które rekomendują doktorantów z poszczególnych Wydziałów do przyznania stypendium. Posiedzenia komisji są protokołowane oraz dołączono do nich listy obecności. Doktoranci składają wniosek na odpowiednio do tego przygotowanym formularzu, dostępnym na stronie internetowej wydziału i uczelni. Decyzje w sprawie stypendiów są wydawane niezgodnie z *Kodeksem postępowania administracyjnego*. Należy wprowadzić odpowiedni druk decyzji stypendialnej.

Doktoranci mogą również ubiegać się o zwiększenie stypendium doktoranckiego na mocy Regulaminu przyznawania zwiększenia stypendium doktoranckiego z dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych na stacjonarnych studiach doktoranckich w Politechnice Wrocławskiej, stanowiącego załącznik do *Zarządzenia Wewnętrznego nr 19/2013*. Regulamin prawidłowo rozdziela grupy docelowe stypendium, określa również tryb i kryteria tworzenia list rankingowych.

Za wyróżniające należy uznać, że doktoranci mogą się również ubiegać o stypendia z własnego funduszu stypendialnego rozdzielane na podstawie Regulaminu przyznawania doktorantom stypendiów z własnego funduszu stypendialnego Politechniki Wrocławskiej. „Celem przyznawanych stypendiów jest inspirowanie, stymulowanie i premiowanie szczególnie ważnych osiągnięć:

- naukowych (publikacje w renomowanych czasopismach międzynarodowych, patenty, wdrożenia, nagrody w konkursach, itp.),
- dydaktycznych (przygotowanie nowych kursów, opracowanie skryptów lub e-skryptów, uruchamianie nowych stanowisk w laboratoriach lub pracowniach, prowadzenie zajęć w językach obcych, lub działalność popularyzatorska w nauce itp.),
- organizacyjnych (aktywna działalność w Radzie Doktorantów lub w Samorządzie Doktorantów, efektywna współpraca z Krajową Reprezentacją Doktorantów lub z krajowymi i międzynarodowymi organizacjami akademickimi, działalność na rzecz środowiska akademickiego itp.).

Doktoranci Wydziału Architektury są również stypendystami programów uczelnianych m.in. *Młoda Kadra*, jak również wojewódzkich np. *Grant Plus*.

Wszystkie informacje potrzebne doktorantom są zamieszczone na stronach internetowych Wydziału i Uczelni. Mają oni również dobrą opiekę administracyjną na Wydziale. Budynek Wydziału nie jest przystosowany do osób z niepełnosprawnością. Warunki socjalne na Wydziale doktoranci oceniają jako odpowiednie. Każdy doktorant posiada swoje miejsce pracy oraz dostęp do artykułów biurowych.

2) Jednostka ma efektywny system rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych.

Sytuacje konfliktowe i skargi rozpatrywane są w Dziekanacie indywidualnie z udziałem przedstawicieli studentów, doktorantów lub przedstawicieli studiów podyplomowych, a ostateczne decyzje podejmowane są zgodnie z *KPA*, *Regulaminem Studiów*, *Regulaminem i Statutem Politechniki Wrocławskiej*. Sytuacje konfliktowe rozpatrują komisje dyscyplinarne ds. studentów i doktorantów oraz Sąd Koleżeński Samorządu Studenckiego i Sąd Koleżeński Doktorantów.

Studenci ocenianej jednostki mają możliwość przedstawiania swoich skarg i wniosków władzom Wydziału. Studenci potwierdzili, że otrzymują pisemne odpowiedzi na swoje wnioski w stosunkowo krótkim czasie, co ocenia się pozytywnie. Jako dobrą praktykę należy podkreślić organizację przez Wydział semestralnych spotkań ze wszystkimi studentami, w czasie których studenci mają możliwość przedsta-

wienia uwag, skarg i wniosków związanych z ich tokiem studiów. Spotkania organizowane są przez samorząd studencki, który przygotowuje pisemne podsumowanie wniosków z tego spotkania. Wnioski są prezentowane Radzie Wydziału – należy to ocenić pozytywnie. Ostatnie takie spotkanie odbyło się stosunkowo dawno (15.06.2012 r.). Władze Wydziału tłumaczą to brakiem aktywności samorządu studenckiego, który nie zaprosił władz na spotkanie, co nie może zostać uznane za wystarczające usprawiedliwienie, ponieważ nic nie stoi na przeszkodzie, aby spotkanie ze studentami zostało zorganizowane z inicjatywy władz Wydziału.

W Uczelni została powołana Uczelniana Komisja Dyscyplinarna dla Doktorantów Politechniki Wrocławskiej oraz Uczelniana Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna dla Doktorantów Politechniki Wrocławskiej.

Pozytywnie należy ocenić zawartą w Systemie Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej w *Księdze Procedur – Procedurę nr 20 dotyczącą rozpatrywania przez kierownika studiów doktoranckich wniosków dotyczących skarg i konfliktów doktorantów*.

3) Jednostka wspiera działalność samorządu oraz organizacji zrzeszających studentów lub doktorantów i współpracuje z nimi; organy jednostki, podejmują aktywne działania mające na celu szerokie włączanie studentów oraz doktorantów i ich przedstawicieli do prac organów jednostki, komisji statutowych i doraźnych, zwłaszcza koncentrujących swoje prace wokół procesu dydaktycznego i spraw dotyczących studentów i doktorantów.

W wizytowanej Uczelni struktura samorządu studenckiego zorganizowana jest dwustopniowo. Na poziomie uczelnianym organami samorządu są Parlament Studentów oraz Zarząd. Z kolei na poziomie wydziałowym są to Wydziałowa Rada Samorządu Studentów wraz z jej przewodniczącym. Struktura samorządu studenckiego oraz podział kompetencji pomiędzy poszczególne organy określony jest w Regulaminie Samorządu Studenckiego Politechniki Wrocławskiej, który został zatwierdzony zgodnie z ustawą *prawo o szkolnictwie wyższym* przez Senat PWr. uchwałą nr 332/21/2008-2012 z dnia 22 kwietnia 2013 r.

Środki finansowe na swoją działalność Wydziałowa Rada może pozyskiwać z centralnego budżetu Samorządu Studenckiego PWr. Ponadto projekty wydziałowe są wspierane finansowo poprzez dotacje celowe przyznawane przez Dziekana na wniosek Wydziałowej Rady. Przedstawiciele samorządu obecni na spotkaniu z zespołem wizytującym potwierdzili, że kwoty wsparcia finansowego są dostosowane do ich potrzeb oraz skali działalności, co ocenia się pozytywnie. Ponadto wizytowana jednostka świadczy studentom pomoc w formalnym rozliczaniu projektów. Wydziałowa Rada otrzymała swoją siedzibę dopiero na kilka dni przed spodziewaną wizytacją PKA. Wcześniej nie mieli oni wyznaczonego miejsca, w którym mogliby wykonywać swoje regulaminowe obowiązki. Nowa siedziba Wydziałowej Rady ogranicza się do jednego pomieszczenia wyposażonego jedynie w stare meble bez sprzętu biurowego, co ocenia się jednoznacznie negatywnie jako niespełnienie wymogu określonego w art. 202 ust. 8 ustawy *prawo o szkolnictwie wyższym*, który mówi, że uczelnia ma obowiązek zapewnienia środków materialnych niezbędnych do funkcjonowania organów samorządu studenckiego.

Przedstawiciele samorządu studenckiego są formalnie włączani w prace większości organów kolegialnych Wydziału. Przynajmniej przede wszystkim podkreślić należy, że w składzie Rady Wydziału znajduje się odpowiednia liczba przedstawicieli studentów, przekraczająca, zgodnie z ustawą *prawo o szkolnictwie wyższym*, 20% składu Rady Wydziału. Przedstawiciele samorządu studenckiego mają zagwarantowany udział w pracach Rad Programowych oraz Wydziałowej Komisji ds. zapewniania i oceny jakości kształcenia i są zapraszani na posiedzenia z odpowiednim wyprzedzeniem. Razem z zaproszeniem otrzymują również pełen komplet dokumentacji.

Przedstawiciele samorządu studenckiego ocenili współpracę z władzami Wydziału jako dobrą i kończącą się, nawet w przypadku trudnych i skomplikowanych spraw, zawarciem kompromisu, co ocenia się pozytywnie. Szczególnie pozytywnie studenci ocenili współpracę z Dziekanem Wydziału. Przedstawiciele samorządu potwierdzili, że w związku z pracą w samorządzie nie mają żadnych problemów

związanych z tokiem studiów. Wykładowcy usprawiedliwiają im nieobecności na zajęciach spowodowane udziałem w pracach organów Wydziału lub wykonywaniem innych regulaminowych zadań.

W wizytowanej jednostce działa 14 kół naukowych. Prowadzą one różnego rodzaju działalność zarówno organizacyjną, jak i ściśle naukową. Wydział prowadzi rejestr kół naukowych oraz gromadzi dokumentację związaną z ich działalnością. Władze dziekańskie odbywają cykliczne spotkania z przedstawicielami kół naukowych, gdzie omawiana jest ich bieżąca działalność oraz oceniane podejmowane projekty. Wydział wspiera również finansowo działalność kół naukowych. Studenci mogą wnioskować do Dziekana o przyznanie dotacji na konkretny projekt naukowy. Drugim źródłem finansowania projektów podejmowanych przez studenckie koła naukowe jest Komisja ds. finansowania działalności studenckiej na PWr, która przyznaje dotacje na podstawie „Zasad wykorzystywania środków finansowych przeznaczonych na działalność studencką” (przyjęte 15 grudnia 2010 r.). Przedstawiciele koła naukowego ocenili wsparcie finansowe jako adekwatne i dostosowane do potrzeb działalności koła. Każde koło naukowe posiada własnego opiekuna naukowego, który ma za zadanie pomoc członkom koła w zakresie spraw merytorycznych oraz formalnych.

Uczelnia respektuje prawo do samorządności doktoranckiej. Samorząd Doktorantów na poziomie centralnym zna swoje prawa i aktywnie z nich korzysta (np. opiniowanie regulaminów, uczestnictwo w pracach Senatu itp.).

Przedstawiciel doktorantów na Wydziale, jest członkiem Rady Wydziału i aktywnie uczestniczy w jej posiedzeniach, co zostało udokumentowane na listach obecności na Radzie Wydziału oraz w protokołach.

Doktoranci mieli możliwość zaopiniowania wniosku o powołanie kierownika studiów doktoranckich oraz programu studiów doktoranckich na Wydziale. Władze Wydziału Architektury również respektują prawo do samorządności doktoranckiej i aktywnie włączają doktorantów w proces decyzyjny.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego² – W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1.

Oceniana jednostka prawidłowo wdrożyła system opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej, uwzględniający także potrzeby osób niepełnosprawnych. Infrastruktura dydaktyczna budynku Wydziału jest jednak słabo przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo (wymogi konserwatorskie). System opieki naukowej i dydaktycznej na Wydziale działa poprawnie. System opieki socjalnej działa bardzo dobrze.

2.

Studenci mają zapewnioną możliwość składania do władz Wydziału skarg i wniosków, które są rozpatrywane w prawidłowy sposób. Oceniana jednostka zaprzestała jednak stosowania dobrej praktyki w postaci organizacji spotkań ze studentami, w czasie których studenci mogli przedstawić swoje postulaty. Pozytywnie należy ocenić mechanizm dotyczący podejmowanych działań zapobiegawczych i rozwiązywania sytuacji konfliktowych

3.

Oceniana jednostka zapewnia formalnie udział przedstawicieli samorządu studenckiego w swoich organach, jednak nie zabiega o ich rzeczywisty udział. Wydział wspiera finansowo projekty realizowane przez samorząd studencki. Wydział nie zapewnił dotychczas samorządowi studenckiemu odpowiednio wyposażonej siedziby, ale należy uznać, że obecne pomieszczenie wraz z wyposażeniem umożliwia pracę samorządu. Samorządność doktorantów Wydziału jest zagwarantowana, przedstawiciel doktorantów uczestniczy w posiedzeniach Rady Wydziału.

Samorząd ogólnouczelniany otrzymuje wsparcie ze strony Uczelni, zaś przedstawiciele doktorantów na wydziale ze strony Dziekana.

8. Spójność systemu wewnętrznych przepisów prawnych normujących proces zapewnienia jakości kształcenia, oraz jego zgodność z przepisami powszechnie obowiązującymi.

Rektor Zarządzeniem Wew. 29/2003 z dn. 28.05.2003 r., zgodnie z Uchwałą Senatu nr 81/6/2002-2005 z dn. 27.02.2003 r., raz pierwszy wprowadził Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia, który obejmował: „1) monitorowanie standardów akademickich, 2) ocenę procesu nauczania, 3) ocenę jakości i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych, 4) ocenę dostępności informacji na temat kształcenia, 5) wypracowanie instrumentów służących do realizacji pkt. 1, 2, 3 i 4”.

Następnie Rektor Zarządzeniem Wew. 88/2012 z dn. 10.10.2012 r., zgodnie z Uchwałą Senatu nr 14/1/2012-2016 z dn. 27.09.2012r., wprowadził Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia (poprzednie akty utraciły moc), do którego zadań należy: 1) Kształtowanie postaw pro jakościowych w środowisku akademickim oraz budowanie kultury jakości kształcenia przez inspirowanie i organizowanie działań na rzecz zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia oraz monitorowanie tych działań; 2) Stałe monitorowanie jakości kształcenia; 3) Tworzenie procedur okresowego i systematycznego oceniającego – w porozumieniu i przy udziale przedstawicieli jednostek organizacyjnych – jakości kształcenia; 4) Zapewnianie stałego publicznego dostępu do obowiązujących Programów kształcenia/Programów nauczania wszystkich poziomów i form studiów.

W celu realizacji zadań USZJK na szczeblu uczelnianym, Rektor Zarządzeniem Wew. 90/2012 z dn. 24.10.2012 r. powołał na okres kadencji władz Uczelni Radę ds. Jakości Kształcenia (RJK), którą tworzą Komisja ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (KZJK) oraz Komisja ds. Oceny Jakości Kształcenia (KOJK). Pracami Rady kieruje przewodniczący - Pełnomocnik Rektora ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (akt powołania z 6.09.2012 r.), który ponadto: „inicjuje – w porozumieniu z Prorektorem Uczelni ds. Nauczania – działania na rzecz doskonalenia USZJK, koordynuje funkcjonowanie Wydziałowych Systemów Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK), gromadzi protokoły z posiedzeń obu podległych mu komisji, przygotowuje i przekazuje władzom Uczelni okresowe sprawozdania z działalności RJK”. Szczegółowe zadania Rady ds. Jakości Kształcenia, a także Komisji ds. Zapewniania Jakości Kształcenia oraz Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia zostały określone w § 4 Zarządzenia Wew. 88/2012 z dn. 10.10.2012r.

Mając na celu stałe zapewnianie jakości kształcenia wprowadzono takie instrumenty oceny jakości procesu kształcenia, jak badania: opinii studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych (w formie anonimowych ankiet, po zakończeniu semestralnego cyklu zajęć dydaktycznych), opinii nauczycieli akademickich o warunkach kształcenia (prowadzone na wydziałach), opinii pracodawców o kwalifikacjach absolwentów, a także opinii absolwentów oraz monitorowanie karier zawodowych absolwentów (przeprowadza Biuro Karier), jak również okresowe hospitacje zajęć dydaktycznych.

Z Uczelnianym Systemem Zapewniania Jakości Kształcenia integralnie związane są Wydziałowe Systemy Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK), które działają na rzecz zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale. Zasady ich funkcjonowania regulują postanowienia Rad Wydziałów. Dziekan sprawuje nadzór nad systemem wydziałowym, powołuje na okres kadencji Wydziałową Komisję ds. Oceny i Zapewniania Jakości Kształcenia (WKOZJK); Rady Wydziałów mogą podejmować uchwały w sprawach zapewniania jakości kształcenia na wydziale.

Zgodnie z ww. Zarządzeniem Wew. 88/2012 Dziekan Wydziału Architektury, po zasięgnięciu opinii Rady Wydziału (Uchwała nr 193/21/2012 z dn. 24.10.2012 r.), powołała na kadencję 2012-2016 Wydziałową Komisję ds. Oceny i Zapewniania Jakości Kształcenia (WKOZJK) pod przewodnictwem Prodziekana ds. Dydaktyki. 19.12.2012 r. skład Komisji uzupełniono (Uchwała nr 252/29/2012), a w jej strukturze wyodrębniono: Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (Uchwała nr 253/29/2012) oraz Wydziałowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia (Uchwała nr 254/29/2012).

Zakres działania WKOZJK i ww. Zespołów obejmuje m.in.: monitorowanie jakości procesu kształcenia, ocenę procesu kształcenia, ocenę jakości i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych, inne działania dotyczące kształtowania kultury jakości kształcenia na Wydziale, opracowywanie i przekazy-

wanie Dziekanowi okresowych sprawozdań z prac komisji. Szczegółowe zadania zostały określone w § 10 Zarządzenia Wew. 88/2012.

Na posiedzeniu w dniu 13.11.2013 r. Rada Wydziału pozytywnie zaopiniowała Wydziałowy System Zapewnienia Jakości (*Uchwała nr 192/29/2013*) oraz Księgę Procedur (*Uchwała nr 193/29/2013*), które to dokumenty były uzupełnieniem w stosunku do wersji zatwierdzonych na Radzie Wydziału w dniu 21.10.2013 r. (*Uchwały nr 171/25/2013* oraz *172/25/2013*).

Zgodnie z *Uchwałą nr 192/29/2013* Wydziałowy System Oceny Jakości Kształcenia obejmuje: przeprowadzanie oceny zajęć dydaktycznych na podstawie uczelnianej ankiety oceny kursu przez studentów, hospitacje zajęć dydaktycznych, przeprowadzanie oceny procesu dydaktycznego przez studentów na podstawie wydziałowych ankiet. „Działania dotyczące oceny kursów odnoszą się do wszystkich kierunków studiów prowadzonych na Wydziale, zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Ankietyzacja jest przeprowadzana na każdym stopniu kształcenia, tj. na studiach I i II stopnia, a także na studiach III stopnia, doktoranckich. Ankiety oceny kursów i hospitacje zajęć dydaktycznych, przeprowadzane na WA, stanowią jedno z podstawowych źródeł informacji o jakości realizowanych kursów”.

Zwraca się uwagę, iż w poprzedniej wersji Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości (*Uchwała nr 172/25/2013 Rady WA z dn. 21.10.2013 r. w sprawie zatwierdzenia Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości wraz z procedurami*) wskazano, że: „Ankietyzacja jest przeprowadzana na każdym stopniu kształcenia, tj. na studiach I i II stopnia, a także na studiach doktoranckich i podyplomowych”, a w wersji z 13.11.2013 r. studia podyplomowe zostały pominięte.

Zgodnie z ww. Zarządzeniem Wew. 88/2012 Dziekan, po zasięgnięciu opinii Rady Wydziału (*Uchwała nr 192/21/2012 z dn. 24.10.2012 r.*), powołała na kadencję 2012-2016 Komisję Programową. 19.12.2012r. skład Komisji uzupełniono (*Uchwała nr 255/29/2012*), a 21.10.2013 r. (*Uchwała nr 168/25/2013*) w jej strukturze wyodrębniono: Komisję Programową RW dla kierunku *architektura* oraz Komisję Programową RW dla kierunku *gospodarka przestrzenna*.

Przykładową dokumentację dotyczącą dokonywanych analiz i podejmowanych działań mających wpływ na jakość kształcenia, stanowią:

- programy studiów/efekty kształcenia: protokoły z posiedzeń Komisji Programowej RW (18.12.2012, 8.05.2013, 12.05.2013, 15.05.2013, 19.05.2013, 25.06.2013, 16.09.2013);
- ankiety: harmonogramy ankietyzacji - „architektura i urbanistyka” (studia I i II st.), „gospodarka przestrzenna” (studia I i II st.) – sem. letni roku akad. 2011/2012 i sem. letni roku akad. 2012/2013 oraz harmonogram ankietyzacji zajęć dydaktycznych w roku akad. 2013/2014; Protokół nr 29/2013 z posiedzenia RW w dn. 13.11.2013 r. (wstępna prezentacja projektu ankiety wydziałowej);
- hospitacje zajęć: Protokół nr 29/2013 z posiedzenia RW w dn. 13.11.2013 r. (omówienie wyników hospitacji przeprowadzonych na WA - hospitacje na studiach I i II stopnia: w sem. letnim 2011/2012, zimowym 2012/2013 i letnim 2012/2013 - zaplanowano 106 hospitacji, odbyło się 98, tym 77 otrzymało ocenę wyjątkowo pozytywną i pozytywną; na studiach III stopnia w sem. letnim 2012/2013 odbyły się 4 hospitacje z wynikiem wyjątkowo pozytywnym); harmonogram hospitacji na rok akad. 2013/2014 sem. zimowy i letni (I, II i III st.);
- analiza wyników nauczania: statystyki zdawalności na WA - rok akad. 2010/2011, 2011/2012, 2012/2013: *architektura i urbanistyka* (studia inżynierskie i magisterskie), *gospodarka przestrzenna* (studia inżynierskie i magisterskie), statystyka ocen na studiach doktoranckich - semestr zimowy i letni roku akad. 2011/2012 oraz semestr zimowy i letni roku akad. 2012/2013;
- ocena okresowa nauczycieli akademickich: *Uchwała RW nr 188/21/2012 z dn. 24.10.2012 r. w sprawie powołania Wydziałowej Komisji Oceniającej Nauczycieli Akademickich na kadencję 2012/2016*; *Uchwała RW nr 217/26/2012 z dn. 28.11.2012 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad oceny działalności nauczycieli akademickich* (zgodnie z ZW 59/2012), z późn. zm. *Uchwałą RW nr 248/29/2012 z dn. 19.12.2012 r.* - ocena nauczycieli akademickich, zgodnie z ZW 48/2013, w związku z ZW 7/2013 oraz według harmonogramu nastąpi w okresie listopad 2013 – marzec 2014;

- badanie losów absolwentów: Losy zawodowe absolwentów Politechniki Wrocławskiej. Absolwenci 2012. Raport z badań (obejmuje także informacje o wyborze studiów doktoranckich przez respondentów z uwzględnieniem poszczególnych kierunków studiów w PWr);
- opinie pracodawców: Sprawozdanie z I posiedzenia Konwentu – Rady Społecznej WA PWr z dn. 15.05.2013 r. (prezentacja proponowanych działań w ramach projektu Leonardo i mających na celu podniesienie jakości kształcenia; zaproszenie do konsultacji dyplomów magisterskich – lipiec 2013) powołanego Uchwałą nr 63/10/2013 Rady Wydziału z dn. 24.04.2013r. w celu zwiększenia integracji programów kształcenia z wymaganiami rynku pracy;
- pozostałe: wyniki ankiety Samorządu Studenckiego „Uśmiechnięty Dziekanat” dotyczącej jakości obsługi w dziekanatach (pismo z dn. 31.07.2013 – wyniki dla WA).

Za dodatkową dokumentację dotyczącą analiz w ramach WSZJK można też uznać:

- protokoły z posiedzeń WKOZJK (18.12.12 - przyjęcie składów WKOZJK, WZZJK i WZOJK; 20.09.13 - opracowanie i wdrożenie procedur oceny i zapewnienia jakości kształcenia na WA); WZZJK (25.09.13 - opracowanie zasad ujętych w Systemie Zapewnienia Jakości Kształcenia (SZJK) na WA; 26.09.13 - opracowanie SZJK na WA; 1.10.13 - omówienie szczegółowych zasad ujętych w SZJK na WA);
- protokoły z posiedzeń Rady ds. Jakości Kształcenia: 8.11.2012 - ukonstytuowanie się RJK, projekty Pism Okólnych w sprawie ankietyzowania i hospitowania; 8.12.2012 - ankieta Fundacji Rektorów Polskich, wizytacja zespołu PKA, projekt Pisma Okólnego w sprawie procedury ankietyzowania; 12.04.2013 i 9.05.2013 - dyskusja nad ZW. ds. procedury ankietyzowania zajęć dydaktycznych; 6.06.2013 - dyskusja nad ZW. ds. procedury ankietyzowania oraz formularzem ankiet.

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego³ — *W PEŁNI* - z zaleceniem uzupełnienia

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.

Na podstawie analizy otrzymanej dokumentacji, należy uznać, iż Wydział Architektury Politechniki Wrocławskiej posiada przepisy prawne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia, ale większość z nich ma charakter ogólnouczelniany. Działalność Wydziału w tym zakresie ogranicza się do rzeczy niezbędnych. Wydział podjął już pewne działania w zakresie wprowadzenia procedur wydziałowych, np. 13.11.2013 r. Rada Wydziału pozytywnie zaopiniowała Wydziałowy System Zapewnienia Jakości oraz *Księgę Procedur*.

Podsumowując należy stwierdzić, iż zakres, sposób prowadzenia i kompletność dokumentacji dotyczącej dokonywanych analiz i podejmowanych działań odnoszących się do poszczególnych czynników mających wpływ na jakość kształcenia wymagają dalszego doskonalenia. Działania w zakresie gromadzenia i analizy danych podejmowane na Wydziale nie mają często charakteru kompleksowego, nie obejmują wszystkich czynników wpływających na jakość kształcenia, a dokumentacja gromadzona i analizowana nie jest w pełni kompletna. Poza tym system powinien także objąć prowadzone na Wydziale studia doktoranckie i podyplomowe. Ponadto nie prowadzi się rocznych sprawozdań z działalności poszczególnych komisji, zbiorczych analiz przeprowadzonych ankiet, itd.

Mankamentem, na który należy zwrócić uwagę, jest fakt, że właściwie wszystkie uczelniane akty prawne nie są ogólnodostępne w Biuletynie Informacji Publicznej, tj. <http://bip.pwr.wroc.pl/Default.aspx?page=acts>, co uniemożliwia zapoznanie się z nimi interesariuszom zewnętrznym, np. kandydatom na studia. Natomiast na stronie internetowej Wydziału: <http://www.wa.pwr.wroc.pl/2032229,21.dhtml> w zakładce „Jakość kształcenia” – są zamieszczone jedynie składy zespołów (WKOiZJK, WZZJK, WZOJK, Konwent) i efekty kształcenia.

Ponieważ wprowadzone 13.11.2013r. w życie dokumenty: *Wydziałowy System Zapewnienia Jakości* oraz *Księga Procedur*, nie miały możliwości sprawdź się empirycznie, gdyż czas na to sprawdzenie wyniósł tylko 2 tygodnie, braki w sprawozdawczości z analiz potraktowano jako sytuacyjnie umo-

tywowane, tym bardziej, że byłyby one i tak jedynie formalnym przejawem instytucjonalizacji dotychczasowych, bardzo dobrych praktyk i wysokiej kultury jakości kształcenia na Wydziale.

Ze względu na to również, że przedmiotem oceny w niniejszym kryterium jest dokumentacja dotycząca dokonywanych analiz i podejmowanych działań odnoszących się do poszczególnych czynników mających wpływ na jakość kształcenia oraz doskonalenia tego systemu, a te czynniki, jako jedynie formalne, a nie merytoryczne, będące zapisem *ex post* dobrych praktyk dotychczasowych, a nie ich innowacją, w stopniu znaczącym wpływu tego nie miały — co potwierdza wysoka ocena skuteczności stosowanego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, a także spójność stosowanego w jednostce opisu celów i efektów kształcenia na oferowanych studiach doktoranckich i podyplomowych oraz sprawność i wiarygodność systemu weryfikującego i potwierdzającego ich osiągnięcie — w ocenie końcowej, po uznaniu zaistniałych defektów za „niedopatrzania” lub „błędy pisarskie” (w szczególności dotyczących nieujęcia w zapisie Uchwały nr 192/29/2013 - studiów podyplomowych³) wystawiono ocenę spełniającą wymagania tego kryterium w stopniu pełnym — z zaleceniem natychmiastowej ich korekty.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny instytucjonalnej

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
strategia rozwoju	X				
wewnętrzny system zapewnienia jakości	X				
cele i efekty kształcenia na studiach doktoranckich i podyplomowych oraz system ich weryfikacji	X				
zasoby kadrowe, materialne i finansowe		X			
prowadzenie badań naukowych	X				

³ Przy wysokiej ocenie merytorycznej programów aktualnie prowadzonych studiów podyplomowych - co ujęto w pkt 3.2 niniejszego raportu

współpraca krajowa i międzynarodowa	X				
system wsparcia studentów i doktorantów		X			
przepisy wewnętrzne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia,		X			

Odniesienie się do dokonanej przez jednostkę analizy SWOT w kontekście wyników przeprowadzonej oceny wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz oceny zasobów kadrowych, materialnych, działalności naukowej i międzynarodowej, współpracy z beneficjentami procesu kształcenia.

Mocne strony

Wydział Architektury w sposób zasadny formułuje swoje mocne strony działalności. Ma świadomość swojej wartości i pozycji, budowanej w sposób nieprzerwany, z dążeniem stałego doskonalenia kompetencyjnego i z dostosowaniem do dynamicznie zmieniających się uwarunkowań rynku edukacyjnego.

Najlepszą miarą pozycji Wydziału w nauce, edukacji i praktyce architektonicznej, jak podkreśla się w analizie, jest przyznanie w ocenie parametrycznej jednostek MNSiW najwyższej kategorii „A” oraz posiadanie nieprzerwanie uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora (od 1950r.) i doktora habilitowanego (od 1960r.), w dyscyplinie *architektura i urbanistyka*. Dzięki tej wysokiej pozycji – kulturowaniu najlepszych tradycji, atrakcyjnemu programowi kształcenia oraz jego wysokiemu poziomowi uzyskiwanemu dzięki kompetentnej kadrze naukowej teoretyków i praktyków, ich wiedzy i doświadczeniu – Wydział od lat wiedzie prym na rynku edukacyjnym architektury w Polsce. To znalazło wyraz w wysokiej również jego ocenie programowej – wyróżniającej na kierunku *architektura i urbanistyka* (KAUT i PKA) i pozytywnej – na kierunku *gospodarka przestrzenna* (PKA). Niewątpliwie są to najmocniejsze strony Wydziału.

Wydział nadaje też słusznie wysoką rangę doświadczeniu zdobytemu w zawodowej pracy architektonicznej poza uczelnią, dając równoważne traktowanie wysokim kompetencjom naukowym i praktycznym (projektowym i artystycznym). Większość jego nauczycieli akademickich ma uprawnienia projektowe (budowlane). O poziomie naukowym świadczą także osiągnięcia naukowe pracowników, mierzone liczbą punktowanych publikacji, aktywnością w pozyskiwaniu środków na naukę, organizacją prestiżowych, cyklicznych konferencji naukowych jak też osiągnięciami projektowo-twórczymi. Również tę należy ocenić bardzo wysoko i zaliczyć do jego mocnych stron.

Potencjał kadry i jej kompetencje wpływają na stymulowanie rozwoju młodej kadry. Jej aktywność wpływa zaś korzystnie na cały proces kształcenia, w którym silny pierwiastek stymulacyjny, projałościowy ma bardzo dobra działalność aż 14. kół naukowych, co zostało również w analizach podkreślone, a stwierdzono to *ad oculos* podczas wizytacji ZO.

Za mocną stroną działalności Wydziału uznano w RS również funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości, zgodnego z System Politechniki Wrocławskiej. Zespół Oceniający stwierdził, że już dotychczas realizowane na Wydziale procedury zapewnienia jakości kształcenia zabezpieczały dobrą jakość nauczania. Służąc bieżącemu jej monitorowaniu miały jedynie charakter pomocni-

czy. Najmocniejszą stroną Wydziału była i jest nadal bowiem w tym względzie wierność jego tradycji akademickiej i wartościom zachowanym w jego arsenale dziedzictwa naukowego, dydaktycznego i praktyki projektowej w architekturze. Kilkadziesiąt lat funkcjonowania Wydziału we Wrocławiu i kilkadziesiąt poprzednich we Lwowie, stanowią prawdziwy jego fundament wartości, przekazywanych studentom przez ich profesorów. Dokonywano więc systematycznej oceny efektywności kształcenia, a ich wyniki wykorzystywano w sposób bezpośredni w doskonaleniu tego kształcenia, bez zbędnej biurokracji i mechanizmów socjotechnicznych. Wydział wdraża jednak w sposób płynny nowe rozwiązania, które w stosunku do poprzednich są kontynuacją lub instytucjonalizacją tej długoletniej praktyki opartej na tradycji. Standaryzują one rozwiązania stosowane na Politechnice Wrocławskiej, będące odpowiedzią na nowe potrzeby i wyzwania. Czyni to jednak rozważnie, stosownie do potrzeb i adekwatnie do specyfiki dyscypliny – *architektury i urbanistyki*.

Zasadnie za mocną stroną Wydziału uznano stałe wzmocnianie i rozwijanie bardzo dobrej współpracy z otoczeniem, w szczególności ze środowiskiem architektów oraz ze środowiskami akademickimi naukowców, w kraju i zagranicą. Jest to potwierdzeniem otwartości Wydziału na produktywną, krytyczną ocenę swojej koncepcji kształcenia i woli jej uzasadnionej weryfikacji w procesie budowania tzw. kultury jakości. Otwartość Wydziału na środowisko zewnętrzne przejawia się w podejmowaniu szerokiej współpracy z wieloma uczelniami, która jest wspólną platformą konsultacyjną – wymiany doświadczeń i opinii.

Słusznie uznaje się za atut stałą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym: firmami projektowymi i wykonawczymi, z władzami samorządowymi, a w szczególności z izbami zawodowymi i stowarzyszeniami – Dolnośląską Okręgową Izbą Architektów, Zachodnią Okręgową Izbą Urbanistów, Stowarzyszeniem Architektów Polskich o. Wrocław, Towarzystwem Urbanistów Polskich. Są one platformą przenoszenia dobrych praktyk związanych z wykonywaniem zawodu architekta do procesu dydaktycznego. Zinstytucjonalizowaniem tej współpracy jest powołany w 2013r. Konwent Pracodawców, skupiający liczną i szeroką reprezentację środowisk architektonicznych. Konwent już pośrednio uczestniczy w budowaniu tzw. kultury jakości edukacji. Dzięki stałemu udziałowi członków Konwentu w składzie kadry dydaktycznej i ich merytoryczne oddziaływanie na koncepcję kształcenia, utrzymywana jest korelacja pomiędzy procesem edukowania młodzieży a realiami życia zawodowego. Stanowi o tym, że wewnątrz i zewnątrz interesariusze w sposób aktywny i merytorycznie twórczy uczestniczą w procesie kształtowania i udoskonalania oferty edukacyjnej Wydziału – budowaniu na nim wysokiej kultury jakości kształcenia.

Wśród mocnych stron Wydziału – czego w analizie SWAT nie ujęto, a na wyraźne podkreślenie jednak zasługuje – jest szczególny klimat i swoista kultura akademicka Wydziału, oparta na wartościach tradycyjnych, zdobywanych i pielęgnowanych przez dziesiątki lat, silnie zakorzenionych w mentalności jej kadry nauczającej. Ujawnia się to w szczególności w kultywowaniu tradycyjnego modelu edukacyjnego pracy profesora i studenta na zasadzie relacji mistrz-uczeń. W dziedzinie architektury nieodłączny, wręcz konieczny do jego zrealizowania, jest wysoki poziom profesjonalizmu zawodowego, architektonicznego tego mistrza, uzyskiwany w pracy bezpośredniej w projektowaniu i realizowaniu obiektów architektury, ich zespołów czy planowaniu. To ten szczególny aspekt powiązania nauki i praktyki architektonicznej, bardzo trudny do osiągnięcia i na wielu wydziałach kształcących architekturę wręcz nieosiągalny, buduje tożsamość tego Wydziału, zapewniając ścisłą korelację pomiędzy procesem edukowania młodzieży a realiami życia zawodowego architekta. Jest to też szczególnego rodzaju szansa Wydziału, że w procesie budowania tzw. kultury jakości edukacji Wydział Architektury Politechniki Wrocławskiej, na forum innych wydziałów architektury w Polsce, uzyska przewodniczenie.

Reasumując należy stwierdzić, że Wydział jest bardzo znaczącym ośrodkiem naukowo-badawczym i zawodowo-praktycznym, architektonicznym Wrocławia i Dolnego Śląska. Bardzo duża dbałość o wysoką jakość kształcenia i prowadzonych badań naukowych w ich ścisłym powiązaniu z działalnością projektową, w koordynacji z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego i architektonicznego rynku pracy, zdecydowanie wyróżnia Wydział spośród podobnych tego typu jednostek w kraju, a także za granicą.

Słabe strony

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa Wydziału pozwala co prawda na prawidłową realizację zadań statutowych w ramach prowadzonych kierunków i specjalności studiów oraz rozmiarów kształcenia i badań naukowych, ale Wydział – co podkreślono w samoocenie – jest świadomy jej niedoskonałości, a niekiedy nawet defektu, szczególnie lokalowego. Wizytacja ZO to potwierdziła. Brak jest wielu pomieszczeń do realizowania bieżącej działalności naukowo-dydaktycznej. Odzyskanie wszystkich pomieszczeń w głównym budynku Wydziału pozwoliłoby na rozwinięcie profilu i rozmiarów prowadzonej działalności i pełniejsze wykorzystanie jego potencjału. Jak rozpoznano podczas wizytacji Wydział od wielu lat podejmuje starania zmierzające do sukcesywnej poprawy warunków realizacji dydaktyki i badań naukowych. Pomimo deklarowanego zrozumienia jego potrzeb, sytuacja ta radykalnie się nie poprawia. Co prawda strategia działania w tym zakresie zagwarantowana jest w aktach prawnych Wydziału i Uczelni, jednak niezbędne jest aby Władze Uczelni przyjęły te zobowiązania jako priorytetowe. Niezbędne jest wręcz optymalne natychmiastowe dostosowanie budynków Wydziału do potrzeb osób niepełnosprawnych. To samo dotyczy potrzeb remontowych, które nie znajdują swojego należytego finansowania.

Słusznie podkreślono, że słabą stroną Wydziału jest zbiurokratyzowanie życia akademickiego, zwłaszcza w sferze nauki i dydaktyki. Temu stara się Wydział przeciwdziałać, choć nie w pełni to przynosi skutek, poprzez deklarowane rozdzielanie kompetencyjne – odpowiedni podział zadań pomiędzy różnymi sektorami pracowników naukowo-dydaktycznych, dydaktycznych, inżynierijsko-technicznych, administracyjnych. Potrzebne są tu jednak wyraźne działania systemowe.

Słabą stroną – jak to słusznie zidentyfikowano – jest rozwinięcie na większą skalę własnej działalności gospodarczej, zwłaszcza projektowej. Wynika to – zdaniem ZO – po części z braku konkurencyjności Uczelni w stosunku do biur prywatnych, jak i z pewnych barier psychologicznych. Zastosowane narzuty konkurencyjność tę obniżają i wręcz uniemożliwiają stawianie do konkursów i przetargów. Dlatego jednym ze sposobów pozyskiwania zleceń może być podjęta przez Wydział strategia zorientowania działalności naukowo-projektowej, na rozwijanie kompetencyjności i szczególnych specjalizacji Wydziału, pożądaną konkurencyjność gwarantujących. Na pewno zbuduje to wyrazistą tożsamość Wydziału i wytworzy własne oblicze na rynku nauki i projektowania. Należy jednak mieć wątpliwość czy realnie pozwoli to na właściwą komercjalizację jego dorobku.

W tym aspekcie pomocą byłoby również rozszerzenie oferty płatnej dydaktyki, szczególnie studiów podyplomowych, które mogłyby – po rozpoznaniu potrzeb rynku i analizie możliwości kadrowych – być rozwinięte. Wydział słusznie tę słabą stronę działalności odnotowuje.

Słusznie wśród słabszych stron Wydziału, choć przy bardzo dużej migracji zawodowej absolwentów jest to problem powszechnie występujący, pozostaje też niedoskonały system monitorowania losów absolwentów, który niewątpliwie powinien być rozwinięty systemowo. Z pomocą może tutaj przyjść działalność Izby Architektów RP, która drogą ankietowania osób przystępujących do egzaminów na uprawnienia projektowe, może w tym Wydziałowi dopomóc. Może się to realizować także poprzez stałe kontakty z Konwentem Pracodawców.

Szanse

Wydział słusznie wśród swoich szans upatruje w lokalnym zakorzenieniu w regionie Dolnego Śląska, z silną identyfikacją jego głównego ośrodka - Wrocławia. Niewątpliwie jego silna pozycja, atrakcyjność i otwartość na młodych jest atutem, który sprzyja rozwojowi szkolnictwa wyższego, w tym także dyscyplin politechnicznych, a zwłaszcza architektury. Ten atut środowiskowego, dobrego klimatu dla rozwoju kultury i nauki Wydział niewątpliwie może wykorzystać i także dziś wykorzystuje budując swoją tożsamość. To też można ekstrapolować na cały region Dolnego Śląska, który jest terenem wyjątkowym pod względem wartości środowiska przyrodniczego i kulturowego, ale i dynamicznie się dziś rozwijającym, zmieniającym to środowisko. Z tego też wynikają potrzeby umiejętnego sterowania tymi procesami rozwoju i zapewnienia im logiki i odpowiedniego namaszczenia przez sztukę kształtowania przestrzeni: architekturę, urbanistykę, planowanie przestrzenne. Wymagają też podjęcia ochrony istniejących zasobów.

bów przyrodniczych i kulturowych oraz umiejętnego nimi gospodarowania. To – zdaniem ZO – tworzy dobre podstawy do włączenia się w ten proces i nadania mu, poprzez specjalistyczne usługi projektowe, edukacyjne i naukowe, które Wydział może i powinien intensywniej zapewnić, odpowiedniego kształtu i logiki systemowej.

Z tym też pośrednio wiążą się może pewne szanse – ujawnione przez jednostkę – na stworzenie i realizację programu badań środowiska przestrzennego mieszkańców miast i regionu Dolnego Śląska, z wykorzystaniem w tym celu zjawiska sieciowej partycypacji społecznej poprzez Internet.

Zagrożenia

Wydział słusznie stwierdza, że do głównych zagrożeń z którymi przyjdzie się mu się zmierzyć jest przede wszystkim niż demograficzny, będący zapowiedzią zmniejszonego naboru kandydatów na studia, szczególnie na studia niestacjonarne. Wiązać się z tym naborem będzie także i sama trudność i kosztowność studiowania na architektonicznych kierunkach kształcenia. Niewątpliwie nadmierny rozrost szkolnictwa wyższego oferującego edukację na kierunku *architektura i urbanistyka*, a ostatnio także i na kierunku *gospodarka przestrzenna*, tworzą dużą konkurencję na rynku ofert edukacyjnych, przynosząc też niekiedy zagrożenie obniżenia poziomu jakościowego w tzw. progach rekrutacyjnych studiów w formie niestacjonarnej (dydaktyki płatnej).

Realnym zagrożeniem, czego symptomy już są odczuwalne na rynku – a Wydział to wyraźnie zarejestrował – jest istniejąca już w Polsce, i nie tylko, nadprodukcja architektów, urbanistów i planistów, prowadząca do bezrobocia w tym sektorze zawodowym. Wciąż kurczący się rynek zleceń i zabieganie o nie nadmiernej ilości architektów będzie powodowała także mniejsze zapotrzebowanie rynku na absolwentów tego kierunku.

Zagrożenia rodzą także – jak słusznie to się definiuje - spodziewane w nadchodzących latach zmniejszenie zewnętrznych środków finansowych na naukę i dydaktykę. W powiązaniu z ww. dużą kosztownością studiów może stanowić zaporę w rozwoju tej dyscypliny. Istotnym zagrożeniem jest w tym kontekście również pewna deprecjacja dyscypliny *architektura i urbanistyka*, jako dyscypliny naukowej. Wynika to zarówno z pewnego braku zainteresowania ze strony sektora państwowego badaniami w tej dyscyplinie, jak i z trudności w aplikowaniu o środki finansowe z Narodowego Centrum Nauki. Ono jest możliwe, lecz ze względu na brak osobnego, adekwatnego do obszaru i dziedziny nauki panelu w NCN, skuteczność w ich pozyskiwaniu nie jest wysoka.

Symptomem naszej epoki, w czym słusznie też Wydział identyfikuje swoje zagrożenie, niekiedy skutecznie blokującym kreatywność i rozwój intelektualny i artystyczny ludzi nauki, jest stale rosnąca biurokratyzacja procedur, biorąca górę nad wartością samych osiągnięć naukowych i praktycznych. Ogranicza ona w poważnym stopniu podstawową działalność naukowo-dydaktyczną. Wyklucza skoncentrowanie się na rzeczywistym uprawianiu nauki i zmusza do uwikłania się w zbędne niekiedy mechanizmy proceduralne. Słusznie więc podnosi się to jako zasadniczy hamulec postępu i pejoratywną przeciwwagę dla kompetencji budujących wartości współczesnej cywilizacji – warunkujących jej istnienie i stanowiących główny czynnik jej rozwoju – o czym mówi jednoznacznie misja Uczelni.

Résumé

Wydział ma wizję swojego rozwoju, którą konsekwentnie realizuje z zachowaniem odpowiednich priorytetów i hierarchii ważności. Kierując się rozważą i poszanowaniem dla wartości tradycyjnego modelu studiów architektonicznych, z poszanowaniem dobrych obyczajów i etyki zawodowej w nauce i praktyce architektonicznej, bez nadmiernego uwikłania w procedury biurokratyczno-proceduralne – dla dobra studentów, nauczycieli i środowiska architektów – wprowadza innowacyjne rozwiązania rozważnie i dopiero przy pełnej gwarancji istnienia spodziewanego ich jakościowo wysokiego efektu edukacyjnego.

Jakość oraz integralność oferty edukacyjnej Wydziału oraz jej ciągle doskonalenie świadczą o jego bardzo wysokim stopniu uświadomienia znaczenia jakości kształcenia w procesie budowania swojej pozycji na rynku edukacyjnym. W tym też i swą rolę Wydział na tym rynku identyfikuje. I jest to rola godna wyróżnienia.

Uwaga: jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen raport powinien zostać uzupełniony. Należy wskazać dokumenty, syntetycznie omówić wyjaśnienia i dodatkowe informacje, które spowodowały zmianę oceny (odnieść się do każdego kryterium odrębnie, a ostateczną ocenę umieścić w Tabeli nr 3).

Tabela nr 3

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny					

dr hab. inż. arch. Jerzy Uścińowicz

*członek PKA
przewodniczący Zespołu Oceniającego*